

**UNDERVISNINGS
MINISTERIET**
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Tilsyns- beretning 2016

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet

Forord

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet redegør i denne beretning for styrelsens tilsynsvirksomhed i 2016.

Styrelsen kan på baggrund af årets tilsynsvirksomhed igen konkludere, at skoler og institutioner generelt arbejder for en effektiv institutionsdrift og har fokus på lokal kvalitetsudvikling af undervisningen.

Udvikling og effektivisering udfordrer – i sagens natur – til tider de rammer og regler, som skoler og institutioner skal arbejde under. Det er kendetegnende for en sektor i konstant udvikling, at rammerne udfordres. Styrelsen har til opgave at gribe ind, når regler og rammer overskrides, og når det sker, kan vi konstatere, at skoler og institutioner typisk gør en effektiv indsats for hurtigst muligt at efterkomme vores anvisninger og påbud.

Risikobaseret tilsyn

Styrelsen har siden lanceringen af strategien for det dialogbaserede tilsyn i 2014 udviklet modeller for det risikobaserede tilsyn med indikatorbaserede screeninger.

I 2016 er der udviklet modeller for tilsynet på *erhvervsuddannelsesområdet, AMU-området og den kombinerede ungdomsuddannelse*.

Det risikobaserede tilsyn omfatter nu nedestående uddannelsesområder, der omfatter følgende 2192 skoler og 521 udbydere:

- 1289 folkeskoler.
- 822 frie grundskoler og efterskoler.
- 314 udbud af gymnasiale uddannelser.
- 81 produktionsskoler.
- 20 tovholderinstitutioner på kombineret ungdomsuddannelse.
- 96 udbydere af erhvervsuddannelser.
- 91 udbydere af arbejdsmarkedsuddannelser.

Tematisk tilsyn og enkeltsgstilsyn

Styrelsen har i 2016 gennemført 16 tematiske tilsyn fordelt på ni forskellige uddannelses- og tilsynsområder og afsluttet 46 enkeltsgstilsyn på alle uddannelses- og institutionsområder.

Desuden har TaskForce AMU gennemført i alt 29 uanmeldte/anmeldte tilsynsbesøg.

Det er styrelsens vurdering, at det intensiverede fokus på tematiske tilsyn i høj grad understøtter en proaktiv tilsynsvirksomhed, som udgør et godt grundlag for det dialogbaserede tilsyn.

Nye områder

Styrelsens tilsynsvirksomhed er og skal være fleksibel. Dermed kan den også være robust i forhold til behov for ændringer i tilsynet i forlængelse af identificerede opmærksomhedspunkter og som følge af nye regler på uddannelsesområderne.

I 2016 er der blandt andet i lovgivningen stillet nye krav til styrelsens tilsyn med, at de frie grundskoler skal forberede deres elever på at leve i et samfund med frihed og folkestyre. Det har vi arbejdet med i et antal sager, som vi har samlet i et tematisk tilsyn.

Og vi er godt på vej med at udvikle indikatorer til brug for et nyt risikobaseret tilsyn netop med dette tilsynsaspekt for øje.

Et andet nyt område er tilsyn med nyoprettede private gymnasier, hvor vi ud fra et helhedssyn ser på, om det enkelte gymnasium lever op til reglerne om økonomiske og administrative forhold, og om gymnasiet har den tilstrækkelige faglige kvalitet og lever op til det gymnasiale frihed- og folkestyrekrav.

Økonomisk tilsyn

Styrelsens har endelig som led i sit udviklingsarbejde udarbejdet en ny tilsynsmodel, der blandt andet inddrager anvendelse af mere

tidstro data i det økonomiske tilsyn. Det er styrelsens opfattelse, at det nyudviklede tilsynsværktøj i højere grad vil gøre det muligt for styrelsen at agere proaktivt, inden de økonomiske udfordringer udvikler sig i alvorlig retning.

Styrelsen vil i det kommende år forsat konsolidere og udvikle det dialogbaserede

kvalitetstilsyn, herunder med fælles metoder for tilsynet på tværs af uddannelsesområderne, og vores kommunikation omkring tilsynet, så vi sikrer en høj grad af gennemsigtighed og åbenhed omkring tilsynet.

Konstitueret direktør
Susanne Sehestedt Clausen
Styrelsen for Undervisning og Kvalitet,
april 2017

Indhold

Forord	1
Indledning.....	6
Det faglige kvalitetstilsyn	9
1 Folkeskolen.....	9
1.1 Risikobaseret tilsyn.....	9
1.2 Tematisk tilsyn med undervisningstid og minimumstimetal.....	13
1.3 Enkeltsagstilsyn i 2016.....	14
1.4 Regionale lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud.....	14
2 Frie grundskoler.....	16
2.1 Frihed og folkestyre.....	16
2.2 Risikobaseret tilsyn.....	17
2.3 Tematisk tilsyn med frihed og folkestyre	17
2.4 Tematisk tilsyn – skolernes tilsynserklæring	19
2.5 Enkeltsagstilsyn i 2016.....	19
3 Efterskoler og frie fagskoler	21
3.1 Risikobaseret tilsyn.....	21
3.2 Tematisk tilsyn med efterskoler uden prøve i historie.....	21
3.3 Enkeltsagstilsyn i 2016.....	22
4 Gymnasiale uddannelser	23
4.1 Risikobaseret tilsyn.....	23
4.2 Enkeltsagstilsyn i 2016.....	24
4.3 Tilsyn med private gymnasier.....	25
4.4 Tematisk tilsyn – det fleksible klasseloft	25
5 Erhvervsuddannelserne.....	28
5.1 Risikobaseret tilsyn.....	28
5.2 Opfølgning på test-tilsyn 2015	30
5.3 Tematisk tilsyn – merkantil eux.....	31
5.4 Tematisk tilsyn – timetal på grundforløbet	31
5.5 Enkeltsagstilsyn i 2016.....	31
6 Produktionsskolerne.....	33
6.1 Afslutning af risikobaseret tilsyn	33

6.2	Tematisk tilsyn – skolernes udslusningsstrategi.....	34
6.3	Tematisk tilsyn – demokratisk udvikling af deltagerne	35
6.4	Yderligere tilsynsaktiviteter.....	36
7	Kombineret Ungdomsuddannelse.....	38
7.1	Det risikobaserede tilsyn	38
8	Almen voksen- og efteruddannelse.....	41
8.1	Udvikling af risikobaseret tilsyn.....	41
8.2	Tematisk tilsyn – kravet om aktiv deltagelse.....	41
8.3	Vejledning til avu-udbydere	42
8.4	Enkeltstilsyn i 2016.....	42
9	Arbejdsmarkedsuddannelser.....	44
9.1	Udvikling af det risikobaserede tilsyn.....	44
9.2	Tematisk tilsyn.....	46
9.3	Enkeltstilsyn i 2016.....	47
9.4	Tilsyn med VEU-centrenes resultatkontrakter	48
9.5	Yderligere tilsynsaktiviteter.....	49
	Det økonomiske tilsyn.....	50
10	Økonomisk tilsyn	50
10.1	Risikobaseret tilsyn.....	51
10.2	Tematisk tilsyn.....	56
10.3	Opfølgning på Rigsrevisionens undersøgelser.....	58
10.4	Enkeltstilsyn	59
10.5	Enkeltstående økonomiske tilsynsopgaver	63
10.6	Særlige drifts- og projektilskud	64
10.7	Vejledning af institutioner og skoler	64
	Tilsyn med støtteordninger.....	65
11	Tilsyn med støtteordninger	65
11.1	Specialpædagogisk støtte (SPS).....	65
11.2	Inklusionstilskud, specialundervisningstilskud og anden specialpædagogisk bistand	67
	Øvrige områder.....	69
12	Vedtægter.....	69
13	Resultatkontrakter.....	70
14	A-kassernes administration af VEU-godtgørelse.....	73

Tværgående tilsyn	76
15 Hjemmesidetilsyn med de frie skoler	76
Bilag 1: Styrelsens tilsynsområder	77

Indledning

Tilsynsberetningen fungerer som en samlet af-rapportering af Styrelsen for Undervisning og Kvalitets tilsynsaktiviteter i 2016.

Tilsynsberetningens formål er at synliggøre styrelsens tilsynsarbejde og -resultater i 2016 og kommunikere disse resultater i en samlet form til hovedinteressenter og institutioner på de forskellige tilsynsområder.

Styrelsens tilsynsområder

Styrelsen fører tilsyn med Undervisningsministeriets uddannelser.

Tilsynet omfatter knapt 1.200 selvejende uddannelsesinstitutioner, som årligt modtager mere end 30 mia. kroner i tilskud.

Styrelsen fører også tilsyn med udviklingen på landets knap 1.300 folkeskoler i tæt samarbejde med kommunerne.

Styrelsens tilsynsopgaver med uddannelser og institutioner omfatter følgende områder:

- Fagligt og pædagogisk tilsyn.
- Institutionelt tilsyn.
- Økonomisk tilsyn.
- Tilsyn med støtteområdet.
- Øvrige tilsynsområder.

Tilsynet indgår som en integreret del af styrelsens samlede kvalitets- og kapacitetsunderstøttende aktiviteter og bidrager herved til lokal kapacitetsopbygning på skoler, uddannelsesinstitutioner og i kommuner.

To overordnede tilsynsstrategier

Styrelsen lancerede i marts 2014 en samlet tilsynsstrategi, der fastlægger den overordnede ramme for styrelsens tilsynsvirksomhed og har fokus på kvalitet i uddannelserne samt skolernes og institutionernes faglige og økonomiske resultater. Strategien indebærer, at tilsynet i videst muligt omfang være baseret på fælles

kendte og på forhånd fastlagte datakilder og kvalitetsindikatorer med det formål at fremme kvalitetsarbejdet og effektiv institutionsdrift lokalt.

Endvidere skal en resultatorienteret dialog mellem styrelsen og den enkelte skole i tilsynet skabe gennemsigtighed og klarhed om tilsynets formål og metoder.

Dialogen skal desuden skærpe opmærksomheden på det centrale tilsyns forventninger til de enkelte skolers og institutioners ansvar for kontinuerligt og resultatorienteret at sikre kvalitetsudviklingen og regeloverholdelsen lokalt.

Den overordnede ramme for tilsynet på tværs af institutions- og uddannelsesområder findes i styrelsens to strategidokumenter:

- Strategi for det dialogbaserede kvalitetstilsyn.
- Strategi for det økonomiske tilsyn.

Strategi for det dialogbaserede kvalitetstilsyn handler om de tilsynsopgaver, der omfatter fagligt-pædagogisk tilsyn med skolers og institutioners undervisning, prøver, resultater samt regeloverholdelse, der samlet skal bidrage til at sikre de bedst mulige rammer for undervisning af børn, unge og voksne.

Strategi for det økonomiske tilsyn handler om de tilsynsopgaver, der omfatter økonomisk-administrativt tilsyn med skolers og institutioners økonomi, drift og regeloverholdelse, der skal understøtte en effektiv og udviklingsorienteret institutionsdrift, hvor ressourcerne målrettes kerneopgaverne.

Flere oplysninger om tilsynsstrategien kan læses på styrelsens hjemmeside:
<http://www.stukovm.dk/tilsyn/strategi-for-tilsynsarbejdet>

De tre tilsynsspor

Styrelsens tilsynsaktiviteter gennemføres overordnet inden for tre tilsynsspor:

Risikobaseret tilsyn

I det risikobaserede tilsyn følger styrelsen de enkelte uddannelses- og institutionsområders resultater med udgangspunkt i screeninger på udvalgte indikatorer. På baggrund af screeningerne foretager styrelsen en samlet risikovurdering af de enkelte skoler og institutioner. Skoler og institutioner, som viser tegn på vedvarende dårlige resultater, bliver udvalgt til tilsyn.

Tematisk tilsyn

Det tematiske tilsyn retter sig mod særskilte områder inden for eller på tværs af de enkelte uddannelses- og institutionsområder, hvor styrelsen vurderer, at der kan være risiko for, at skoler og institutioner er fagligt eller økonomisk udfordrede, eller hvor der er mistanke om manglende regeloverholdelse.

Enkeltsagstilsyn

Enkeltsagstilsynet føres på baggrund af enkelte skolers og institutioners udfordringer relateret til eksempelvis økonomiske vanskeligheder, manglende effektivitet i forvaltningen eller manglende overholdelse af regler.

Omfanget af enkeltsagstilsynet varierer over tid og mellem uddannelsesområderne både i forhold til antallet af sager og omfanget af de enkelte sager.

Åbenhed og gennemsigtighed

Det er en grundsten i det dialogbaserede tilsyn, at der skabes mest mulig åbenhed og klarhed omkring styrelsens tilsynsaktiviteter.

Foruden den information, som findes i de årlige tilsynsplaner og -beretninger på styrelsens hjemmeside, stukuvvm.dk, eller som løbende

udsendes direkte til de forskellige institutions- og uddannelsesområder, findes der nu også aktuelle oplysninger om tilsynet på de forskellige institutions- og uddannelsesområder på ministeriets hjemmeside, uvm.dk.

Desuden har styrelsen også dannet forskellige fora, hvor dialogen med de centrale interessenter kan foregå.

Tilsynsforum

Tilsynsforum består af faste repræsentanter fra de relevante interesseorganisationer og fungerer som et centralt dialogforum for tilsynet. Tilsynsforum giver mulighed for at udveksle information om tilsynet og informere om aktuelle tilsynsaktiviteter inden for de forskellige uddannelses- og institutionsområder.

Der har i 2016 været afholdt ét møde i Tilsynsforum, hvor tilsynsplan 2016-17 og tilsynsberetning 2015 har været drøftet, og hvor organisationerne er blevet orienteret om styrelsens aktuelle udviklingsprojekter inden for tilsynet.

Flere oplysninger om Tilsynsforum kan læses på styrelsens hjemmeside:

<http://www.stukuvvm.dk/tilsyn/tilsynsforum>

Revisornetværket

Styrelsens økonomiske tilsyn med institutionerne baserer sig i vid udstrækning på det arbejde, som de selvejende institutioners revisorer udfører og rapporterer resultaterne af i revisionsprotokollater i årets løb og i tilknytning til revisionen af institutionernes årsregnskaber.

Styrelsen har etableret et revisornetværk, som fungerer som styrelsens dialogforum med repræsentanter for de statsautoriserede og de registrerede revisorer samt Rigsrevisionen. Netværket har til formål at drøfte principielle og

generelle spørgsmål af relevans for revisorerne arbejde i bred forstand.

Der blev i 2016 holdt ét møde i styrelsens revisornetværk.

På mødet blev der primært drøftet styrelsens og revisorerne erfaringer med de implementerede elementer i et revisorkvalitetsprojekt, som styrelsen har arbejdet med de seneste par år i tæt dialog med Rigsrevisionen og FSR-danske revisorerers Udvalg for revision af offentlig virksomhed.

På mødet var der særligt fokus på erfaringerne med indførelsen af et nyt koncept for revisortjeklister, som havde virkning for regnskabsåret 2015, og sammenhængen med dette koncept og et krav om standardisering af revisors revisionsprotokollat, som har virkning for revisionen af institutionernes årsregnskaber for 2016.

Flere oplysninger om Revisornetværket kan læses på ministeriets hjemmeside:

<http://uvm.dk/institutioner-og-drift/oekonomi-og-drift/regulerede-institutioner/regnskab-og-revision-paa-regulerede-institutioner/revision-paa-regulerede-institutioner>

Tilsynsberetningens systematik

Denne beretning er opdelt i fem hovedområder:

Det faglige kvalitetstilsyn, der indeholder oplysninger om tilsynet med de enkelte uddannelser.

Det økonomiske tilsyn, der indeholder tilsynet med institutionerne.

Tilsyn med støtteordninger, der indeholder tilsynet med støtteordninger, der tildeles elever og studerende med særlige behov.

Øvrige områder, der indeholder styrelsens tilsyn med vedtægter, resultatkontrakter og a-kasserne administration af VEU-godtgørelse.

Tværgående tilsyn, der indeholder oplysninger om styrelsens tilsynsopgaver, der går på tværs af de enkelte tilsynsområder.

Til slut findes der i **bilag 1** en samlet oversigt over styrelsens forskellige tilsynsområder.

Det faglige kvalitetstilsyn

1 Folkeskolen

Styrelsen tager i kvalitetstilsynet med folkeskolen udgangspunkt i de nationalt fastsatte mål:

- Folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan.
- Folkeskolen skal mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater.
- Tilliden til og trivslen i folkeskolen skal styrkes blandt andet gennem respekt for professionel viden og praksis.

Styrelsen fører derudover tilsyn med regionale lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud samt kommunernes overholdelse af kravene om undervisningstid og minimumstimetal i folkeskolen.

1.1 Risikobaseret tilsyn

Kommunerne har ansvaret for folkeskolerne. Kvalitetstilsynet har til formål at identificere skoler med vedvarende kvalitetsmæssige udfordringer og give kommunalbestyrelsen det bedst mulige grundlag for at arbejde med og forbedre den enkelte folkeskoles resultater.

Styrelsen udvælger gennem det risikobaserede tilsyn skolerne via årlige screeninger, der tager udgangspunkt i aktuelle data om skolerne.

Screeningerne suppleres af styrelsens analyse af screeningsresultaterne for de skoler, der skiller sig ud i screeningen.

Tilsynet sker med udgangspunkt i en resultat-orienteret dialog med kommuner og skoler om skolernes kvalitetsmæssige udfordringer og tilsynets forventninger til skoler samt kommuners handlepligt og opfølgning i denne sammenhæng.

Kommunens og skolens egne refleksioner over årsagen til skolens resultater er en vigtig del af tilsynet.

I forbindelse med kvalitetstilsynet med folkeskolen trækker styrelsen på læringskonsulenternes erfaringer med at sikre kvaliteten af undervisningen på folkeskolerne.

Læringskonsulenterne bidrager med sparring, inspiration og viden om, hvordan kommuner og skoler kan arbejde for at forbedre elevernes trivsel og faglige resultater samt, hvordan undervisningen i folkeskolen kan løftes.

Styrelsen kan i forbindelse med et tilsyn på en skole foreslå den ansvarlige kommune og skole at søge læringskonsulenterne om bistand med henblik på at arbejde med de forhold, som styrelsens screening og nærmere undersøgelse af skolen har afdækket.

Metode

I det risikobaserede tilsyn screener styrelsen folkeskolerne på baggrund af følgende kvalitetsindikatorer:

- Elevernes resultater fra 9.-klassesprøverne i dansk, matematik, engelsk og fysik/kemi.
- Elevernes overgang til ungdomsuddannelse efter 15 måneder.
- Socioøkonomiske referencer for 9.-klassesprøven, som viser, hvordan en enkelt skoles elever har klaret afgangsprøverne sammenlignet med elever på landsplan med samme baggrundsforhold.
- Resultater fra nationale test i dansk og matematik.
- Resultater fra de nationale trivselsmålinger.

Styrelsen gennemfører herefter en nærmere undersøgelse af skoler med tegn på vedvarende kvalitetsmæssige udfordringer. Styrelsen kan på den baggrund indlede en dialog med den ansvarlige kommunalbestyrelse om de udfordringer, som screeningen har vist.

Styrelsen kontakter primo året de kommuner, hvor det vurderes, at der er behov for, at kommunen skal iværksætte yderligere tiltag i forhold til en eller flere skolers resultater.

De pågældende kommuner får gennem det følgende år mulighed for selv at iværksætte initiativer og tiltag til at forbedre kvaliteten på de udvalgte skoler, før styrelsen igen tager kontakt med henblik på en opfølgning i tilsynet. Kommunen får ved udtagelse til tilsyn tilbud om vejledning fra læringskonsulenterne.

Hvis kommunen efter 12 måneder ikke har taget de nødvendige initiativer til at forbedre kvaliteten af undervisningen på skolen, indleder styrelsen en nærmere dialog med kommunen og skolen om kvalitetsudvikling i forhold til de indikatorer, som skolen er udtrukket til tilsyn på baggrund af. Tilsynet kan i sidste ende pålægge kommunalbestyrelsen at udarbejde en handlingsplan og/eller tage kontakt til læringskonsulenterne for at forbedre det faglige niveau på skolen.

Resultater af screeningerne 2016

Styrelsen gennemførte primo 2016 en screening af landets folkeskolers resultater.

På baggrund af screeningsresultaterne har styrelsen vurderet, om der var grundlag for at indlede en målrettet dialog med de pågældende kommuner om skolernes resultater.

Screeningen viste, at 58 skoler havde vedvarende lave resultater i forhold til én eller flere af de benyttede kvalitetsindikatorer. Ud af disse skoler var 11 skoler allerede udtaget i kvalitetstilsynet 2014/15. Disse skoler er i gang med at arbejde

med de områder, som de er udtaget på, og udtages ikke på ny. Styrelsen gennemførte derefter en nærmere analyse af forholdene på de resterende 47 skoler.

På baggrund heraf vurderede styrelsen, at tre af disse skoler allerede havde igangværende indsatser, der direkte adresserede skolens udfordringer, og at det derfor ikke var relevant at indlede yderligere opfølgning. En skole havde udelukkende specialundervisningselever og blev ikke udtaget.

De igangværende indsatser indebærer blandt andet samarbejde med ministeriets læringskonsulenter i form af etårige vejledningsforløb, temaforløb samt rådgivnings-/sparringssamtaler inden for de områder, som skolerne er udtrukket på.

De tre skoler indgår fremover i styrelsens årlige screeninger på lige fod med landets øvrige skoler. Styrelsen har i samarbejdet med de pågældende skoler og kommuner drøftet, om screeningsresultaterne giver anledning til at ændre samarbejdet, eller om der er behov for yderligere støtte fra læringskonsulenterne.

For de øvrige 43 skoler vurderede styrelsen, at det var relevant at indlede en målrettet opfølgning med henblik på at understøtte, at de pågældende kommuner/skoler iværksætter passende initiativer. Disse 43 skoler er således under tilsyn.

Styrelsen har kontaktet de ansvarlige kommuner med orientering om, at de pågældende skoler er udtaget til tilsyn. Skolerne har samtidigt modtaget tilbud om vejledning og rådgivning fra ministeriets læringskonsulenter.

En oversigt over, hvor mange skoler der er udtaget på de enkelte indikatorer i kvalitetstilsynet med folkeskolen 2015-16, fremgår af tabel. 1.1.1. på næste side.

Tabel 1.1.1.: Skoler fordelt på indikatorer

Indikatorer	Skoler
Resultater fra 9. klasseprøverne i dansk, matematik, engelsk og fysik/kemi	9
Socioøkonomiske referencer for 9.-klasseprøverne	7
Overgang til ungdomsuddannelse efter 15 måneder	7
Længst fra målsætningen om, at mindst 80 procent af eleverne skal være gode til at læse	4
Længst fra målsætningen om, at 80 procent af eleverne skal være gode til at regne	5
Største stigning i andelen af de dårligste elever i dansk	2
Største stigning i andelen af de dårligste elever i matematik	3
Største fald i andelen af de dygtigste elever i dansk	7
Største fald i andelen af de dygtigste elever i matematik	3
Blandt de skoler, som har den laveste trivselsmåling	7
Samlet antal	54

Note: Syv skoler er udtaget på to indikatorer, og to skoler er udtaget på tre indikatorer. Derfor summeres der i tabellen til 54 skoler og ikke de 43 unikke skoler, som er udtaget til tilsyn.

Ud af de 43 skoler er ni skoler udtaget til tilsyn på baggrund af resultater fra 9. klasseprøverne. Skolerne har to år i træk haft tre af de fire bundne prøvfag, som placerer sig blandt de 10 procent laveste på landsplan.

Syv ud af de 43 skoler er udtaget til tilsyn, fordi skolerne to år i træk har haft en socioøkonomisk reference for 9.-klassesprøverne, der ligger minimum -0,5 karakter lavere, end hvad man kunne forvente, og desuden er statistisk signifikant. Syv ud af de 43 skoler er udtaget til tilsyn, fordi skolerne to år i træk har haft en overgangsfrekvens til ungdomsuddannelse på under 70 procent.

Fire ud af de 43 skoler er blandt de skoler, som er længst fra at opnå målsætningen om, at mindst 80 procent af eleverne skal være gode til at læse. Skolerne er udtaget til tilsyn, fordi de to år i træk

har under 45 procent elever i kategorien gode i dansk.

Fem skoler er blandt de skoler, som er længst fra at opnå målsætningen om, at 80 procent af eleverne skal være gode til at regne. Skolerne er udtaget til tilsyn, fordi de to år i træk har under 40 procent elever i kategorien gode i matematik.

Skolerne er udtaget på baggrund af nedestående resultater i de nationale test.

- To skoler er udtaget til tilsyn, fordi de over en treårig periode har en stor stigning i andelen af de dårligste elever i dansk.
- Tre skoler er udtaget til tilsyn, fordi de over en treårig periode har været blandt de skoler, som har den største stigning i andelen af de dårligste elever i matematik.

- Derudover er syv skoler udtaget til tilsyn på baggrund af et fald i andelen af de dygtigste elever i dansk. Skolerne er udtaget til tilsyn, fordi de over en treårig periode har været blandt de skoler, som har det største fald i andelen af de dygtigste elever i dansk.
- Tre skoler er udtaget til tilsyn, fordi de over en treårig periode har været blandt de skoler, som har det største fald i andelen af de dygtigste elever i matematik.

For de ovenstående indikatorer gælder samlet, at kriteriet for udtagning til tilsyn er, at udviklingen skal være på mere end 25 procentpoint fra første til tredje måling og skal samtidig omfatte mere end 10 elever.

Endelig er syv ud af de 43 skoler udtaget til tilsyn, fordi resultaterne fra den nationale trivselsmåling er lave. Der måles på fire indikatorer for trivsel: *Social trivsel, faglig trivsel, støtte og inspiration samt ro og orden.*

Skolens resultater vurderes ud fra, hvor stor en andel af elevernes besvarelse på hver af de fire indikatorer, der er i de to dårligste svarkategorier.

Vejledningstilbud

Folkeskoler, som er udtaget i kvalitetstilsynet i 2015-16, har modtaget tilbud om vejledning fra ministeriets læringskonsulenter.

Ud af de 43 skoler, der er i tilsyn, har 36 skoler taget imod vejledning og rådgivning fra læringskonsulenterne. De tilbud, som skolerne har taget imod, indebærer deltagelse i eksempelvis temaforløb om arbejdet med læringsmål i dansk og matematik samt om pædagogisk ledelse.

Skoler med en høj andel af tosprogede elever har ligeledes taget imod tilbud fra læringskonsulenterne om understøttelse af den faglige

udvikling. De pågældende kommuner og skoler arbejder også selv med at forbedre kvaliteten på skolerne.

Styrelsen følger op på skolernes udvikling i forbindelse med næste års tilsynsproces. Dette sker med henblik på at vurdere, om der er grundlag for at indlede yderligere opfølgende tiltag, eller om skolerne er inde i en sådan udvikling, at der ikke længere er behov for at holde dem i tilsyn.

Opfølgning på kvalitetstilsynet 2015

I 2014-15 blev 24 skoler udtaget til tilsyn. Én skole er herefter lukket, men de resterende 23 skoler har haft ét år til at arbejde med de områder, som de blev udtaget til tilsyn på. Heraf er 11 skoler også faldet ud i screeningen i skoleåret 2015/16.

I efteråret 2016 har skoler og forvaltninger redegjort for de igangsatte indsatser og de forventede effekter heraf. På baggrund af redegørelserne samt nyeste data har styrelsen vurderet skolernes tilsynssag. Resultatet heraf er:

- To skoler skal fortsætte i tilsyn. Styrelsen holder møde med forvaltning og skole for at drøfte handlingsplan for skolernes videre udvikling.
- Fem skolers tilsyn kan ikke umiddelbart afsluttes, da redegørelser og udviklingen i data ikke giver et fyldestgørende billede af skolens udvikling. Styrelsen holder møde med forvaltning og skole for en drøftelse, og på baggrund heraf vurderes det, om tilsynssagen kan afsluttes.
- De resterende 16 skolers tilsynssag er afsluttet, og skolerne får arbejdsro i de næste tre år med mindre screeningerne viser en bekymrende udvikling. Skolerne screenes hvert år på lige fod med de øvrige skoler, men udvælges som udgangspunkt ikke til tilsyn.

I foråret 2017 gennemføres en evaluering af det gennemførte kvalitetstilsyn. Resultatet af evalueringen vil indgå i overvejelser om en eventuel justering af konceptet for kvalitetstilsynet.

Flere oplysninger om tilsynet med folkeskolen kan læses på ministeriets hjemmeside:
<http://www.uvm.dk/folkeskolen/organisering-og-ledelse/tilsyn/tilsyn-med-faglig-kvalitet>

1.2 Tematisk tilsyn med undervisningstid og minimumstimetal

Det er et af de centrale politiske mål i folkeskole-reformen, at eleverne skal have en længere og mere varieret skoledag med mere og bedre undervisning og læring.

Eleverne skal blandt andet have flere undervisningstimer i fagene dansk og matematik samt tid til understøttende undervisning. Den længere skoledag skal bidrage til at løfte det faglige niveau og trivselen i folkeskolen, så alle elever bliver så dygtige, de kan.

Folkeskolereformens minimumskrav

Folkeskoleloven fastsætter minimumstimetal for det samlede antal årlige undervisningstimer i de obligatoriske temaer i børnehaveklassen og minimumstimetal for det samlede antal årlige undervisningstimer i fagene på hvert enkelt klassetrin fra 1.- 9.

Der er desuden fastsat minimumstimetal for det samlede antal årlige undervisningstimer i hvert af fagene dansk, matematik og historie på de klassetrin, der følger af fagrækken.

I 10. klasse udgør det mindste antal årlige undervisningstimer 840 timer i undervisningsforløb, der er tilrettelagt som helårsforløb.

Loven stiller derudover krav om, at undervisningstidens samlede varighed i et skoleår udgør:

- Mindst 1.200 timer i børnehaveklassen og på 1.-3. klassetrin.
- Mindst 1.320 timer på 4.-6. klassetrin
- 1.400 timer på 7.-9. klassetrin.

Undervisningstidens samlede varighed består af tre elementer: undervisning i fagene, understøttende undervisning og pauser.

Metode

Styrelsen for It og Læring (STIL) under Undervisningsministeriet indsamlede i 2. halvår af 2015 data om skolernes planlagte undervisningstimetal i de enkelte fag og om den samlede undervisningstid for skoleåret 2015/16.

Tallene viste overordnet set, at en stor del af skolerne planlægger i overensstemmelse med folkeskolelovens timekrav, men at der fortsat er et problem med timeplanlægningen i de segregerede specialundervisningstilbud, navnlig blandt specialskoler og interne skoler på dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder.

Sammenlignet med skoleåret 2014/15, som var det første år med folkeskolereformen, har de segregerede tilbud i skoleåret 2015/16 dog planlagt i større grad i overensstemmelse med timekravene.

Resultaterne af tilsyn med timetallene og undervisningstiden i folkeskolen i 2016

Tallene viste samlet set, at lidt under 300 skoler-/afdelinger fordelt på 87 kommuner i skoleåret 2015/16 havde planlagt færre timer, end der er lovkrav om.

Det manglende timetal på skolerne var af varierende omfang. For nogle skoler omhandlede det således alene nogle få timer for en enkelt klasse, mens der for andre skoler var tale om et mere generelt problem for flere klasser.

Styrelsen er i færd med at kontakte de pågældende kommuner. Styrelsen understreger i sin henvendelse til kommunerne, at det er et kommunalt ansvar at sikre, at skolerne i kommunen overholder reglerne om undervisningstid og minimumstimetal.

Kommunen skal sikre sig, at de skoler, der har planlagt med færre timer end påkrævet, har gennemført det lovpligtige antal timer i skoleåret 2015/16. Hvis det ikke er tilfældet, skal kommunen sikre, at de berørte klasser modtager kompenserende undervisning for de manglende timer snarest muligt.

Hvis kommunen konstaterer, at det i større (ikke ubetydeligt) omfang ikke har været praktisk muligt at opfylde lovens timekrav i skoleåret 2015/16, skal kommunen henvende sig til styrelsen herom. I kommunens henvendelse skal det angives, i hvilket omfang minimumstimetallene/mindstekravene til undervisningstidens samlede varighed ikke er opfyldt og årsagen hertil, hvordan kommunen vil give kompenserende undervisning, og hvad kommunen tilsigter at gøre fremadrettet i forhold til at sikre overholdelse af reglerne.

Kommunen skal endvidere sikre, at skolerne fremadrettet planlægger i fuld overensstemmelse med lovkravene og foretager korrekt indberetning til ministeriets grundskoleindberetning.

For så vidt angår de kommuner, som styrelsen allerede har rettet henvendelse til, har styrelsen primo marts 2017 modtaget en enkelt henvendelse fra en skole om manglende overholdelse af timekravene, som er under behandling. Tilsynet med de resterende kommuner afsluttes i 2017.

1.3 Enkeltsagstilsyn i 2016

Styrelsen har i 2016 behandlet én enkeltsag, hvor styrelsen undersøgte, om en kommune havde

organiseret undervisningen af tosprogede elever i dansk som andetsprog inden for rammerne af folkeskolelovens § 5, stk. 6, og bekendtgørelsen om folkeskolelovens undervisning i dansk som andetsprog.

På baggrund af oplysningerne i kommunens redegørelse om organiseringen og tilrettelæggelsen af undervisningen af tosprogede elever i dansk som andetsprog, fandt styrelsen, at kommunen levede op til reglerne.

I vurderingen blev der bl.a. lagt vægt på, at det fremgik af kommunens redegørelse, at skolens leder foretager en konkret individuel vurdering af, om den enkelte tosprogede elev ved optagelse i folkeskolen har behov for sprogstøtte, og i så fald hvordan eleven skal gives undervisning i dansk som andetsprog.

Det indgik også i styrelsens vurdering, at skolens leder foretager en konkret individuel vurdering af, om den tosprogede elev med behov for sprogstøtte ved optagelsen kan deltage i den almindelige undervisning i klassen med et tilstrækkeligt udbytte eller ej, og at elever, der ikke kan det, gives basisundervisning i dansk som andetsprog på særlige hold eller som enkeltmandsundervisning i henhold til bekendtgørelsens § 4, stk. 2, nr. 2.

Kommunen havde bl.a. også oplyst, at der sker en løbende evaluering af den tosprogedes elevs sproglige forståelse og progression med henblik på, at der kan sættes målrettet ind ved behov.

1.4 Regionale lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud

Kommunalbestyrelsen kan henvise børn og unge til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand ved regionsrådets foranstaltning, når kommunalbestyrelsen finder, at de pågældendes udvikling stiller krav om en særlig vidtgående hensyntagen eller støtte, der bedst

kan imødekommes ved en regional foranstaltning.

I denne sammenhæng påhviler det regionsrådet at drive lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud for børn og unge under 18 år, jævnfør § 20, stk. 3, i folkeskoleloven.

De regionsdrevne undervisningstilbud, som er samlet få steder i landet, er primært henvendt til børn med omfattende funktionsvanskeligheder.

En del undervisningstilbud er henvendt til børn med svære funktionsnedsættelser af fysisk, psykisk og sansemæssig karakter herunder høreg- og/eller synshandicap.

Undervisningen finder sted inden for rammerne af folkeskoleloven.

Flere af de regionsdrevne undervisningstilbud rummer også tilbud om, at eleverne kan bo på stedet.

Metode

Tilsynet med de regionale landsdækkende og landsdelsdækkende undervisningstilbud varetages af styrelsen.

Tilsynet fokuserer på, om reglerne i folkeskoleloven og tilhørende bekendtgørelser bliver overholdt. Styrelsen tilstræber, at det enkelte undervisningstilbud udtages til tilsyn hvert andet år.

Tilsynet med det enkelte undervisningstilbud består af et tilsynsbesøg på skolen, hvor der foretages observationer af undervisningen og afholdes et møde med skolens ledelse med henblik på at få et indblik i, hvordan skolen lever op til kravene i folkeskoleloven.

Forud for tilsynsbesøget beder styrelsen skolen om at fremsende en række relevante centrale oplysninger om undervisningstilbuddet.

Tilsyn i 2016

Styrelsen har i 2016 afsluttet tilsyn på to skoler.

I de to afsluttede tilsyn har styrelsen vurderet, at skolerne generelt lever op til kravene i folkeskoleloven, herunder bekendtgørelsen for folkeskolens specialundervisning og specialpædagogiske bistand.

Det er endvidere styrelsen vurdering, at skolerne generelt tilbyder eleverne en kvalificeret undervisning, og at skolerne besidder de relevante specialiserede kompetencer i forhold til målgruppen.

Det skal nævnes, at de to skoler modtager elever med vidtgående funktionsnedsættelser, der betyder væsentlige udfordringer i forhold til opnåelse af de faglige mål, der er fastsat i folkeskoleloven, og som betyder, at der i mange tilfælde må gives undervisning på et lavere niveau end det klassestrin, som elevernes skolealder svarer til.

I tilbagemeldingen til de to skoler har styrelsen i øvrigt henvist til ministeriets nyere vejledning om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand fra november 2015, hvor reglerne i bekendtgørelsen forklares og uddybes.

Det skal nævnes, at der fra 2015 forelægger et uafsluttet tilsynsbesøg, som det ikke har været muligt at afslutte i 2016. Dette tilsyn afsluttes i 2017.

2 Frie grundskoler

De frie grundskoler har frihed til at tilrettelægge skolens undervisning, så den passer til skolens egenart og formål. Skolerne skal dog overholde friskolelovens § 1, stk. 2, om, at skolerne skal give en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen – *stå mål med kravet*, og at skolerne skal forberede eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre samt udvikle og styrke elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder herunder, ligestilling mellem kønnene – *frihed og folkestyrekravet*.

Styrelsen har ansvar for at føre et overordnet tilsyn med de frie grundskoler. Tilsynet tager udgangspunkt i, at kvalitetssikring og regeloverholdelse er et lokalt ansvar, der skal løftes af de enkelte skolers ledelse og bestyrelse.

Lokalt tilsyn

Det lokale tilsyn med frie grundskoler er kendetegnet ved, at det foregår gennem tre forskellige modeller:

Forældrenes tilsyn med de frie grundskoler

Forældre til børn på frie grundskoler skal føre tilsyn med skolens almindelige virksomhed, herunder undervisningens kvalitet.

Den forældrevalgte tilsynsførende

Forældrekredsen vælger en eller flere certificerede tilsynsførende. Forældrekredsen og bestyrelsen skal i fællesskab sikre, at en eller flere tilsynsførende varetager tilsynet med *stå mål kravet og frihed og folkestyrekravet*.

Selvevaluering

En fri grundskole har som alternativ til at vælge en certificeret tilsynsførende mulighed for at vælge selvevaluering efter en af styrelsen godkendte modeller for selvevaluering.

Selvevaluering erstatter tilsynsordningen med en forældrevalgt certificeret tilsynsførende.

Det statslige tilsyn med frie grundskoler

Styrelsens overordnede tilsyn går ud på at vurdere, at frie grundskoler overholder stå mål med kravet og frihed og folkestyrekravet, jævnfør friskolelovens § 1, stk. 2.

De frie grundskoler har slutmål, delmål og undervisningsplaner for de fag eller fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, og for folkeskolens obligatoriske emner, jævnfør friskolelovens § 1 a.

Dette indgår også i styrelsens tilsyn, ligesom styrelsen fører tilsyn med, om frie grundskoler overholder lovens krav i § 2, stk. 3, om at undervisningssproget i en fri grundskole er dansk. I de tyske mindretalsskoler er undervisningssproget dog tysk.

Styrelsen fører endvidere tilsyn med, om skolerne overholder reglerne for tilskud, herunder omfanget af skolernes undervisning, tilrettelæggelse og kvalitet samt skolernes opfyldelse af krav om åbenhed, oplysninger på hjemmesider med mere.

2.1 Frihed og folkestyre

Som følge af aftalen af 18. marts 2016 om styrkelse af kvaliteten på de frie grundskoler og delaftalen af 10. maj 2016, blev der i december 2016 vedtaget et lovforslag om ændring af friskoleloven med ikrafttræden 1. januar 2017. Aftalerne og lovforslaget rummer en række elementer, der skal styrke tilsynet med, hvorvidt skolerne efter deres formål og i hele deres virke forbereder eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre samt udvikler og styrker elevernes demokratiske dannelse og deres kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene – *frihed og folkestyrekravet*.

Med ændringen af friskoleloven er demokratisk dannelse blevet skrevet ind i friskoleloven. Derudover er der særligt sket ændringer i det skærpede tilsyn blandt andet, at der vil blive indsat en observatør i skolens bestyrelse, og at styrelsen kan vælge at gennemføre samtaler med elever uden tilstedeværelse af lærere eller skoleleder samt gå i dialog med kommune og andre myndigheder.

Der er også sket ændringer i det lokale tilsyn, blandt andet højere krav til de certificerede tilsynsførendes habilitet og en kortere valgperiode.

Den årlige tilsynserklæring vil desuden blive digitaliseret med henblik på at sikre, at alle erklæringer lever op til lovgivningens krav.

Endvidere vil der i alle typer af det statslige tilsyn med frihed og folkestyre-kravet blive gennemført flere uanmeldte tilsynsbesøg.

Initiativerne i aftalerne er løbende blevet drøftet med de frie skolers foreninger, ligesom styrelsen har afholdt en række møder med andre myndigheder, herunder blandt andet Justitsministeriet, Udlændinge- og Integrationsministeriet, Kommunernes Landsforening og Københavns Kommune.

2.2 Risikobaseret tilsyn

I det risikobaserede tilsyn udvælger styrelsen de skoler, der har de største faglige udfordringer målt med udgangspunkt i en række indikatorer.

Formålet med det risikobaserede tilsyn er at identificere skoler med vedvarende kvalitetsudfordringer målt på disse indikatorer.

Metode

I det risikobaserede kvalitetstilsyn blev alle frie grundskoler i efteråret 2016 screenet med udgangspunkt i følgende tre indikatorer:

- Resultater fra 9.-klasseprøver.
- Elevernes overgang til ungdomsuddannelse.
- Løfteevne/socioøkonomisk reference for 9.-klasseprøverne (viser hvordan en enkelt skoles elever har klaret afgangsprøverne sammenlignet med elever på landsplan med samme baggrundsforhold).

Det risikobaserede tilsyn har særligt fokus på om skolerne lever op til *stå mål kravet*, men *frihed og folkestyrekravet* er også indgået i tilsynet. På baggrund af screeningerne blev fem frie grundskoler udvalgt til tilsyn.

Resultater af screeningerne 2016

To skoler blev udtaget på baggrund af lave karakterer to år i træk, to skoler blev udtaget på baggrund af lav overgang til ungdomsuddannelse to år i træk, og en skole blev udtaget på baggrund af både lave karakterer og lav overgang til ungdomsuddannelse to år i træk.

Tre af skolerne er kendetegnet ved at have et stort antal elever med særlige udfordringer fagligt og socialpædagogisk. Styrelsen har anmodet skolerne om at indsende skolens bemærkninger til de opnåede screeningsresultater for karakterer, overgangsfrekvens og/eller løfteevne, at redegøre for skolens elevgrundlag, herunder hvordan skolen følger elevernes faglige progression og at redegøre for, hvordan man tilrettelægger en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen samt skolens opfyldelse af frihed og folkestyrekravet.

Skolerne har indsendt redegørelser i februar 2017, som styrelsen er i gang med at vurdere.

2.3 Tematisk tilsyn med frihed og folkestyre

I foråret 2016 blev der som nævnt indgået en politisk aftale, som blandt andet betyder en

styrkelse af tilsynet med skolernes overholdelse af friskolelovens krav om at forberede eleverne til frihed og folkestyre.

Styrelsen har allerede i 2016 gennemført en række enkeltsagstilsyn, som enten helt eller delvist har haft fokus på frihed og folkestyrekravet. Fem tilsynssager er således samlet i et mindre tematisk tilsyn med frihed og folkestyrekravet.

Metode

Styrelsen har iværksat tilsynene på baggrund af forældrehenvendelser, henvendelser fra kommuner samt presseomtale.

I forbindelse med tilsynene er skolerne blevet bedt om at redegøre for deres opfyldelse af frihed og folkestyrekravet. Frihed og folkestyrekravet er ligeledes indgået som et fokus på tilsynsbesøgene, observation af undervisningen og samtale med skolens ledelse med flere. De konkrete anledninger til tilsynssagerne med frihed og folkestyrekravet vedrørte:

Bekymring for manglende kendskab til og respekt for ligestilling mellem kønnene samt tegn på social kontrol.

Dette gav anledning til iværksættelse af tilsynssager på to skoler efter presseomtale.

Bekymring for en imams rolle på en skole samt tvivl om skolens overholdelse af § 2, stk. 3, i friskoleloven om, at undervisningssproget i en fri grundskole er dansk, i forbindelse med om en lærer beherskede dansk i skrift og tale.

Dette gav anledning til iværksættelse af en tilsynssag efter henvendelse fra tidligere forældre på skolen.

Bekymring for om tilbud om *modtageundervisning* til nyankomne flygtningebørn var i overensstemmelse med gældende regler.

Dette gav anledning til iværksættelse af en tilsynssag efter henvendelse fra en kommune.

Bekymring for om ledelsen på en skole levede op til frihed og folkestyrekravet i forbindelse med ledelsens håndtering af konkrete situationer med elever i undervisningen og i skolens daglige virke. Dette gav anledning til iværksættelse af en tilsynssag efter henvendelse fra forældre og presseomtale af forholdene.

I alle tilsynssager har der være aflagt tilsynsbesøg. Tilsynsbesøgene har overvejende været gennemført som uanmeldte tilsynsbesøg, men der har også været anmeldte tilsynsbesøg.

I forbindelse med tilsynene har det vist sig, at en række af de forhold, der gav anledning til tvivl om, hvorvidt skolerne opfyldte frihed og folkestyrekravet, efter undersøgelse af forholdene på skolen ikke har givet anledning til yderligere bekymring.

Der har også været eksempler på, at skolerne har håndteret problemstillingerne forud for tilsynsbesøg eller som følge af tilsynet.

Eksempler herpå er:

- Etablering af et andet ledelsesrum med en flerstrengt ledelse.
- Større imødekommenhed over for kritik fra forældre.
- Ophør af samarbejde med en imam.
- Dreng og piger sidder ikke opdelt i klasseværelset, men blandet.

Fire af tilsynene er afsluttet uden påbud eller andre sanktioner. Én skole er stadig under tilsyn.

Erfaringerne fra det tematiske tilsyn med skolernes opfyldelse af frihed og folkestyrekravet er blandt andet:

- At skolerne er interesseret i dialog med styrelsen om forhold på skolen, der kan være i strid med de gældende regler, og er indstillet på at ændre praksis og procedurer.
- At styrelsen i nogle tilfælde med fordel kan inddrage oplysninger fra andre myndigheder for at afdække forhold på en skole.
- At det kan være relevant for styrelsen at blive orienteret om skolernes samarbejde med fx SSP, sundhedsplejerske, politi, UU-vejledning, socialforvaltning mv. En dialog med skolerne om dette kan blandt andet gøre styrelsen og skolerne opmærksomme på, i hvilken grad skolens indsatser er systematiske samt give styrelsens indsigt i, hvordan forskellige kommuner tilbyder service, vejledning med mere til de frie skoler.
- At det kan overvejes oftere at inddrage den lokale tilsynsførende i enkeltsagstilsyn.
- At henvendelser om skoler kan have en anden hensigt, end den der fremføres, fx en uoverensstemmelse mellem forældre og skole.
- At der på nogle skoler er netværk med andre skoler, hvor de indbyrdes drøfter håndtering af udfordringer på skolerne og i elevgrupperne, fx temaer som social kontrol. Det ses dog også, at skoler ikke er bekendt med eller ikke italesætter begrebet social kontrol.
- At det i forbindelse med tilsyn med frihed og folkestyre er vigtigt også at føre tilsyn med stå mål med kravet, da det i vid udstrækning er i undervisningen, at eleverne forberedes til frihed og folkestyre. Det handler blandt andet om temaer i undervisning, undervisningsmaterialer og hvordan der undervises, her-

under om eleverne inddrages i undervisningen.

Disse erfaringer vil blive brugt fremadrettet i udviklingen af tilsynet med frihed og folkestyrekravet. Styrelsen har blandt andet udviklet en samtaleguide til brug for samtaler med ledelsen i forbindelse med tilsyn med frihed og folkestyrekravet samt en manual for tilsynsbesøg. Disse værktøjer vil løbende blive udviklet.

2.4 Tematisk tilsyn – skolernes tilsynserklæring

Af tilsynsplanen 2016 fremgik det, at styrelsen ville gennemføre tilsyn med skolernes tilsynserklæring med henblik på at undersøge, om tilsynserklæringer for de frie grundskoler lever op til kravene.

Som følge af den politiske aftale om styrket kvalitet på de frie grundskoler, er der gennemført en lovændring, der betyder, at tilsynserklæringer for de frie grundskoler fremover skal udarbejdes i en elektronisk form, hvilket skal bidrage til at sikre, at skolernes tilsynserklæringer lever op til kravene.

Der er på den baggrund ikke gennemført et tematisk tilsyn med skolernes tilsynserklæringer.

2.5 Enkeltsagstilsyn i 2016

Styrelsen havde ved udgangen af 2016 22 igangværende enkeltsagstilsyn med frie grundskoler. I tilsynene har der været anvendt anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg med observation af skolens undervisning og samtale med skolens ledelse med mere.

Skolerne har indsendt redegørelser, som styrelsen har vurderet.

Styrelsen har afsluttet syv enkeltsagstilsyn i 2016. Der er i 2016 ikke givet nogen påbud, og der har ikke været gennemført skærpet tilsyn.

Baggrunden for enkeltsagstilsynene er blandt andet; en skole, der tidligere har indgået i tematisk tilsyn med skoler uden overbygning, er overgået til enkeltsagstilsyn, skoler med manglende oplysninger på deres hjemmesider, forældre-henvendelser og henvendelser fra kommuner.

Indholdet i henvendelserne har især vedrørt overholdelse af børnekonventionen ved udskrivning af elever, manglende undervisning og

bekymring for frihed og folkestyrekravet.

Generelt har styrelsen modtaget mange henvendelser om frie grundskoler i 2016, hvilket muligvis kan skyldes den store politiske opmærksomhed og presseopmærksomhed på området.

Flere oplysninger om tilsynet med de frie skoler kan læses på ministeriets hjemmeside:
<http://www.uvm.dk/frie-grundskoler/tilsyn>

3 Efterskoler og frie fagskoler

Efterskoler og frie fagskoler skal tilbyde undervisning og samvær med hovedsigtet livsoplysning, folkelig oplysning og demokratisk dannelse.

Styrelsen fører tilsyn med, om undervisningen står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen *-stå mål med kravet-* men demokratisk dannelse indgår også i tilsynet. Styrelsen fører endvidere tilsyn med, om skolerne overholder reglerne for tilskud, herunder omfanget af skolernes undervisning, og undervisningens tilrettelæggelse og kvalitet samt skolernes opfyldelse af krav om åbenhed, oplysninger på hjemmesider med mere.

3.1 Risikobaseret tilsyn

I det risikobaserede kvalitetstilsyn blev alle almene efterskoler og efterskoler godkendt med et samlet særligt tilbud i efteråret 2016 screenet med udgangspunkt i følgende tre indikatorer:

- Resultater fra 9.klasseprøver.
- Elevernes overgang til ungdomsuddannelse.
- Løfteevne/Socioøkonomisk reference for 9.-klasseprøverne, der viser hvordan en enkelt skoles elever har klaret afgangsprøverne sammenlignet med elever på landsplan med samme baggrundsforhold.

Resultater af screeningerne 2016

Af screeningen fremgik, at fire skoler blev udtaget på baggrund af lave karakterer to år i træk, seks skoler blev udtaget på baggrund af lav overgang til ungdomsuddannelse to år i træk, og fem skoler blev udtaget på baggrund af signifikant negativ løfteevne to år i træk.

Flere af skolerne blev udtaget på baggrund af mere end en indikator. På baggrund af screeningerne blev seks almene efterskoler udvalgt til tilsyn og fire efterskoler med et samlet særligt tilbud. Styrelsen har bedt de ti skoler om

at indsende bemærkninger til de opnåede screeningsresultater for karakterer, overgangsfrekvenser og /eller løfteevne, redegørelse for skoles elevgrundlag, herunder hvordan skolen følger eleverne progression og tilrettelægger en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen samt skolens opfyldelse af demokratisk dannelse.

Skolerne har indsendt redegørelser i februar 2017, som styrelsen er i gang med at vurdere.

3.2 Tematisk tilsyn med efterskoler uden prøve i historie

Skoler, der har meddelt Undervisningsministeriet, at afholdelse af 9.klassesprøve i historie er ufor- eneligt med skolens værdigrundlag, skal ikke tilbyde prøve i historie, men i et andet fag, der udtrækkes inden for den humanistiske fagblok.

Skolerne skal dog stadig give en undervisning i faget historie, der skal stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Metode

Styrelsen udtog i 2015 fem skoler til tilsyn. Skolerne indsendte primo 2016 redegørelse for undervisningen i historie.

Styrelsen aflagde tilsynsbesøg på skolerne i første kvartal af 2016. På tilsynsbesøgene indgik observation af undervisning, samtale med skolens ledelse og underviser i historie samt vejledning om krav om offentliggørelse af oplysninger på skolens hjemmeside.

Resultaterne

Ved gennemgang af skolernes indholdsplaner, observation af undervisningen og samtale med skolens ledelse og underviser i historie har styrelsen vurderet, at der ikke har været grundlag for indhentning af yderligere dokumentation eller redegørelse, og at skolernes lever op til kravene. Dermed er det tematiske tilsyn afsluttet.

Dog er styrelsen blevet opmærksom på, at skolerne ofte har svært ved at leve op til kravene til skolernes hjemmesider, hvilket kan føre til en lang tilsynsproces, hvor skolerne bruger meget lang tid på at få offentliggjort de korrekte oplysninger.

Det er særligt kravet om offentliggørelse af resultatet af evaluering af den samlede undervisning og opfølgingsplan for denne, der gentagne gange har ført til, at tilsynssagerne trak i langdrag.

3.3 Enkeltsagstilsyn i 2016

Styrelsen havde ved udgangen af 2016 behandlet seks enkeltsager.

En sag har vedrørt ophør af samarbejde med en elev, to sager har vedrørt bekymring for manglende tilsyn med eleverne, og to sager har omhandlet tvivl om undervisningens kvalitet.

En enkelt sag er overgået fra det risikobaserede tilsyn i 2014 med manglende oplysninger på

skolens hjemmeside.

De øvrige fem sager er blevet indledt på baggrund af forældrehenvendelser.

To af tilsynssagerne ud af de seks er afsluttet, idet styrelsen vurderede, at skolerne opfyldte kravene i efterskoleloven og tilskuds-bekendtgørelsen. De øvrige sager er fortsat under behandling.

Et af tilsynene er under afslutning efter en længere tilsynsproces med anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg og gennemgang af en større mængde dokumentation.

Generelt får styrelsen løbende henvendelser om efterskoler, men ofte vedrører det forhold, der ikke hører under styrelsens tilsyn.

Flere oplysninger om tilsynet med efterskoler og frie fagskoler kan læses på ministeriets hjemmeside:

<http://www.uvm.dk/efterskoler/tilsyn>

4 Gymnasiale uddannelser

De gymnasiale uddannelser omfatter de almene gymnasiale uddannelser stx og 2-årigt hf samt de erhvervsrettede gymnasiale uddannelser htx og hhx. De gymnasiale uddannelser udbydes af gymnasier, voksenuddannelsescentre, hf-kurser, private gymnasier og studenterkurser samt erhvervsskoler.

Det overordnede formål med de gymnasiale uddannelser er at forberede eleverne til videre uddannelse, herunder at de tilegner sig almindelig viden og kompetencer.

4.1 Risikobaseret tilsyn

I det risikobaserede tilsyn udvælger styrelsen de skoler og institutioner, der har de største faglige udfordringer målt med udgangspunkt i følgende indikatorer:

- Eksamensresultat (gennemsnit).
- Overgang til videregående uddannelse 27 måneder efter afsluttet 3. g eller 2. hf.
- Frafald ét år efter påbegyndt 1. g eller 1. hf.
- Løfteevne (socioøkonomisk reference).

Formålet med det risikobaserede tilsyn er at identificere skoler med vedvarende kvalitetsudfordringer målt på én eller flere af ovenstående indikatorer samt at sikre, at skolerne har fokus på og arbejder målrettet med at forbedre egne resultater.

Metode

Udvælgelsen af skoler til tilsyn tager udgangspunkt i de skoler, der målt over en 3-årig periode på de tre førstnævnte indikatorer har de dårligste resultater samt de skoler, der har en signifikant negativ løfteevne.

Styrelsen gennemfører herefter en nærmere undersøgelse af de udtagne skoler med henblik på at vurdere, om skolerne har et målrettet kvali-

tetssikringssystem, der sikrer fokus på egne resultater og forbedring heraf.

De nærmere undersøgelser indebærer blandt andet en gennemgang af skolens hjemmeside, årsrapporter, bestyrelsesreferater, resultatlønskontrakter, opfølgingsplaner, beskrivelse af skolens kvalitets- og evalueringssystemer samt andet relevant materiale.

På baggrund af undersøgelserne indleder styrelsen en resultatorienteret dialog med udvalgte skoler.

I forbindelse med kvalitetstilsynet med det gymnasiale område trækker styrelsen på de gymnasiale læringskonsulenters generelle erfaringer med at arbejde med kvalitetsudvikling på skolerne.

Læringskonsulenterne vil samtidig som led i tilsynet med en konkret skole kunne inddrages med henblik på at understøtte og rådgive om kvalitetsudvikling og relevante indsatser.

Resultater af screeningerne 2016

Det indgik i styrelsens Tilsynsplan for 2016-17, at styrelsen i 2016 ville igangsætte et risikobaseret tilsyn med stx.

Det fremgår imidlertid af tilsynsplanen, at den løbende vil kunne justeres igennem perioden, hvis særlige forhold taler herfor.

Det indgår i aftalen om styrkede gymnasiale uddannelser af 3. juni 2016, at der med udgangspunkt i eksisterende data fremadrettet skal gennemføres et årligt kvalitetstilsyn på alle fire gymnasiale uddannelser.

Resultaterne for alle skoler med ét eller flere gymnasiale udbud skal således screenes som led i det i gymnasiereformen aftalte kvalitetstilsyn i 2017. Institutioner med gymnasiale udbud har samtidig i efteråret 2016 brugt betydelige

ressourcer på at forberede og gennemføre de ændringer, der følger af gymnasieaftalen.

Styrelsen har på den baggrund samlet set vurderet, at det er mest hensigtsmæssigt, at der ikke igangsættes et risikobaseret kvalitetstilsyn kun for stx i 2016.

Styrelsen har i stedet prioriteret forberedelse og planlægning af et nyt styrket kvalitetstilsyn med alle fire gymnasiale uddannelser fra 2017.

Afslutning af risikobaseret tilsyn 2015

I august 2015 indledte styrelsen et risikobaseret tilsyn med hhx og htx. Styrelsen bad på baggrund af møder med tre udvalgte skoler to skoler om at udarbejde en opfølgingsplan og gøre den tilgængelig på skolens hjemmeside.

De to skoler var udtrukket på henholdsvis elevernes overgang til videregående uddannelse og elevernes eksamensresultater.

Styrelsen bad derudover de to skoler om løbende at evaluere implementeringen af deres opfølgingsplaner og fremsende en kort statusredegørelse til styrelsen.

På baggrund af de to skolers statusredegørelser er det styrelsens vurdering, at skolerne arbejder målrettet og systematisk med de identificerede udfordringer og de konkretiserede indsatsområder.

Skolernes statusredegørelser giver ikke anledning til yderligere tilsynsindsatser fra styrelsens side.

Den tredje skole, der var udtrukket på elevernes eksamensresultater, blev pålagt at indgå i et samarbejde med de gymnasiale læringskonsulenter med henblik på at udarbejde en opfølgingsplan.

Det er læringskonsulenternes vurdering, at der har været en positiv udvikling i skolens arbejde med kvalitetsudvikling.

Styrelsen har modtaget skolens opfølgingsplan, og det er samlet set styrelsens vurdering, at den fremsendte opfølgingsplan har et tilstrækkeligt målrettet fokus.

Styrelsen har på den baggrund bedt skolen om løbende at evaluere, hvordan det går med implementeringen af opfølgingsplanen og fremsende en kort statusredegørelse til styrelsen i slutningen af det igangværende skoleår.

4.2 Enkeltstående tilsyn i 2016

Styrelsen har i 2016 haft en enkelt større tilsyns-sag på gymnasieområdet med et privat gymnasium.

Sagen startede på baggrund af en henvendelse til styrelsen, der gav anledning til at undersøge sagen nærmere ved et uanmeldt tilsynsbesøg. Styrelsen konstaterede i den forbindelse en række problematiske forhold vedrørende lærerkompetencerne på skolen samt undervisningen i en række udvalgte fag og den faglige tilrettelæggelse heraf.

Dette gav anledning til, at styrelsen efterfølgende gennemførte flere anmeldte tilsynsbesøg på skolen, hvor skolens ledelse blandt andet blev bedt om at komme med en redegørelse om skolens gymnasieafdeling.

Tilsynsbesøgene og skolens redegørelse af dækkede en række kritisable forhold vedrørende tilrettelæggelse, kapacitet og kompetencer i forhold til stx-uddannelsen. Styrelsen anmodede skolens bestyrelse om at udarbejde en etablerings- og genopretningsplan for skolens gymnasieafdeling, hvilket bestyrelsen fremsendte.

Sagen blev dog efterfølgende afsluttet ved, at skolens bestyrelse valgte at nedlægge skolens gymnasieafdeling ved udgangen af skoleåret 2015/16.

4.3 Tilsyn med private gymnasier

Styrelsen har i 2016 besluttet – blandt andet i lyset af stigningen i antallet af private gymnasier de seneste år – at der fremover skal aflægges tilsynsbesøg i starten af alle nyoprettede private gymnasiers virke.

Formålet med tilsynsbesøget er på et tidligt tidspunkt at tilse, at gymnasiet lever op til reglerne om økonomiske og administrative forhold, at gymnasiet har den tilstrækkelige faglige kvalitet, og at gymnasiet lever op til det gymnasiale friheds- og folkestyrekrav.

Styrelsen har som led i denne nye praksis aflagt et anmeldt tilsynsbesøg på en nyoprettet gymnasieskole.

Tilsynsbesøget omfattede skolens gymnasiale udbud og dertil hørende økonomiske og administrative forhold, faglig kvalitet og det gymnasiale friheds- og folkestyrekrav.

Tilsynsbesøget afdækkede ikke forhold, der gav anledning til, at styrelsen iværksatte en egentlig tilsynsindsats. Styrelsen anmodede skolen om en redegørelse om skolens kosttilskud til eleverne og anmodede endvidere skolens ledelse om at have fokus på en række opmærksomhedspunkter i skolens etableringsperiode.

Flere oplysninger om tilsynet med de gymnasiale uddannelser kan læses på ministeriets hjemmeside:

<http://www.uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/organisering-og-ledelse/tilsyn/fagligt-tilsyn>

4.4 Tematisk tilsyn – det fleksible klasse loft

Fra 1. august 2012 har det været en betingelse for at opnå tilskud til gymnasial fuldtidsuddannelse, at den enkelte institution sikrer, at

der på hvert klassetrin på de enkelte gymnasiale fuldtidsuddannelser maksimalt er en gennemsnitlig klassekvotient på 28,0.

Under nærmere fastsatte omstændigheder kan institutionerne i særlige tilfælde fravige dette krav, så der konkret kan være mere end 28,0 elever eller kursister i gennemsnit pr. klasse.

Styrelsen fører tilsyn med institutionernes overholdelse af klasse loftet og anvendelse af mulighederne for fravigelse.

Metode

Tilsynet tager udgangspunkt i institutionernes opgørelse og indberetning af gennemsnitlige klassekvotienter for første trin af de gymnasiale fuldtidsuddannelser.

Såfremt en institution ikke overholder reglerne om det fleksible klasse loft, herunder angiver muligheder for fravigelse uden at være berettiget hertil, sanktioneres dette med en tilskuds-afskæring.

Det vil sige, at der ikke udbetales tilskud for det antal elever, der er optaget ud over den gennemsnitlige klassekvotient på 28,0.

Status for tilsynet for skoleåret 2016/2017

Institutionernes indberetninger for skoleåret 2016/2017 viser en gennemsnitlig klassekvotient på første klassetrin på 26,6 for alle institutioner set under et, jf. tabel 4.4.1. på næste side.

Gennemsnitstallene i tabellen dækker over de samlede gennemsnitlige klassekvotienter fordelt på gymnasiale uddannelser og institutionstyper.

Tabel 4.4.1 viser eksempelvis, at de almene gymnasier og VUC i skoleåret 2016/2017 har en gennemsnitlig klassekvotient på første klassetrin på 26,9 elever.

Tabel 4.4.1: Gennemsnitlige klassekvotienter på 1. klassetrin for skoleåret 2016/2017

Uddannelse	Almene gymnasier og VUC	Erhvervsskoler	Private gymnasier	I alt
STX	27,2	28,8	24,1	26,9
HF	26,7	25,7	23,8	26,6
Studenterkursus	24,5	-	23,0	23,5
HHX	22,5	26,7	-	26,5
HTX	-	26,0	-	26,0
I alt	26,9	26,5	23,9	26,6

Det fremgår af tabel 4.4.2 nedenfor, at 123 ud af 221 institutioner med gymnasiale fuldtidsuddannelser i skoleåret 2016/2017 havde en gennemsnitlig klassekvotient på første klassetrin på under 28,0 svarende til 56 procent.

Dette er 20 institutioner færre end i skoleåret 2015/2016, hvor 64 procent af institutionerne havde en gennemsnitlig klassekvotient på første klassetrin på under 28,0.

98 institutioner svarende til 44 procent havde på opgørelsestidspunktet, som er den 20. undervisningsdag på 1. semester, en gennemsnitlig klassekvotient på mere end 28,0 på en eller flere af de

udbudte uddannelser. 56 af de 98 institutioner havde i indberetningen begrundet overskridelsen af det fleksible klasseloft.

26 af de 98 institutioner havde kun begrundet overskridelsen af det fleksible klasseloft for nogle af de elever, de havde optaget udover gennemsnittet på 28,0 elever.

16 af de 98 institutioner havde ikke begrundet overskridelsen af klasseloftet med nogle af de fravigelsesmuligheder, der er fastsat i bekendtgørelsen om tilskud med videre til institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse.

Tabel 4.4.2: Klasseloftet i skoleåret 2016/2017 sammenlignet med skoleåret 2015/2016

	2015/2016	2016/2017	Forskel
Antal institutioner i alt	222	221	-1
Institutioner, som har mindre end 28 i gennemsnit	143	123	-20
Institutioner, som har mere end 28 i gennemsnit	79	98	19
- heraf med begrundelse (fravigelse)	57	56	-1
- heraf med begrundelse, men ikke for alle	15	26	11
- heraf uden begrundelse	7	16	9

Tilsynet med institutionernes overholdelse af det fleksible klasseloft for skoleåret 2016/2017 vil omfatte samtlige 98 institutioner, som på opgørelsestidspunktet havde en gennemsnitlig klassekvotient på mere end 28,0 på en eller flere af de udbudte uddannelser.

Til brug for tilsynet vil styrelsen indhente redegørelser med tilhørende dokumentation fra de

enkelte institutioner, som har fraveget klasseloftet.

Det indhentede materiale vil udgøre grundlaget for en nærmere gennemgang af, om institutionen har administreret det fleksible klasseloft i overensstemmelse med reglerne.

Tilsynet er påbegyndt i januar 2017.

5 Erhvervsuddannelserne

Styrelsens tilsyn med erhvervsuddannelserne omfatter risikobaseret kvalitetstilsyn, tematisk tilsyn og tilsynet med regeloverholdelse. Det følger af aftalen om bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser, at kvalitetstilsynet fremover tager udgangspunkt i de enkelte institutioners bidrag til opfyldelse af

erhvervsuddannelsesreformens fire klare mål og dertilhørende resultatmål, jævnfør nedenstående boks 5.1.

Gennem en resultatorienteret dialog mellem styrelsen og de enkelte skoler med fokus på den enkelte skoles handlepligt og handlemuligheder skal kvalitetstilsynet være med til at understøtte det lokale kvalitetsarbejde.

Boks 5.1: Erhvervsuddannelsesreformens fire klare mål og resultatmål

Mål 1: Flere elever skal vælge en erhvervsuddannelse direkte efter 9. eller 10. klasse

- *Resultatmål 1.1:* Mindst 25 % skal vælge en erhvervsuddannelse direkte efter 9. eller 10. klasse i 2020. Andelen skal op på mindst 30 % i 2025.

Mål 2: Flere skal fuldføre en erhvervsuddannelse

- *Resultatmål 2.1:* Fuldførelsen skal stige fra 52 % i 2012 til mindst 60 % i 2020 og mindst 67 % i 2025.

Mål 3: Erhvervsuddannelserne skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan

- *Resultatmål 3.1:* Andelen af de dygtigste elever – målt ved andel af elever med den samlede mængde fag, der afsluttes på højere niveau end det obligatoriske minimumsniveau fastsat af de faglige udvalg – skal øges år for år.
- *Resultatmål 3.2:* Den høje beskæftigelse for nyuddannede skal opretholdes.

Mål 4: Tilliden til og trivslen på erhvervsskolerne skal styrkes

- *Resultatmål 4.1:* Elevernes trivsel og aftagervirksomhedernes tilfredshed skal øges frem mod 2020.

5.1 Risikobaseret tilsyn

I det risikobaserede kvalitetstilsyn screener styrelsen erhvervsuddannelsernes faglige resultater både på landsplan og på institutionsniveau.

Formålet med det risikobaserede kvalitetstilsyn er at forbedre undervisningens kvalitet og navnlig

institutionernes lokale opfyldelse af reformens mål.

I tilsynet identificeres skoler med vedvarende kvalitetsudfordringer i forhold til erhvervsuddannelsesreformens fire mål og tilsynet skal understøtte, at skolerne arbejder målrettet med at forbedre egne resultater.

Metode

Tilsynsprocessen indledes ved, at styrelsen gennemfører en landsdækkende screening på indikatorerne for reformmålene. Screeningen har til formål at identificere skoler, der har præsteret dårligst på en eller flere af de pågældende indikatorer.

Skoler, der udtages i screeningen, vil i første omgang blive orienteret om resultaterne af screeningen. Samtidig bliver de berørte skoler bedt om, at de i skolens handlingsplan for det kommende år, sætter fokus på de områder, hvor skolen er udfordret.

Dermed skal det nye tilsyn fungere mere proaktivt, og bidrage til at skolen kan indrette sig på udfordringer skolen har i forhold til reformmålene.

Styrelsen foretager efterfølgende en udvidet analyse af de skoler, der er udtaget i screeningen, for at vurdere, om de pågældende skoler skal udtages til videre tilsyn.

I undersøgelsen inddrages supplerende data og andet materiale, herunder skolernes handlingsplan.

Herudover kan styrelsen bede den enkelte skole om en redegørelse for, hvordan skolen i praksis arbejder med kvalitetsudvikling i forhold til et eller flere resultatmål.

På baggrund af undersøgelserne indleder styrelsen en resultatorienteret dialog med et mindre antal skoler. Dialogen med den enkelte institution skal bidrage til, at skolens væsentligste udfordringer identificeres.

Dernæst skal skolen opstille passende mål-orienterede indsatser, der kan imødekomme udfordringerne. For eksempel gennem udformning af en konkret opfølgingsplan.

Foreløbige resultater af det risikobaserede tilsyn 2016

Som led i tilsynet 2016 har styrelsen i fjerde kvartal 2016 gennemført den indledende landsdækkende screening af skolernes resultater på indikatorerne for de fire klare mål. På baggrund af screeningen er der i alt udtaget 25 skoler.

Af tabel 5.1.1 fremgår det, hvilke indikatorer og kriterier, der har dannet baggrund for udvælgelsen af skoler i dette års kvalitetstilsyn. Som det fremgår af tabellen, er der ikke udtaget skoler på klare mål 3 i dette års tilsyn, idet der har været usikkerhed om nogle data. Som nævnt ovenfor, vil styrelsen efterfølgende foretage en nærmere undersøgelse af de skoler, som er udtaget i den indledende screening. Udvælgelsen af skoler til videre tilsynsforløb vil ske i 1. kvartal 2017.

Tabel 5.1.1. Indikatorer og udvælgelseskriterier ved screeningen

Klare mål	Indikator	Udvælgelseskriterium
<i>Klare mål 1</i>	Antal elever som efter 9. og 10. klasse søger en erhvervsuddannelse som 1. prioritet	Ud af de skoler med fald i antal 1. prioritetsansøgninger fra både 2014-2015 og 2015-2016 udvælges de 5 skoler med det største fald i antal 1. prioritetsansøgninger fra 2015-2016.
<i>Klare mål 2</i>	Frafald fra uddannelsesstart til hovedforløb	Ud af de skoler, som i hvert af de seneste tre opgørelsesår har været blandt de 20 skoler med størst frafald, udvælges de 5 skoler med størst frafald i seneste opgørelsesår.
	Frafald på grundforløbet	
	Frafald på hovedforløbet	
<i>Klare mål 4</i>	Generel trivsel	De 5 skoler med det laveste gennemsnit for generel trivsel i seneste år.
Note: 2 af de 5 skoler, der er udtaget på indikatoren <i>Frafald på grundforløbet</i> , er allerede i et tilsynsforløb, og styrelsen vil derfor ikke udtage skolerne til et nyt supplerende forløb.		

5.2 Opfølgning på test-tilsyn 2015

Styrelsen indledte i fjerde kvartal 2015 et *testtilsyn* i forbindelse med udvikling af den nye model for det risikobaserede tilsyn. Heri indgik tre erhvervsskoler. Formålet var, at føre tilsyn med skolernes arbejde med at få flere elever til at fuldføre uddannelserne.

Metode

Ministeriet har som mål for klare mål 2 udviklet indikatoren *Andel elever, som påbegynder et grundforløb og efterfølgende kommer i hovedforløb*.

Da data herfor først er blevet tilgængelige i Data-varehuset i 2016 benyttede styrelsen i test-tilsynet i 2015 den midlertidige indikator: *Sandsynligheden for, at en elev, der påbegynder et grundforløb, fuldfører dette, og efterfølgende kommer i hovedforløb*.

Denne indikator blev sammensat af indikatorerne *elevers fuldførelse af grundforløbet og overgang til hovedforløb*. Sandsynligheden er beregnet ved at gange antallet (i procent) af elever, der fuldfører et grundforløb med antallet (i procent), der har indgået en uddannelsesaftale senest ti måneder efter endt grundforløb.

Styrelsen gennemførte i fjerde kvartal 2015 en landsdækkende screening, som identificerede en række skoler, der de seneste tre år forinden havde ligget lavt på ovennævnte indikator.

På baggrund af en konkret vurdering valgte styrelsen efterfølgende at indlede tilsyn med tre af disse skoler.

Styrelsen var i den forbindelse på tilsynsbesøg på de pågældende skoler. Formålet var at drøfte skolens udfordringer i forhold til frafald samt hvilke tiltag til forbedringer skolen havde iværksat eller planlagde at iværksætte.

Under besøget talte styrelsen med forskellige repræsentanter for skolen, herunder skolens ledelse, lærere og elever.

Resultater af tilsynet

Der kan peges på nogle gennemgående udfordringer hos de tre skoler, som indgik i tilsynet. Fælles for skolerne var blandt andet., at der kunne konstateres et potentiale for at forbedre gennemførelsen af systematiske og målrettede analyser af resultater og årsager til frafald.

Analyser som udover den almindelige optælling kommer så tæt på konkrete forklaringer på, hvorfor elever falder fra, at skolen kan vurdere sammenhænge mellem årsag og virkning.

Skolerne var i forlængelse heraf også udfordrede på at anvende analyserne, som baggrund for konkrete indsatser der kan reducere frafald. En tredje fælles udfordring var, at arbejde mere systematisk med at evaluere og følge op på indsatser, herunder hvordan skolerne kunne systematisere videndeling/implementering i organisationen.

Endvidere var det fælles for de tre skoler, at deres lokale undervisningsplaner ikke levede op til de centralt fastsatte krav, ligesom deres kvalitetssystemer heller ikke i tilstrækkeligt omfang var beskrevet i overensstemmelse med gældende regler.

Efter styrelsens tilsynsbesøg blev de pågældende skoler hver især bedt om at udarbejde en opfølgingsplan, der adresserede de udfordringer, som styrelsen havde identificeret ved tilsynet.

På baggrund af skolernes opfølgingsplaner har styrelsen vurderet, at der for alle tre skoler skal ske en yderligere opfølgning på tilsynet i 2017. Den ene af skolerne er endvidere blevet pålagt et

samarbejde med styrelsens læringskonsulenter i forhold til skolens lokale undervisningsplaner.

5.3 Tematisk tilsyn – merkantil eux

Styrelsen har i 2016 afsluttet et tematisk tilsyn med erhvervsskolernes markedsføring af det merkantile eux-forløb.

Formålet med tilsynet var at undersøge, om skolerne markedsfører det merkantile eux-forløb korrekt, det vil sige som en sammenhængende 4-årig erhvervsuddannelse og ikke som en selvstændig 2-årig ungdomsuddannelse.

Metode

Styrelsen har gennemgået alle 42 merkantile skolers hjemmesider med henblik på at vurdere, om skolerne markedsfører eux-forløbet korrekt. Efterfølgende er der fulgt op på, om skolerne har ændret praksis som følge af tilsynet.

Resultater af tilsynet

På baggrund af gennemgangen vurderede styrelsen, at 27 af skolerne ikke markedsførte det merkantile eux-forløb korrekt. Styrelsen har pålagt de 27 skoler at rette op på markedsføringen af det merkantile eux-forløb.

Senere har styrelsen foretaget en stikprøvevis opfølgning på tilsynet, hvor 13 af de 27 merkantile skolers hjemmesider er gennemgået med henblik på at kontrollere, om skolerne har rettet op på markedsføringen.

Denne gennemgang viste, at kun en enkelt af skolerne fortsat ikke markedsfører eux-forløbet korrekt. Den pågældende skole er blevet pålagt at rette op herpå, og tilsynet blev herefter afsluttet.

5.4 Tematisk tilsyn – timetal på grundforløbet

Styrelsen havde planlagt, at der i 2016 skulle gennemføres et tematisk tilsyn med erhvervsskolernes overholdelse af kravet om

minimumstimetal for lærerstyret undervisning på grundforløbet. På grund af manglende data er tilsynet ikke blevet gennemført. Det forventes, at tilsynet gennemføres i 2017, når data foreligger.

5.5 Enkeltsagstilsyn i 2016

Styrelsen har i 2016 truffet afgørelser i to enkeltsager på erhvervsuddannelsesområdet.

Regler for karaktergivning

Den ene sag drejede sig om en skoles manglende overholdelse af gældende regler om karaktergivning og bedømmelse på et eux-grundforløb.

Skolen havde for en gruppe elever underkendt og ændret standpunktskarakterer på -3 og 00, afgivet af den lærer, der havde undervist eleverne. I forbindelse med underskrivelse af karakterlisterne var der på skolen opstået tvivl om karakterernes rigtighed.

Under tidspres i forhold til optagelse af eleverne på hovedforløbet, ændrede skolen denne gruppe elevers karakterer til bestå-karakterer, og ville så senere indkalde dem til en prøve i det dumpede fag.

Disse bestå-karakterer blev således fastsat uden en forudgående bedømmelse af den faglige præstation i forhold til fagets mål, hvilket er i uoverensstemmelse med reglerne om karaktergivning og bedømmelse.

Skolen henvendte sig på eget initiativ til styrelsen og redegjorde for sagen. På baggrund af skolens redegørelse samt et møde med skolens ledelse, har styrelsen vurderet, at der var tale om et enkeltstående tilfælde.

Sagen er blevet afsluttet med en påtale til skolen i den konkrete sag, og om fremover at sikre overholdelse af reglerne for bedømmelse og karaktergivning.

Samarbejde med privat virksomhed

Den anden enkeltsag drejede sig om, hvorvidt en erhvervsskoles samarbejde med en privat virksomhed om nogle erhvervsuddannelser var i overensstemmelse med reglerne på området. Sagen opstod på baggrund af omtale i medierne. Styrelsen indhentede oplysninger fra skolen om forskellige aspekter ved samarbejdet og holdt også møde med skolen om sagen.

Styrelsen kunne konstatere, at skolen markedsførte erhvervsuddannelser som private uddannelser under den pågældende virksomheds

navn.

Skolen blev i den forbindelse oplyst, at den ikke kan markedsføre erhvervsuddannelser under andre uddannelsesnavne eller som særlige virksomhedsuddannelser (private uddannelser), og styrelsen traf afgørelse om, at skolen derfor skulle ændre sin markedsføring.

Flere oplysninger om tilsynet med erhvervsuddannelserne kan læses på ministeriets hjemmeside:

<http://www.uvm.dk/erhvervsuddannelser/ansvar-og-aktoerer/tilsyn/tilsyn-med-faglig-kvalitet>

6 Produktionsskolerne

Tilsynet med produktionsskolerne omfatter institutionens resultater samt regeloverholdelse. Det skal samlet bidrage til at sikre den bedst mulige kvalitet i produktionsskolernes undervisning.

Det overordnede udgangspunkt for kvalitets-tilsynet med produktionsskolerne er, at skolerne først og fremmest skal vurderes på i hvor høj grad, de formår at realisere skoleformens formål, som det fremgår af produktionsskoleloven § 1, se boks 6.1.

Tilsyn med kvalitetsudviklende effekt

Styrelsens tilsyn skal have en kvalitetsudviklende effekt, hvor viden om god praksis og god kvalitet er centralt.

Tilsynet med produktionsskolerne vil således også være at understøtte skolernes arbejde med at forbedre kvaliteten ved at have fokus på god praksis og udbredelse heraf.

Tilsynet tager udgangspunkt i, at kvalitetssikring og regeloverholdelse er et lokalt ansvar, der skal løftes af den enkelte skoles ledelse og bestyrelse.

Boks 6.1 Produktionsskolelovens § 1

I henhold til produktionsskolelovens § 1 har styrelsen i tilsynet med produktionsskolerne primært fokus på to områder:

- Skolernes udslusning til beskæftigelse samt udslusning til uddannelse, herunder særligt skolernes udslusning til kompetencegivende uddannelse.
- Skolernes arbejde med at bidrage til udvikling af deltageres interesse for og evne til aktiv medvirken i et demokratisk samfund.

6.1 Afslutning af risikobaseret tilsyn

Styrelsen startede i 2015 et risikobaseret tilsyn med produktionsskolernes udslusningsresultater.

Det risikobaserede tilsyn tog udgangspunkt i skolernes udslusning til beskæftigelse eller kompetencegivende uddannelse.

Formålet med tilsynet var på baggrund af screening af produktionsskolerne at finde de skoler, der relativt set præsterede dårligst i forhold til at få deltagerne videre i enten beskæftigelse eller kompetencegivende uddannelse, og herefter i dialog med de pågældende skoler at understøtte iværksættelsen af konkrete kvalitetsforbedrende indsatser, der kunne forbedre skolernes udslusning til beskæftigelse eller kompetencegivende uddannelse.

Metode

I det risikobaserede tilsyn blev der screenet på følgende to indikatorer:

Indikator A:

Den andel af skolens deltagere, som udsluses til kompetencegivende uddannelse, som kan udløse udslusningstaxameter.

Indikator B:

Andel deltagere som udsluses til beskæftigelse – herunder både på ordinære vilkår og med tilskud.

I screeningen var der fokus på de skoler, som samlet set (A+B) i det seneste år havde klaret sig dårligst i forhold til at bringe deltagerne videre i kompetencegivende uddannelse eller beskæftigelse.

Tidligere år blev inddraget til at korrigere for udsving i enkelte år samt for at danne et overblik over de udvalgte skolars udvikling.

Resultater af tilsynet

På baggrund af screeninger med udgangspunkt i ovennævnte indikatorer blev otte skoler udtaget til tilsyn og bedt om at indsende en redegørelse om årsagen til udslusningsresultaterne og hvilke konkrete initiativer skolen fremadrettet ville iværksætte for at forbedre udslusningsresultaterne.

De otte skoler havde en udslusning til beskæftigelse og kompetencegivende uddannelse på mellem 33 og 39 procent. Landsgennemsnittet var på 49 procent.

På baggrund af de indsendte redegørelser blev to af de udvalgte skoler bedt om at indsende en uddybende redegørelse. Styrelsen fandt midlertidigt ikke, at disse uddybende redegørelser var fyldestgørende, hvorfor styrelsen valgte at tage på tilsynsbesøg på de to skoler. På tilsynsbesøget blev skolens procedurer og indsatser i forbindelse med udslusning af deltagerne drøftet nærmere.

Styrelsen bad på baggrund af drøftelserne på tilsynsbesøgene skolerne indsende en konkret opfølgingsplan. Skolerne indsendte hver især en konkret opfølgingsplan indeholdende:

- En revideret udslusningsstrategi hvor der lægges vægt på, hvordan skolen systematisk vil arbejde med at sikre, at skolens elever udsluses til beskæftigelse eller kompetencegivende uddannelse.
- En detaljeret procedurebeskrivelse af hvordan skolen, ledelsen, de enkelte lærere, vejledere og administrative medarbejdere håndterer eleverne fra de træder ind ad døren på produktionsskolen, til de forlader den igen, og hvorfor de valgte metoder er valgt.
- En plan for hvordan skolens lærere sikres den fornødne kompetenceudvikling i forhold til

arbejdet med at sikre, at eleverne kan udsluses til beskæftigelse og kompetencegivende uddannelse.

- En plan for eksternt samarbejde med blandt andet kommunen, virksomheder og kompetencegivende uddannelser.
- En plan for hvordan der monitoreres og evalueres løbende på skolens udslusningsresultater.

På baggrund af opfølgingsplanerne afsluttede styrelsen tilsynet med de to skoler og meddelte samtidig skolerne, at styrelsen anså det for realistisk, at skolerne forbedrer deres udslusning til beskæftigelse og kompetencegivende uddannelse fra henholdsvis 33 og 34 procent til 40 procent i 2017, hvor styrelsen følger op på det risiko-baserede tilsyn.

6.2 Tematisk tilsyn – skolernes udslusningsstrategi

I henhold til produktionsskolelovens § 6, stk. 8, skal skolens bestyrelse udarbejde en udslusningsstrategi, som skal være tilgængelig på skolens hjemmeside. I forbindelse med styrelsens hjemmesidetilsyn og risikobaserede tilsyn i 2015 blev det klart for styrelsen, at skolernes udslusningsstrategier var af varierende karakter, hvorfor styrelsen gennemførte et tematisk tilsyn med produktionsskolernes udslusningsstrategier.

Metode

Formålet med det tematiske tilsyn var at kortlægge produktionsskolernes udslusningsstrategier.

Ved at gennemgå skolernes hjemmesider, hvor strategien jævnfør produktionsskoleloven skal være tilgængelig, har styrelsen ført tilsyn med, om skolerne har haft en tilgængelig strategi på deres hjemmeside og dernæst analyseret på strategiernes form og indhold.

Yderligere har styrelsen på baggrund af de enkelte strategier undersøgt, om der er en sammenhæng mellem skolernes udslusningsstrategier og deres udslusningsresultater. Til dette formål har styrelsen benyttet sig af de indberettede udslusningsresultater.

Resultater af tilsynet

På baggrund af tilsynet kunne styrelsen konkludere, at produktionsskolernes strategier varierede meget i indhold, længde og form, herefter vurderede styrelsen de enkelte skolars strategiers indholdsmæssige kvalitet. I den forbindelse blev skolerne indplaceret i følgende tre kategorier:

Manglende strategi

To skoler var uden tilgængelig udslusningsstrategi på skolens hjemmeside.

Mangelfuld strategi

26 skolers udslusningsstrategi var så overordnet og kortfattet, at den måtte betragtes som mangelfuld, idet den reelt ikke belyste skolens arbejde med udslusning.

Målorienteret strategi

54 skolers udslusningsstrategi demonstrerede, at skolen kunne redegøre for sit udslusningsarbejde, herunder at skolen fx opsatte mål for deres strategiarbejde.

Opfølgning

Ved at sammenligne skolernes udslusningsstrategier med deres udslusningsresultater kunne styrelsen konstatere, at der ikke umiddelbart var en entydig sammenhæng i forhold til, at en målorienteret strategi også gav et godt udslusningsresultat, men også at ca. 50 procent af de produktionsskoler, som lå over landsgennemsnittet på 49 procent i udslusning til beskæftigelse og kompetencegivende

uddannelse, havde en målorienteret udslusningsstrategi.

Styrelsen sendte på den baggrund orienteringsbreve ud til alle produktionsskoler om tilsynet og dets resultater. Samtidig tog styrelsen yderligere kontakt til de produktionsskoler, som enten manglede en strategi eller havde en mangelfuld strategi, og som lå under landsgennemsnit for udslusning, hvilket omfattede 16 produktionsskoler.

Skolerne blev gjort opmærksom på, at de skal have en målorienteret udslusningsstrategi på deres hjemmeside.

Temadag

Styrelsen var samtidig i dialog med Produktionskoleforeningen om tilsynets resultater. Det resulterede i, at Produktionskoleforeningen i samarbejde med styrelsen inviterede alle produktionsskoler til en temadag om skolernes strategiarbejde med udslusning.

Temadagen var velbesøgt og blev afholdt i oktober 2016. Temadagen havde et handlingsorienteret fokus på, hvordan produktionsskolerne fremadrettet kunne kvalificere deres strategiarbejde.

Styrelsen vil fremadrettet løbende følge skolernes strategiske arbejde med udslusningen. Herunder om skolen har tilgængelige og målorienterede udslusningsstrategier på deres hjemmeside.

6.3 Tematisk tilsyn – demokratisk udvikling af deltagerne

Formålet med det tematiske tilsyn er at sikre, at produktionsskolerne i henhold til produktionsskolelovens § 1, stk. 2, tilrettelægger produktionsskoletilbuddet, så det bidrager til at udvikle deltageres interesse for og evne til aktiv medvirken i et demokratisk samfund.

Det er derfor hensigten med det tematiske tilsyn at kortlægge i hvor høj grad, de enkelte skoler har igangsat konkrete initiativer, der realiserer målsætningen om styrkelse af det demokratiske medborgerskab hos deltagerne.

Metode

Det tematiske tilsyn tog udgangspunkt i en spørgeskemaundersøgelse til samtlige produktionsskoler. Spørgeskemaet bestod hovedsageligt af åbne spørgsmål, hvorved skolerne havde mulighed for selv at beskrive skolens initiativer.

Der blev stillet spørgsmål til allerede igangsatte initiativer og eventuelle planlagte initiativer, som skolen påtænkte at igangsætte. Således havde skoler, som endnu ikke havde haft særligt fokus på demokratidimensionen af produktionsskolevirksomheden, også mulighed for at redegøre for, hvordan de i fremtiden ville iværksætte initiativer på dette område.

Spørgsmålene rettede sig både mod formaliseret demokratisk dannelse af deltagerne i form af eksempelvis deltagerråd, og mod mere uformel demokratisk dannelse af deltagerne gennem tilrettelæggelsen af værkstedsundervisningen, fællesmøder og lignende.

Resultater af tilsynet

Alle 82 produktionsskoler besvarede spørgeskemaerne, hvori skolerne skulle redegøre for deres indsats for at opfylde § 1, stk. 2, i produktionsskoleloven.

Det fremgik af besvarelserne i spørgeskemaerne, at skolerne generelt prioriterede at udvikle deltagerens interesse for og evne til aktiv medvirken i et demokratisk samfund.

Det fremgik blandt andet, at langt de fleste skoler havde iværksat initiativer, og/eller havde planer

om nye initiativer, afholdt temadage eller arrangementer, der skulle være med til at understøtte, at deltagerne bliver aktive medborgere i vores demokrati.

Derudover havde langt de fleste skoler oprettet deltagerråd, afholdt fællesmøder og tænkt demokratisk dannelse ind i værkstedsundervisningen.

På baggrund af de indsendte spørgeskemaer konkluderede styrelsen, at produktionsskolerne i overvejende grad formår at leve op til § 1, stk. 2, i formålsbestemmelsen i produktionsskoleloven. Styrelsen afsluttede derfor tilsynet.

Som en del af afslutningen på tilsynet sendte styrelsen en række fokuspunkter til skolerne, som det er vigtigt, at den enkelte skole indtænker i arbejdet med at sikre deltagerens demokratiske dannelse:

- At ledelsen har fokus på og prioriterer området.
- At skolerne sørger for, at der er reel deltagerindflydelse også i forhold til værkstedsundervisningen.
- At skolerne opretter deltagerråd, og at deltagerrådet bliver hørt.
- At skolerne holder fællesmøder, hvor alle deltagere har mulighed for at komme til orde.
- At skolerne holder temadage/arrangementer om medborgerskab og demokrati.

6.4 Yderligere tilsynsaktiviteter

Tilsyn med virksomhedsforlagte værksteder

Styrelsen blev i efteråret 2015 gjort opmærksom på, at der var fire produktionsskoler, som udbød værkstedstilbud, der er forlagte på virksomheder.

Beskrivelsen af værkstederne på skolernes hjemmesider gav anledning til tvivl om, hvorvidt der var tale om produktionsskoleaktivitet. Styrelsen indledte derfor et tilsyn med de fire skoler.

På baggrund af de samlede oplysninger i sagerne og de fire skolers redegørelser konkluderede styrelsen, at virksomhedsforlagte værksteder principielt kan rummes inden for reglerne på området.

Styrelsen anførte i afgørelserne en række opmærksomhedspunkter, som skolerne fremadrettet skulle være særligt opmærksomme på i forbindelse med afholdelse af undervisning på de virksomhedsforlagte værksteder, herunder blandt andet:

- at skolen anvender tilrettelæggelsesformen inden for rammerne af produktionsskolelovgivningen, herunder at et produktionskoleforløb ikke kan planlægges med at have en bestemt varighed, og at skolen ikke kan overlade sine forpligtelser i medfør af lovgivningen til sine samarbejdspartnere,
- at tilrettelæggelsesformen ikke anvendes under betegnelsen Virksomhedsskole, da denne betegnelse er vildledende i forhold til, at der alene er tale om en tilrettelæggelsesform og ikke en institutionsform,
- at skolen bør have et særligt fokus på deltagerens udbytte af opholdet på produktionsskolen, herunder på udformning af forløbsplaner og kompetencebeviser,
- at der ikke må ske sammenblanding af undervisning og praktikophold, og at skolen har det fulde undervisningsmæssige- og pædagogiske ansvar på det virksomhedsforlagte værksted, ligesom virksomheden ikke har beføjelse overfor deltagerne, og
- at et mere omfattende samarbejde med virk-

somheder om at huse skolens undervisnings-tilbud mod, at deltagerne som led i undervisningen bidrager til arbejdet på virksomheden, kan bringe skolens uafhængighed og driftsstabilitet i fare, hvis virksomheden efterfølgende fx går konkurs eller stiller undervisningsmæssigt irrelevante betingelser for samarbejdet.

I forlængelse af afgørelsesbrevene til de fire skoler udsendte styrelsen en vejledning til alle landets produktionsskoler indeholdende en række guidelines, som skoler, der ønsker at udbyde et værkstedstilbud i en virksomhed, løbende skal være særligt opmærksomme på.

Opfølgende tilsynsbesøg

Styrelsen aflagde i efteråret 2016 tilsynsbesøg på de fire produktionsskoler og de virksomhedsforlagte værksteder med henblik på at sikre, at skolerne efterlevede de anvisninger, som fremgik af afgørelsesbrevene.

Tilsynet vedrørte elevernes udbytte af produktionsskoleforløbet med udgangspunkt i udformningen af forløbsplaner og kompetencebeviser, sikring af, at der ikke sker sammenblanding af undervisning og praktikophold samt sikring af skolens uafhængighed.

På baggrund af de observationer, der blev gennemført på de fire tilsynsbesøg, vurderede styrelsen, at produktionsskolerne opfyldte de kriterier, der er opstillet i afgørelsesbrevene.

Flere oplysninger om tilsynet med produktionsskolerne kan læses på ministeriets hjemmeside:
<http://www.uvm.dk/produktionsskoler/ansvar-og-aktoerer/tilsyn>

7 Kombineret Ungdomsuddannelse

I juni 2014 vedtog Folketinget lov om kombineret ungdomsuddannelse, som er et op til 2 årigt beskæftigelsesrettet ungdomsuddannelsesstilbud til de 15-24-årige, som ikke har alle de nødvendige faglige, sociale eller personlige kompetencer til at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse.

Formålet med uddannelsen er at løfte elevens grundlag for beskæftigelse eller kompetencegivende uddannelse.

Institutionssamarbejde

Udbuddet af uddannelsen er organiseret som et institutionssamarbejde, hvor flere skoler og uddannelsesinstitutioner (erhvervsskoler, AMU-centre, produktionsskoler og VUC-centre) går sammen om at udbyde den kombinerede ungdomsuddannelse.

Hvert institutionssamarbejde har en tovholderinstitution, som har ansvaret for koordinationen inden for hvert institutionssamarbejde.

Der er godkendt 20 institutionssamarbejder, der tilsammen sørger for den geografiske dækning af uddannelsen på landsplan. Eventuel opfølgning i tilsynet vil typisk ske i forhold til tovholderinstitutionen.

7.1 Det risikobaserede tilsyn

Det fremgår af styrelsens tilsynsplan for 2016, at styrelsens arbejde i 2016 vil være rettet mod at udvikle kvalitetstilsynet med den kombinerede ungdomsuddannelse.

Styrelsen har i 2016 udarbejdet en ny model for gennemførelse af et risikobaseret tilsyn med den kombinerede ungdomsuddannelse.

Det overordnede udgangspunkt for kvalitetstilsynet med den kombinerede ungdomsuddannelse er, at institutionssamarbejderne først

og fremmest skal vurderes på, i hvor høj grad de formår at opfylde de i lovgivningen fastsatte formål for det pågældende undervisningsforløb.

For institutionssamarbejdernes vedkommende skal de således primært vurderes på, i hvor høj grad de formår at realisere skoleformens hovedformål, som er beskrevet som følger i lov om kombineret ungdomsuddannelse:

Boks 7.1.: Uddannelsens formål

§ 1. Kombineret ungdomsuddannelse skal bidrage til, at den unge opnår personlige, sociale og faglige kompetencer, som giver grundlag for beskæftigelse på det lokale og regionale arbejdsmarked, og som tillige kan give grundlag for at fortsætte i kompetencegivende uddannelse.

Kvalitetstilsynet med den kombinerede ungdomsuddannelse havde i 2016 fokus på institutions-samarbejdernes evne til at fastholde eleverne på uddannelsen, og til at sikre at eventuelt frafald skyldtes, at eleverne var kommet i beskæftigelse eller var påbegyndt en kompetencegivende uddannelse.

Et andet vigtigt element i lovens formålsparagraf er, at den kombinerede ungdomsuddannelse skal give grundlag for, at eleverne kommer i beskæftigelse eller fortsætter i kompetencegivende uddannelse.

Imidlertid vil det tidligst i slutningen af 2018 være muligt at få validerede data om institutions-samarbejdernes evne til at udsluse eleverne til beskæftigelse og kompetencegivende uddannelse. Derfor er overgang til beskæftigelse og kompetencegivende uddannelse udeladt i tilsynsøjemed i første omgang.

Metode

I forhold til udvælgelse af institutionssamarbejder til tilsyn blev der foretaget en screening af institutionssamarbejdernes evne til at fastholde eleverne på den kombinerede ungdomsuddannelse.

Screeningen var baseret på følgende tre indikatorer:

Indikator A:

Andel elever fra 1. optag som var faldet fra den kombinerede ungdomsuddannelse, minus positivt frafald – det vil sige frafald til kompetencegivende uddannelse eller beskæftigelse.

Indikator B:

Andel elever fra 2. optag som var faldet fra den kombinerede ungdomsuddannelse, minus positivt frafald.

Indikator A+B:

Samlet andel elever fra både 1. og 2. optag som var faldet fra den kombinerede ungdomsuddannelse, minus positivt frafald.

Screeningen blev foretaget enkeltvist på indikator A, indikator B samt indikator A+B.

Screening med de tre indikatorer gav en bruttoliste på syv institutionssamarbejder, idet nogle af samarbejderne fx havde et stort frafald på 1. optag, men derimod et lavt frafald på 2. optag, og for andre institutionssamarbejder, var det omvendt.

De syv samarbejder fra bruttolisten blev analyseret på baggrund af blandt andet udviklingen i frafaldet fra 1. til 2. optag og evt. andre relevante forhold.

Resultater af de risikobaserede tilsyn

På baggrund af ovenstående analyse blev fire institutionssamarbejder udvalgt til videre tilsyn ud fra ét af følgende kriterier:

- Institutionssamarbejdet var blandt de fem dårligst præsterende, hvad angik frafald både på 1. og 2. optag og samlet set.
- Institutionssamarbejdet var blandt de fem dårligst præsterende, hvad angik frafald på 2. optag og havde oplevet en stigning i frafaldet fra 1. til 2. optag på minimum 10 procentpoint.

De fire udvalgte institutionssamarbejder blev herefter bedt om en redegørelse for blandt andet igangsatte og kommende initiativer.

Institution	Estimeret frafald 1. optag	Estimeret frafald 2. optag	Estimeret frafald 3. optag
1.	64 %	42 %	23 %
2.	78 %	43 %	33 %
3.	31 %	22 %	18 %
4.	44 %	40 %	10 %

Institutionssamarbejdernes redegørelser viste:

- at frafaldet (estimeret) for alle fire institutionssamarbejder fortsatte med at falde, fra henholdsvis 1., til 2. til 3. optag, og at faldene havde været forholdsvis markante, jævnfør tabel 7.1.1.,
- at særligt opstartsproblemer i forhold til at ramme den rigtige målgruppe havde medvirket til det store frafald på især 1. optag, og at institutionssamarbejderne og UU i forbindelse med 2. og 3. optag havde fået bedre styr på målgruppen,
- at institutionssamarbejderne allerede havde iværksat en række forskellige initiativer, fx var

erhvervsprofilerne blevet tydeliggjorte, og der var kommet klarere procedurer for fravær.

- at der derudover også fremadrettet var planlagt initiativer, som havde til formål at forbedre fastholdelsen af eleverne, som fx en styrkelse af informations- og vejledningsindsatsen i forhold til optaget, og en tydeliggørelse for de unge af hvad det er for en uddannelse, de går ind til, så eleverne har et bedre kendskab til indhold og forventninger, inden de starter.

På den baggrund afsluttede styrelsen tilsynet.

De fire institutionssamarbejder blev dog gjort opmærksom på, at styrelsen fremadrettet ville følge udviklingen i frafaldet for at måle, om de iværksatte initiativer har den ønskede effekt.

Flere oplysninger om tilsynet med den kombinerede ungdomsuddannelse kan læses på ministeriets hjemmeside:

<http://www.uvm.dk/kombineret-ungdomsuddannelse/ansvar-og-aktoerer/tilsyn-med-faglig-kvalitet>

8 Almen voksen- og efteruddannelse

Almen voksen- og efteruddannelse er uddannelse på grundskoleniveau og gymnasialt niveau. Uddannelserne er et tilbud til voksne med henblik på at styrke deres muligheder for videre uddannelse og øge deres muligheder på arbejdsmarkedet.

De almene voksen- og efteruddannelser omfatter almen voksenuddannelse (avu), forberedende voksenundervisning (FVU), ordblindeundervisning for voksne (OBU) og hf-enkeltfag.

Det er voksenuddannelsescentrene der er godkendt til at udbyde uddannelserne, men FVU og OBU kan også udbydes af andre uddannelsesinstitutioner efter driftsoverenskomst med et VUC.

Styrelsen fører tilsyn med uddannelserne samt, som noget særligt på dette område, også med voksenuddannelsescentrenes lokale tilsyn med deres driftsoverenskomstparters afholdelse af forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne.

8.1 Udvikling af risikobaseret tilsyn

Styrelsen har i 2016 i samarbejde med Styrelsen for It og Læring (STIL) afsluttet en justering af VUC'ernes kursistindberetning for blandt andet avu og FVU, OBU og hf-enkeltfag.

Hvor indberetningen tidligere kun indeholdt oplysninger om kursister, der gennemførte fagene, er indberetningen nu udvidet med oplysninger om, hvor mange kursister der optages på de enkelte uddannelser.

Dette vil blandt andet gøre det muligt at opgøre, hvor stor en andel af de tilskudsudløsende kursister der afslutter med prøve.

Indberetningen er desuden suppleret med oplysninger om prøveresultater og udstedelse af kompetencebeviser.

Kursistindberetningen gælder fra september 2016 og vil således fra 2018/2019 kunne danne grundlag for gennemførelse af et risikobaseret tilsyn.

8.2 Tematisk tilsyn – kravet om aktiv deltagelse

I uddannelsesreglerne for avu fremgår det, at kursisterne skal deltage aktivt i undervisningen.

Institutionerne fastsætter selv regler om aktiv deltagelse og om, hvilke konsekvenser det kan have for en kursist, der ikke overholder reglerne. Institutionerne kan eksempelvis fastsætte regler om mødepligt.

Institutionerne skal desuden fastsætte regler om registrering og dokumentation af kursisternes aktive deltagelse, og kursisterne skal have mulighed for at kontrollere og afgive bemærkninger til registreringen. Reglerne skal annonceres på institutionens hjemmeside.

Tilsynet med kravet om aktiv deltagelse i undervisningen har til formål at sikre, at institutionerne håndhæver reglerne om aktiv deltagelse.

Metode

Styrelsen har ultimo 2016 foretaget en fornyet gennemgang af alle avu-udbyderes studie- og ordensregler, som de fremgår på institutionernes hjemmeside.

Desuden har styrelsen fået stillet fraværdata til rådighed fra en analyse om avu foretaget af Deloitte Consulting for Rådet for Ungdomsuddannelser.

Resultater af tilsynet

Gennemgangen af hjemmesiderne viste, at alle institutioner lever op til kravet om offentliggørelse af egne regler om aktiv deltagelse.

Imidlertid viser de fraværdata, som styrelsen har fået fra Deloitte, at fravær blandt avu-kursister

har et markant omfang. Data, der omfatter 21 af de 29 VUC'er med avu-udbud, viser, at det gennemsnitlige fravær varierer fra 22 til 64 procent.

Selv om de pågældende fraværsdata dækker alle typer af fravær, herunder lovligt fravær som fx sygdom, så er det styrelsens opfattelse, at der er grundlag for at følge op på tematikken omkring fravær i 2017.

Da data anvendt i Deloitte-undersøgelsen er af ældre dato (2013), og der desuden mangler oplysninger fra ca. en tredjedel af VUC'erne, vil styrelsen indkalde mere aktuelle data fra institutionerne primo 2017. Det er under afklaring, i hvilket omfang styrelsen kan anvende dele af Deloitte's datasæt i tilsynet.

Styrelsen forventer på baggrund af resultatet heraf at kontakte de institutioner, der har det højeste fravær og bede dem redegøre for, hvordan de følger op på deres regler om aktiv deltagelse, og hvordan de arbejder for at nedbringe fraværet.

Herudover vil styrelsen indkalde fraværsdata fra de institutioner, der ikke har bidraget med fraværsdata til Deloitte-analysen.

8.3 Vejledning til avu-udbydere

Det fremgik af tilsynsplanen for 2016, at styrelsen i forlængelse af en konkret afsluttet enkelt-sag ville udarbejde en orientering til avu-udbydere.

Orienteringen skulle blandt andet omfatte en præcisering af reglerne om geografisk dækningsområde, om visitation og lærer-kvalifikationer.

Formålet med orienteringen skulle være at fremme, at alle avu-udbydere har den fulde opmærksomhed på at overholde reglerne for gennemførelse af avu.

Metode

Styrelsen besluttede efterfølgende at udarbejde en samlet vejledning til avu-udbydere om styrelsens fortolkning af det samlede regelkompleks.

Denne vejledning vil blive færdiggjort og sendt ud i første halvår 2017.

8.4 Enkelt-sagstilsyn i 2016

Styrelsen har i 2016 haft fire tilsynssager med enkeltinstitutioner.

To af sagerne mindede om hinanden, idet begge institutioner vedlagde skemaer for (dansk-)fagligt svage kursister, hvoraf der ikke kunne aflæses nogen forventning om progression i læringsudbyttet.

Avu-reglerne har ikke nogen klar bestemmelse om, at en kursist ikke kan tage det samme fag på samme niveau flere gange, men det fremgår af Råd og Vink til avu-bekendtgørelsen, at omgængeri bør have undtagelsens karakter. Styrelsen pålagde de to institutioner at ophøre med denne praksis.

Oplysninger Indhentet om kursisterne på den ene institution viste et i visse tilfælde endda meget højt fravær.

Styrelsen har på et møde med den pågældende institution haft en drøftelse om institutionens tiltag i relation til at nedbringe fravær. Der er aftalt en opfølgingsplan, som institutionen skal af-rapportere i forhold til i sommeren 2017.

Den anden institution viste sig at have en uhensigtsmæssig anvendelse af fagelementer, idet fagelementerne havde karakter af introducerende undervisning.

Fagelementer er relevante, når en kursist har et afgrænset behov inden for et fag, og/ hvor et fagelement i kombination med merit eller

individuel kompetencevurdering tilsammen kan give kursisten fulde kompetencer inden for et fag på et givent niveau. Fagelementer kan også være relevante i forhold til kursister i beskæftigelse, som har behov for et afgrænset kompetenceløft.

Yderligere var fagelementernes indholdsbeskrivelser mangelfulde, ligesom de ikke stod i et rimeligt forhold til timetallet. Dette VUC blev pålagt at ændre praksis på området.

De to sager førte endvidere til, at styrelsen udsendte et hyrdebrev den 1. august 2016, der præciserede, at omgængeri skal have undtagelsens karakter, at en ansøger kun kan optages på et fag/niveau, såfremt ansøgeren ud fra institutionens vurdering fagligt og personligt er i stand til at gennemføre forløbet, og at institutionen i forbindelse med visitations-samtalen tillige bør spørge ind til ansøgers eventuelle tidligere aktiviteter på avu, herunder på andre institutioner.

Herudover har styrelsen haft en sag med et VUC, der uden hjemmel forlangte betaling for nødvendige undervisningsmidler af kursisterne.

I den konkrete sag forlangte et VUC, at kursisterne skulle anvende iPads for at kunne deltage i undervisningen. VUC'et formidlede salg af iPads, og tilbød udlån af iPads til kursister, der ikke ønskede eller kunne købe iPads.

Da udlån af iPads var behæftet med administrationsgebyrer, og iPads var nødvendige for at kunne følge undervisningen, var der tale om opkrævning af betaling for nødvendige undervisningsmidler. Dette er der ikke hjemmel til i forhold til avu- og hf-enkeltfagskursister.

Styrelsen pålagde derfor skolen at betale de uretmæssigt opkrævede gebyrer tilbage til de berørte kursister.

Styrelsen har i forlængelse af denne sag screenet alle VUC'ers hjemmesider med henblik på at vurdere praksis på området.

Gennemgangen har givet anledning til, at styrelsen har fundet behov for at kontakte enkelte skoler, men har ikke fundet tegn på, at det er almindelig praksis at opkræve deltagerbetaling.

Styrelsen vil følge op i forhold til enkeltskoler i 2017.

Endelig havde styrelsen en sag med en institution, der gennemførte avu som fjernundervisningstilbud og uden samtidig tilstedeværelse af lærer og kursist.

Styrelsen pålagde institutionen fremover at sikre, at undervisning udbudt som virtuel undervisning bliver tilrettelagt med minimum 20 procents samtidig tilstedeværelse.

I førnævnte hyrdebrev af 1. august 2016 præciserede styrelsen avu-reglernes bestemmelse om, at indtil 80 procent af et fags eller fagelements uddannelsestid kan foregå som virtuel undervisning, betyder, at minimum 20 procent af et fags eller fagelements undervisningstid skal være tilrettelagt med samtidig tilstedeværelse af lærer og kursist.

Flere oplysninger om tilsynet med almen voksen- og efteruddannelse kan læses på ministeriets hjemmeside:

<http://www.uvm.dk/almen-voksenuddannelse-avu/ansvar-og-aktoerer/tilsyn/fagligt-tilsyn>

9 Arbejdsmarkedsuddannelser

Styrelsen fører tilsyn med arbejdsmarkedsuddannelserne (AMU).

Tilsynet med arbejdsmarkedsuddannelserne omfatter institutionernes faglige resultater samt regeloverholdelse.

Styrelsen har fokus på to områder:

- Udbydernes lokale indsatser og arbejde med at sikre overholdelsen af AMU-systemets overordnede programansvar.
- Udbydernes lokale arbejde med kvalitets sikring og kvalitetsudvikling af deres arbejdsmarkedsuddannelser.

9.1 Udvikling af det risikobaserede tilsyn

På AMU området er det besluttet at anvende Viskvalitet.dk i det risikobaserede tilsyn.

Viskvalitet.dk er styrelsens landsdækkende evalueringssystem, hvor alle kursister får mulighed for at vurdere uddannelsesindsatsen i et spørgeskema efter endt kursus.

I 2016 er Viskvalitet.dk blevet videreudviklet med nye spørgsmål og svarmuligheder i den fælles del af kursisternes spørgeskema, som alle interessenter: Styrelsen, efteruddannelsesudvalg og skoler anvender.

Udviklingsarbejdet skete med bistand fra KORA og en gruppe af skoler og efteruddannelsesudvalg.

De primære formål med ændringerne var at gøre spørgsmål og svar mere målrettede, øge fokus på kursusudbyttet, og søge at få mere spredning i svarene.

Spørgsmålene blev derfor grupperet om tre dimensioner af kvalitet i uddannelsesindsatsen:

- Kursusudbytte.
- Lærerens præstation.
- Undervisningens form og indhold.

De tre kvalitetsdimensioner sætter ord på kursisternes vurderinger, og letter dermed det systematiske arbejde med analyser og opfølgning på evalueringresultaterne, både på skolerne og i tilsynet.

I 2016 udviklede styrelsen på denne baggrund nyt koncept og praktisk model for det risikobaserede kvalitetstilsyn på AMU, og gennemførte afprøvning af modellen i efteråret 2016.

Metode

I den udviklede model for tilsynet anvendes kvalitetsdimensionerne i Viskvalitet.dk som kvalitetsindikatorer.

I lighed med andre uddannelsesområder tager modellen afsæt i skolernes generelle præstation, og ser på, hvilke skoler, der ligger lavest og har størst forbedringspotentiale og -behov.

I Viskvalitet.dk foretages en screening af alle evalueringresultater for at finde de 10 procent af skolerne inden for hver kvalitetsdimension, der ligger lavest, til at indgå i tilsynet.

Styrelsen sender resultaterne til skolerne med henblik på intern opfølgning, plan og gennemførelse af indsatser, der skal forbedre uddannelsesindsatsen frem mod næste års screening.

På baggrund af screeningsresultatet vurderer styrelsen desuden behovet for at foretage yderligere i forhold til skolerne med de laveste resultater, ud fra et samlet billede af skolens uddannelsesindsats.

Yderligere tiltag afstemmes med styrelsens sanktionspolitik og kan være indgåelse af

indsatsaftaler, møder med styrelsen, tilsynsbesøg eller lignende.

Resultater / status for udvikling af risikobaseret tilsyn

Efter indførelse af nye evalueringsspørgsmål 1. marts 2016, ser det overordnede billede af kursisternes vurderinger af uddannelsesindsatsen sådan ud:

Tabel 9.1.1.: Kursistevalueringer med Viskvalitet.dk i perioden 1/3 til 20/12 2016

• 300.000 evalueringer gennemført på 92 skoler			
• Besvarelsesprocent: 55			
Gennemsnitlig tilfredshed på en skala fra 0 til 10:			
	Gennemsnit for alle	Bedst placerede skole*	Lavest placerede skole*
Kursus-udbytte	7,6	8,9	5,8
Lærerens præstation	8,4	9,3	6,8
Form og indhold	8,1	9,2	5,9

* Skoler med mindst 35 evalueringer, der er grænsen for at evalueringerne anerkendes som valide

Skemaets tal viser, at selvom skolerne gennemsnitligt bliver vurderet højt, er der spredning mellem skolernes resultater.

Hvad tabellen ikke viser er, at spredningen er endnu mere udtalt, når der ses på enkeltuddannelser.

Screening kan dermed bidrage til at vise og sætte fokus på kritiske steder i skolernes præstationer, og dermed til at kvalificere skolernes egen opfølgning og refleksion.

For at undersøge hvordan den nye model for det risikobaserede tilsyn fungerer, udførte styrelsen i slutningen af 2016 et test-tilsyn på tre skoler med resultater blandt de laveste 10 procent.

På basis af testtilsynet og tilbagemeldinger fra skolerne i AMU-Audit netværket, vurderer styrelsen i begyndelsen af 2017 den nye model for risikobaseret tilsyn og tager stilling til anvendelsen af evalueringresultater i tilsynet.

Svarprocent for evalueringer med Viskvalitet.dk
VEU-Rådet udtrykte på sit september-møde i 2016 bekymring for svarprocenterne i Viskvalitet.dk.

En undersøgelse i efteråret 2016 klarlagde, at den gennemsnitlige svarprocent ligger på 55, med store udsving fra skole til skole. Undersøgelsen viste desuden, at svarprocenten er faldet med ca. 2 procent fra 2015 til 2016.

Styrelsen udsendte derfor i slutningen af september brev til alle godkendte AMU-udbydere om emnet og bad skolerne om at være opmærksomme på, at alle kursister skal tilbydes at evaluere i Viskvalitet.dk.

På den baggrund vil styrelsen i 2017 søge at få forbedret svarprocenterne på skolerne, og emnet indgår i styrelsens tilsynsplan for 2017.

Løbende orientering og dialog med skolerne

Brugerne på skolerne er løbende blevet orienteret om ændringer, problemer med videre. via mailinglisten til Viskvalitet.dk samt fra forsiden af sitet. STIL fortsætter denne tjeneste i 2017.

I det kommende år vil det være et mål at understøtte skolernes arbejde bedre ved at fremme et handlingsmønster, hvor skoler med lave præstationer søger erfaringsudveksling med skoler, der kan bidrage til en forbedring.

Et vigtigt element i denne indsats er styrelsens samarbejde med AMU-Audit netværket, hvor de fleste skoler er med.

Styrelsen vil søge at styrke samarbejdet og se på, hvilke fokusområder der kan udpeges med henblik på mere skole-tværgående erfaringsudveksling.

Orientering af VEU-rådet

VEU-rådet modtog to orienteringer om status for Viskvalitet.dk i 2016, og orienteringerne vil fortsætte i 2017, så rådet kan følge området.

9.2 Tematisk tilsyn

AMU afholdt som virksomhedsforlagt undervisning og på alle tidspunkter

Temaet omfatter:

- AMU afholdt som virksomhedsforlagt undervisning, hvor AMU-udbydere afholder et kursus eller hele kursusforløb på den virksomhed, hvorfra hovedparten af kursisterne kommer.
- AMU-kurser afholdt i tidsrummet hverdage mellem klokken 16-08 og i weekenderne.

Dette tema er valgt, fordi erfaringerne viser, at disse måder at afholde AMU på, stiller større krav til både underviser og kursister om overholdelse af de annoncerede tidspunkter, og at undervisningen tilrettelægges under hensyn hertil.

Endvidere fremgår det af regeringsaftalen *Aftale om vækstpakke* fra 2014, at kurser på AMU-området afholdt som virksomhedsforlagt undervisning vil blive fulgt tæt via ministeriets tilsyn.

Tilsyn med lærerkvalifikationer, resultater og erfaringer med egenkontrol

Temaet omfatter tilsyn med udvalgte AMU-udbyderes ansvar for lærernes voksenpædagogiske kvalifikationer samt opfølgning på resultater og erfaringer med AMU-udbyderes egenkontrol.

Dette tema er valgt, fordi lærerkvalifikationer og egenkontrol kan medvirke til at skabe øget fokus blandt AMU-udbydere på lærerkvalifikationer, så det medvirker til at sikre kvaliteten i undervisningen samt øge fokus på udbydernes egenkontrol med generel regeloverholdelse.

Certifikatkurser

Det har været nødvendigt at supplere tilsynsplanen 2016 med et tema om certifikatkurser. Den konkrete anledning var henvendelser fra Arbejdstilsynet og Fødevarestyrelsen om certifikatkurser og AMU-regler såvel som pressens omtale af arbejdsulykker relateret til arbejde med epoxy.

TaskForce AMU

I alt har TaskForce AMU, der er styrelsens udgående tilsynsenhed på AMU-området, gennemført 27 uanmeldte tilsynsbesøg og to anmeldte tilsynsbesøg i 2016. Besøgene omfattede 25 AMU-udbydere, og var fordelt på 23 offentlige udbydere og to private udbydere.

Foruden tilsynsbesøg gennemført i forbindelse med det tematiske tilsyn har der også været anlagt besøg med fokus på emnerne mål-opfyldelse, udlicitering og administrative procedurer i forbindelse med tilsynsbesøgene. Se oversigten tabel 9.2.1. på næste side.

Resultaterne af det tematiske tilsyn

Styrelsen har på baggrund af tilsynsbesøgene i otte sager fundet anledning til at lave en opfølgning eller vejlede AMU-udbydere specifikt om: Virksomhedsforlagt undervisning, certifikatkurser, målopfyldelse og udlicitering med videre. De berørte AMU-udbydere iværksatte på den baggrund straks relevant opfølgning på baggrund af tilsynsbesøgene eller strammede op på deres administrative procedurer.

I forbindelse med tematisk tilsyn om lærer-kvalifikationer og egenkontrol blev 12 AMU-udbydere udvalgt til en stikprøve, der havde til formål at vise, om udbyderne overholder reglerne i forhold til lærernes pædagogiske kvalifikationer målrettet undervisning af voksne, og om deres egenkontrol med generel regel-overholdelse er betryggende.

Spørgeskemaet til brug for stikprøven blev udarbejdet i samarbejde med Danske Erhvervsskoler, AMU-audit.

På baggrund af stikprøven og efterfølgende

dialog med de udvalgte udbydere er det styrelsens vurdering, at AMU-udbyderne arbejder systematisk med pædagogisk opkvalificering af deres lærerstab og med egenkontrol såvel som med regeloverholdelse generelt.

Styrelsen har samlet set konstateret en fortsat positiv udvikling med færre og mindre alvorlige sager sammenlignet med tidligere år.

Det skal dog bemærkes, at en enkelt sag under øvrige tilsyn: Udlicitering, fortsat er under behandling.

Tabel 9.2.1.: Oversigt over uanmeldte/anmeldte tilsynsbesøg i 2016

Tilsynsbesøg og hovedfokus	Antal	Krav om tilbagebetaling af taxameter /VEU	Behov for korrigerende handlinger	Uden kritiske bemærkninger
Tematisk: Virksomhedsforlagt/ AMU på alle tidspunkter	5	0	2	3
Tematisk: Lærerkvalifikationer	2	0	0	2
Tematisk: Certifikatkurser	6		2	4
I alt tematisk tilsyn	13	0	4	9
Øvrige tilsyn: Målopfyldelse	11	0	2	9
Øvrige tilsyn: Udlicitering m.v.	5	0	2	3
I alt øvrige tilsyn	16	0	4	12
I alt tilsynsbesøg	29	0	8	21

9.3 Enkeltsagstilsyn i 2016

Det har også i 2016 været et særligt indsats-område at få afsluttet et antal ældre, store og komplekse tilsynssager. Der er i 2016 truffet afgørelse i en enkelt sag om tilbagebetaling af et mindre beløb i taxametertilskud.

Styrelsen har desuden afsluttet en sag om tilbagebetaling af 5,4 mio. kr. i taxametertilskud og erstatning af VEU-godtgørelse. Sagen, der er fra 2012, omhandler kursusaktivitet, der ikke var berettiget til at udløse tilskud og VEU-godtgørelse.

Der udestår herefter tre sager i denne kategori, der alle er under behandling ved domstolene.

I en sag har styrelsen stævnet en tidligere godkendt AMU-udbyder for manglende tilbagebetaling af uretmæssigt udbetalt taxameter-tilskud og VEU-godtgørelse.

I en anden sag er styrelsen blevet stævnet for en afgørelse truffet i 2012 om tilbagebetaling af taxametertilskud og erstatning af VEU-godtgørelse.

Endelig har styrelsen i en tredjesag valgt at biintervenere til fordel for en AMU-udbyder, der er stævnet af et privat firma for at tilbageholde VEU-godtgørelse.

Der er i 2017 berammet retsmøder i by- eller landsretten for de tre sager, og Kammeradvokaten bistår styrelsen.

Der er samlet registreret og behandlet cirka 400 sager på AMU-området siden styrelsens etablering i marts 2011.

Disse sager omfatter både afgørelser om tilbagebetaling af taxametertilskud og erstatning af VEU-godtgørelse samt sager, hvor styrelsen ikke har haft noget at bemærke.

9.4 Tilsyn med VEU-centrenes resultatkontrakter

VEU-centrene styres gennem toårige resultatkontrakter, som udmønter tilskuddet til centrene. Der er to afrapporteringsperioder for kontrakterne.

Der blev i 2015 indgået nye, toårige kontrakter med VEU-centrene for perioden 2016-2017. De nye kontrakter for 2016-2017 har til formål at styrke incitamenterne til resultatopfyldelse, øge ambitionsniveauet inden for voksen-vejledningsindsatsen og indføre nye fokuspunkter på VEU-indsatsen for tosprogede kursister i VEU-centrenes arbejde.

Kontrakten bestod i 2016 af tre indsatsområder med i alt 12 kvantitative og kvalitative resultatmål.

Metode

Styrelsen vurderer VEU-centrenes resultater for 2016 i begyndelsen af 2017, og der udbetales en resultatbonus afhængig af hvert centers målopfyldelse.

Resultaterne vurderes på baggrund af centrale aktivitetstal, VEU-centrenes egne redegørelser samt en ekstern evaluering, hvor virksomhedernes tilfredshed med VEU-centrene undersøges.

Resultatopfølgelsen giver derfor et bredt billede af VEU-centrenes resultater og kvalitet med mulighed for systematisk sammenligning af VEU-centrene.

En mulighed for resultatbonus giver endvidere VEU-centrene økonomiske incitamentter til resultatopfyldelse.

Resultaterne af tilsynet

Styrelsen kan med kontraktmodellen vurdere, om der er behov for yderligere tiltag over for de VEU-centre, der har laveste målopfyldelse.

Den gennemsnitlige resultatopfyldelse blandt VEU-centrene har fra 2014 til 2015 ligget stabilt på samlet set 82 procent af resultatkontraktens resultatmål.

Styrelsen har i 2016 kunnet konstatere, at der er sket en fremgang i resultatopfyldelse især blandt de VEU-centre, som tidligere har haft størst udfordring med resultatopfyldelsen.

Det kan her fremhæves, at de to VEU-centre, som har haft størst udfordringer, har løftet sig fra en gennemsnitlig resultatopfyldelse på 60 procent i

2014 til en gennemsnitlig resultatopfyldelse på 70 procent.

Dette betød samlet, at alle VEU-centre fik udbetalt en resultatafhængig bonus på baggrund af resultaterne for 2015. I 2014 var der ét center, som ikke fik udbetalt en resultatafhængig bonus.

Der har i 2016 været afholdt opfølgingsmøder med alle VEU-centre samlet.

9.5 Yderligere tilsynsaktiviteter

AMU i fængsler

I forbindelse med forsøgsordningen AMU i fængsler er der gennemført to anmeldte besøg hos AMU-udbydere, ét i et lukket fængsel og i ét arresthus. Disse besøg gav ingen anledning til bemærkninger.

Opfølgning på tidligere tilsyn

En AMU-udbyder har i 2016 ansøgt om at få ophævet påbud fra 2012 om udlicitering af AMU-aktiviteter. TaskForce AMU har siden påbuddet blev iværksat gennemført syv uanmeldte tilsynsbesøg hos AMU-udbyderen. Efter en samlet vurdering blev ansøgningen imødekommet.

Henvendelser til styrelsen om AMU-udbud

Styrelsen har i 2016 blandt andet modtaget henvendelser om AMU-udbyderes tilrettelæggelse af kurser.

Enkelte af disse henvendelser har givet anledning til uanmeldte tilsynsbesøg. Der var tale om kurser tilrettelagt med afsæt i såkaldt *selvinstruerende digitaliseret undervisningsmateriale*, hvor underviseren i højere grad skal påtage sig en slags konsulentrolle i forhold til kursisterne sammenlignet med mere traditionelt tilrettelagt undervisning.

Overfor disse skoler påpegede styrelsen, at det er vigtigt, at kursisten ikke kommer på kurset, og bliver *overrasket* over, at undervisningen tager

afsæt i en tilrettelæggelsesform, der adskiller sig væsentligt fra det kursisten, typisk vil forvente på et mere traditionelt tilrettelagt kursus.

Samarbejde om AMU-audit

Styrelsen har også i 2016 været i konstruktiv dialog med Danske Erhvervsskoler om AMU-Audit netværk for offentlige udbydere og har deltaget i deres årlige netværksmøde, såvel som været i en tæt dialog med private AMU-udbydere om deres brug af audit.

AMU-audit er kommet i stand på baggrund af Foreningerne for AMU-udbyderes eget initiativ, og modellen medvirker til at understøtte, at udbyderne samarbejder om overholdelse af regelgrundlaget, og bidrager desuden til dokumentation af arbejdet med AMU.

På AMU audits årsmøder deltager omkring tredjedele af de godkendte skoler på AMU-området for at drøfte arbejde med kvalitet, evaluering og administration.

Det er dermed et centralt forum for drøftelse og udveksling af information og erfaringer på kvalitetsområdet i forhold til skolerne.

På det årlige AMU-audit seminar afholdt i januar 2016 præsenterede styrelsen blandt andet planerne for tilsynet i 2016, herunder temaet om lærer kvalifikationer og det risikobaserede tilsyn med Viskvalitet.dk.

Styrelsen deltager igen i 2017 med et oplæg om status for arbejdet med AMU-tilsynet og Viskvalitet.dk.

Flere oplysninger om tilsynet med arbejdsmarkedsuddannelserne kan læses på ministeriets hjemmeside:

<http://www.uvm.dk/arbejdsmarkedsuddannelser-amu/ansvar-og-aktoerer/tilsyn>

Det økonomiske tilsyn

10 Økonomisk tilsyn

Styrelsen varetager det økonomiske tilsyn med de selvejende uddannelsesinstitutioner på Undervisningsministeriets område.

Det økonomiske tilsyn omfatter institutionernes økonomi, drift og anvendelse af tilskud.

Formålet med tilsynet er at understøtte en effektiv og bæredygtig institutionsdrift, sikre overholdelse af regler og retningslinjer på området, sikre at institutionerne tager skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de statslige midler samt at varetage statens kreditorinteresse, hvis en institution viser sig at være alvorligt udfordret i sin fremtidige økonomiske drift.

Styrelsens strategi for det økonomiske tilsyn fastlægger blandt andet de fremtidige indsatsområder for det økonomiske tilsyn.

Tilsynet skal:

- Have skarpere fokus på sin indsats i tilsynet i forhold til de institutioner, hvor der er risiko for økonomiske eller administrative udfordringer.
- Udvikles i en proaktiv retning, hvor der reageres rettidigt inden udfordringerne udvikler sig i mere alvorlig retning.

Den igangværende udmøntning af strategien indebærer blandt andet et udviklingsarbejde med at etablere et mere tidstro datagrundlag for det økonomiske tilsyn.

Det er med henblik på at sikre, at tilsynet bidrager til at understøtte god økonomistyring på institutionerne.

Styrelsen har som led i sit udviklingsarbejde udarbejdet en ny tilsynsmodel, der blandt andet inddrager anvendelse af mere tidstro data i det økonomiske tilsyn. Modellen er taget i brug i fjerde kvartal 2016 og vil indgå i styrelsens tilsyn i 2017.

Den nye tilsynsmodel tager udgangspunkt i styrelsens eksisterende screeningsmodel og forventes at styrke styrelsens tilsyn med institutionernes aktuelle økonomi.

Modellen inddrager blandt andet supplerende finansielle nøgletal og informationer fra institutionernes årsrapporter samt den tidstro udvikling fra institutionernes løbende indberetning af aktivitet og styrelsens udbetaling af taxametertilskud.

Det er styrelsens opfattelse, at det nyudviklede tilsynsværktøj i højere grad vil gøre det muligt for styrelsen at agere proaktivt, inden de økonomiske udfordringer udvikler sig i mere alvorlig retning.

Institutionernes revisorer

Et afgørende grundlag for styrelsens økonomiske tilsyn med de selvejende uddannelsesinstitutioner institutionernes årsrapporter og de tilhørende revisionsprotokollater.

Det er centralt, at revisorernes arbejde er af høj kvalitet og understøtter formålene med det økonomiske tilsyn, som er fastsat i styrelsens strategi for det økonomiske tilsyn.

Styrelsen har som led i arbejdet med at styrke kvaliteten af revisorernes arbejde som et indsatsområde i 2016 blandt andet fastsat krav om, at revisorer for institutioner på Undervisningsministeriets område skal anvende et *paradigme*

for rapportering om revisionsområder med standardoverskrifter i revisionsprotokollatet.

Formålet med dette er at standardisere protokollatet og dermed øge overskueligheden og kvaliteten af de udførte revisionshandlinger og revisors rapportering om resultaterne disse. Initiativet vil efter styrelsens opfattelse styrke grundlaget for det økonomiske tilsyn og for bestyrelsens grundlag i forhold til beslutninger om økonomiske og administrative dispositioner.

Initiativet er en fortsættelse af den målrettede indsats som blev igangsat i 2015, hvor styrelsen implementerede et nyt koncept for revisortjeklisten som en integreret del af revisionsprotokollatet.

Styrelsen har i tilsynet med regnskabsager for 2015 haft positive erfaringer med konceptet, og revisorerne har generelt udtrykt tilfredshed med det.

Styrelsen vil i 2017, 2018 og 2019 forsætte arbejdet med at få højnet kvaliteten af revisorernes arbejde. På baggrund af deres rapportering om revisionsresultaterne for regnskabsåret 2015 har styrelsen derfor udarbejdet en indsatsplan, der indeholder en række målrettede initiativer, der skal bidrage til dette.

Arbejdet påbegyndes i starten af 2017, hvor der fokuseres på de revisors arbejde, som reviderer færre end fem institutioner på Undervisningsministeriets område.

10.1 Risikobaseret tilsyn

Formålet med det økonomisk risikobaserede tilsyn er dels systematisk overvågning af institutionernes økonomiske udvikling, og dels at målrette tilsynsindsatsen mod institutioner, hvor der er risiko for økonomiske og administrative udfordringer i forhold til økonomisk effektivitet og bæredygtighed samt regeloverholdelse.

Tilsynet for 2016 bygger på institutionernes indberettede regnskabsmateriale for 2015.

Institutioner på det regulerede område

Institutioner på det regulerede område omfatter almene gymnasier, voksenuddannelsescentre (VUC'er) samt institutioner for erhvervsrettet uddannelse, hvor sidstnævnte omfatter handelsskoler, tekniske skoler, kombinations-skoler, landbrugsskoler, AMU-centre og social- og sundhedsskoler (SOSU-skoler).

På det regulerede område indgår institutionerne i en central planlægning af et landsdækkende og regionalt udbud af offentligt godkendte, kompetencegivende uddannelser.

Ifølge aflagte årsrapporter for regnskabsåret 2015 for det regulerede område, der omfattede 232 institutioner, modtog disse i alt 22,1 mia. kr. i statstilskud.

Flere oplysninger om tilsynet med økonomisk tilsyn med de regulerede institutioner kan læses på ministeriets hjemmeside:

<http://www.uvm.dk/institutioner-og-drift/oekonomisk-og-drift/regulerede-institutioner/oekonomisk-tilsyn>

Institutioner på det frie område

Institutionerne på det frie område omfatter frie grundskoler og private gymnasier, efterskoler og frie fagskoler, kombinerede skoler og produktionsskoler.

Disse skoler oprettes på privat initiativ og udgør et enten institutionelt eller uddannelsesmæssigt alternativ til det regulerede område.

Da skolerne ikke indgår i den centrale planlægning af udbud, er der ikke samme hensyn som på det regulerede område til at følge op på skolerne mulighed for fortsat at varetage udbuddet.

Ved skolernes eventuelle lukning har tilsynet en forpligtelse til at arbejde for at minimere tab, herunder at sikre skolernes tilbagebetalingsevne.

Ifølge aflagte årsrapporter for regnskabsåret 2015 for de frie skoleområder, der omfattede 871 skoler, modtog disse i alt 9,2 mia. kr. i stats-tilskud.

Flere oplysninger om tilsynet med økonomisk tilsyn med frie skoler kan læses på ministeriets hjemmeside:

<http://www.uvm.dk/institutioner-og-drift/oekonomi-og-drift/frie-skoler/oekonomisk-tilsyn>

Metode

Det økonomiske risikobaserede tilsyn tager afsæt i en screening af samtlige institutioner på det regulerede og frie område. Screeningen af institutionerne foretages på baggrund af en række indikatorer for institutionernes økonomiske stilling og udvikling.

Institutionernes årsrapporter og tilhørende revisionsprotokollater udgør i væsentlig udstrækning grundlaget for vurderingen af potentielle tilsynsmæssige opfølgingsbehov over for institutionerne.

Der er i 2016 anvendt følgende indikatorer ved screeningen:

- Likviditetsgrad.
- Soliditetsgrad.
- Den relative aktivitetsudvikling.
- Belåningsgraden i ejendomme.

Derudover er der foretaget en analyse og vurdering af følgende forhold:

- Aktuell status på igangværende tilsynssager.
- Institutioner, som ved udgangen af 2015 er sat under skærpet tilsyn.
- Karakteren af revisorforbehold, væsentlig usikkerhed vedrørende fortsat drift, frem-

hævelser vedrørende regnskabet eller revisionen eller andre rapporteringsforpligtelser i revisionspåtegningen.

- Fusion af institutioner.
- Skift af revisor i årets løb.
- Revisors kritiske bemærkninger eller anbefalinger i revisionsprotokollatet, som bestyrelsen ikke på tilfredsstillende vis har taget stilling til.

På baggrund heraf er der foretaget en samlet risikovurdering af institutionerne, hvorefter de er blevet indplaceret i følgende overordnede sagsbehandlingskategorier:

- Kvitteringssag.
- Manuel kvitteringssag.
- Standardsag.
- Enkelt-sag.

Kvitteringssager

Institutioner, der ikke vurderes at udgøre en tilsynsmæssig risiko, kategoriseres som *kvitteringssag*, og der foretages i udgangspunktet ingen yderligere tilsynsmæssig sagsbehandling af institutionerne.

Som en kvalitetskontrol i denne kategori udtages efterfølgende en stikprøve på fem procent af kvitteringssagerne til yderligere opfølgning.

Manuelle kvitteringssager

Institutioner, der af de etablerede it-systemer i tilsynet, kategoriseres som standardsag, fx på grund af en negativ udvikling i et finansielt nøgletal, kategoriseres som *manual kvitteringssag*, hvis det er sagsbehandlers vurdering, at forholdet ikke udgør en tilsynsmæssig risiko.

Standardsager

Institutioner, der vurderes at kunne udgøre en tilsynsmæssig risiko, kategoriseres som *standardsag*, og der foretages en manuel sagsbehandling af institutionernes indberettede regnskabs-

materiale med henblik på at kortlægge problemets alvor og omfang.

Som resultat heraf indledes en målrettet dialog med de institutioner, hvor der vurderes at være særlige udfordringer med henblik på at vurdere behovet for eventuel tilsynsmæssig reaktion.

Enkeltsager

Institutioner, der vurderes at være særligt økonomisk eller administrativt udfordret og institutioner, der på baggrund af for eksempel en ekstern henvendelse vurderes at kræve særskilt

sagsbehandling, kategoriseres som *enkeltsag*.

Enkeltsagstilsynet kan også omfatte institutioner, der ikke er underlagt skærpet tilsyn, men hvor styrelsen er kommet i besiddelse af oplysninger, der kræver, at de økonomiske eller administrative forhold på en institution skal undersøges nærmere.

Resultatet af undersøgelsen kan enten være, at institutionen underlægges et skærpet tilsyn, eller at enkeltsagstilsynet ophører.

Der henvises til afsnit 10.4 *Enkeltsagstilsyn*.

Tabel 10.1.1: Oversigt over skoler fordelt efter sagsbehandlingskategori

Regulerede institutionerne i 2016	Antal institutioner				
	Kvitteringssag	Manuel kvitteringssag	Standardsag	Enkeltsag	I alt
Institutioner for erhvervsrettet uddannelse	44	36	1	6	87
Almene gymnasier	89	23	9	0	121
Voksenuddannelsescentre (VUC)	11	10	2	1	24
I alt (antal)	144	69	12	7	232
I alt (procent)	62	30	5	3	100

Resultater på det regulerede område

Antallet af institutioner i de fire sagsbehandlingskategorier i 2016 fremgår af ovenstående tabel 10.1.1.

Det fremgår af tabellen at der, ud af de i alt 232 regulerede institutioner, er 213 institutioner, som ikke vurderes at udgøre en tilsynsmæssig risiko, og derfor er behandlet som en almindelig eller en manuel kvitteringssag. Det svarer til 92 procent af institutionerne.

Der er foretaget en stikprøvevis gennemgang på fem procent af kvitteringssagerne. Stikprøven har ikke vist behov for yderligere opfølgning.

Der er 12 institutioner, som er behandlet som en standardsag, hvilket svarer til fem procent af institutionerne.

Heraf er der én institution for erhvervsrettet uddannelse, ni almene gymnasier og to voksenuddannelsescentre.

Der er overfor institutionernes bestyrelser foretaget opfølgning på alle identificerede forhold af tilsynsmæssig relevans.

Det gælder for eksempel revisors eventuelle forbehold eller supplerende oplysninger eller kritiske bemærkninger og/eller anbefalinger i revisionsprotokollatet, som bestyrelsen ikke har forholdt sig til på tilfredsstillende vis.

Enkelt-sagstilsyn

Der er i regnskabsåret 2015 seks institutioner for erhvervsrettet uddannelse og et voksenuddannelsescenter, som har været underlagt enkelt-sagstilsyn.

Heraf har fem institutioner været underlagt et *skærpet tilsyn* som følge af, at de har likviditetslån hos ministeriet.

De to øvrige institutioner har været underlagt enkelt-sagstilsyn på grund af sager om mulige overtrædelser af reglerne om indtægtsdækket virksomhed.

Skærpet tilsyn er et enkelt-sagstilsyn med institutioner, der som hovedregel omfatter særskilte krav om rapportering i løbet af året.

Opsamling

I tilsynsberetning 2015 anføres det, at styrelsens sagsbehandling af regnskabsmateriale for regnskabsåret 2014 blandt andet gav anledning til generelle bemærkninger over for de regulerede institutioner på følgende områder:

- Ansættelsesbreve i forhold til gældende regler.
- Ajourføring af personalesager.
- Tillæg, vederlag og udgiftsdækkende ydelser i forhold til gældende og fastlagte regler, herunder regler for lokalløn.

- Regeloverholdelse i forhold til aktiviteter gennemført efter reglerne om indtægtsdækket virksomhed.

I forbindelse med sagsbehandlingen af regnskabs-sager for regnskabsåret 2015 har styrelsen konstateret, at der fortsat er problemer i forhold til af overholdelse af regler vedrørende lønmæssige forhold.

Styrelsen har i 2016 modtaget to klager vedrørende eventuelle overtrædelser af reglerne om indtægtsdækket virksomhed.

Styrelsen har i begge sager ikke fundet grundlag for at konkludere, at der er sket overtrædelser af reglerne herom, som findes i Finansministeriets Budgetvejledning og Undervisningsministeriets vejledning om gennemførelse af aktiviteter som indtægtsdækket virksomhed.

Opsamling på bemærkninger vedrørende regnskabsåret 2015

Styrelsen har ultimo januar 2017 orienteret alle regulerede institutioner om resultaterne af sagsbehandling af regnskabssager for 2015.

I orienteringen har styrelsen fremhævet de økonomiske og regnskabsadministrative områder, som styrelsen finder væsentlige at gøre institutionerne opmærksomme på.

Orienteringen indeholder styrelsens generelle betragtninger på tværs af institutionsområder, og er derfor ikke møntet på enkelte institutioner. De fem væsentligste områder, der har givet styrelsen anledning til yderligere sagsbehandling, er:

- Manglende overholdelse af regler vedrørende resultatkontrakter.
- Fejl i lønkontrakter og lønudbetaling.
- Faldende aktivitet, hvilket medfører faldende nøgletal og likviditet.

- Alene fuldmagter og dispositioner uden bemyndigelser.
- Manglende it- revision af det studie-administrative it-system Lectio.

Resultater på det frie område

Antallet af skoler i de fire sagsbehandlingskategorier i 2016 fremgår af tabel. 10.1.2.

Det fremgår af tabellen, at der ud af de i alt 871 skoler, er 772 skoler, som ikke vurderes at udgøre en tilsynsmæssig risiko, og derfor er behandlet som en almindelig eller en manuel kvitteringssag. Det svarer til 89 procent af skolerne.

Der er foretaget en stikprøvevis gennemgang på fem procent af kvitteringssagerne. Stikprøven har ikke vist behov for yderligere opfølgning.

Der er 83 skoler, som er behandlet som en standardsag, hvilket svarer til ni procent af institutionerne.

Heraf er der 36 grundskoler og private gymnasier, 31 efterskoler og frie fagskoler, ni kombinerede skoler og syv produktionskoler.

Der er overfor skolernes bestyrelser foretaget opfølgning på alle de identificerede forhold af tilsynsmæssig relevans.

Det gælder for eksempel revisors eventuelle forbehold eller supplerende oplysninger eller kritiske bemærkninger og/eller anbefalinger i revisionsprotokollatet, som bestyrelsen ikke har forholdt sig til på tilfredsstillende vis.

Tabel 10.1.2: Oversigt over skoler fordelt efter sagsbehandlingskategori

Skoler på det frie område i 2016	Antal skoler				
	Kvitteringssag	Manuel kvitteringssag	Standardsag	Enkeltsag	I alt
Grundskoler og private gymnasier	292	194	36	9	531
Efterskoler og frie fagskoler	136	57	31	5	229
Kombinerede skoler	16	4	9	0	29
Produktionskoler	49	24	7	2	82
I alt (antal)	493	279	83	16	871
I alt (procent)	57	32	9	2	100

Enkeltsagstilsyn

Der er i alt 16 skoler, som har været underlagt enkeltsagsbehandling af regnskabsmateriale med videre, hvilket svarer til to procent af samtlige skoler på det frie område.

De seks af skolerne har været underlagt skærpet tilsyn hovedsageligt som følge af, at skolerne har indgået en afdragsordning med ministeriet.

De øvrige 10 skoler har været underlagt enkelt

sagstilsyn af andre årsager af økonomisk eller administrativ karakter.

Skærpet tilsyn er et enkelt-sagstilsyn med skoler, der som hovedregel omfatter særskilte krav om afrapportering i løbet af året.

Opsamling

I tilsynsberetning 2015 anføres det, at styrelsens sagsbehandling af regnskabsmateriale for regnskabsåret 2014 blandt andet gav anledning til generelle bemærkninger over for de frie skoler på følgende områder:

- Bestyrelsens stillingtagen til revisors eventuelle kritiske bemærkninger og anbefalinger.
- Ansættelsesbreve i overensstemmelse med gældende regler.
- Indbetaling og beregning af skat, pension, bidrag m.v. vedrørende ansatte.
- Ledere og læreres løn- og ansættelsesvilkår i forhold til de af Finansministeriet fastsatte regler.
- Manglende funktionsadskillelse og alene fuldmagt.
- Undervisningsmiljøvurdering.
- Sociale klausuler.

I forbindelse med sagsbehandlingen af regnskabs-sager for regnskabsåret 2015 har styrelsen konstateret, at skolernes bestyrelser generelt har forbedret sig med hensyn til at forholde sig aktivt til revisors eventuelle kritiske bemærkninger og anbefalinger.

Styrelsen har tillige konstateret, at der fortsat er relativt mange revisionsbemærkninger, som kræver opfølgning vedrørende indbetaling af skat og pension samt den bogholderimæssige funktionsadskillelse.

Opsamling på bemærkninger vedrørende regnskabsåret 2015

Styrelsen har ultimo januar 2017 orienteret alle de frie skoler om resultaterne af sagsbehandling af regnskabssager for 2015.

I orienteringen har styrelsen fremhævet de økonomiske og regnskabsadministrative områder, som styrelsen finder væsentlige at gøre institutionerne opmærksomme på.

Orienteringen indeholder styrelsens generelle betragtninger på tværs af skoleområder, og er derfor ikke møntet på enkelte skoler.

De fire væsentligste områder, der har givet styrelsen anledning til yderligere sagsbehandling, er:

- Bestyrelsens stillingtagen til revisors eventuelle kritiske bemærkninger og anbefalinger.
- Beregning og afregning af skat, pension, bidrag med videre vedrørende ansatte.
- Forhandlingsresultatet af lederens lønftale ved frie grundskoler samt efterskoler og frie fagskoler er ikke godkendt af Frie Skolers Lærerforening (FSL).
- Manglende funktionsadskillelse og alene fuldmagt.

10.2 Tematisk tilsyn

Det økonomiske tilsyn kan jævnfør styrelsens tilsynsstrategi gennemføre tematiske tilsyn, hvor der sættes fokus på et særligt område eller aspekt på tværs af flere institutioner som f.eks. regeloverholdelse eller en analyse af institutionernes effektivitet og produktivitet.

Den viden, der indhentes gennem et tematisk tilsyn, kan desuden bidrage til kvalificering af de indikatorer, der anvendes i det risikobaserede tilsyn.

Løn og personaleudgifter på de almene gymnasier

Styrelsen har i 2016 gennemført et tematisk tilsyn af de almene gymnasiers administration af løn- og personaleudgifter. Tilsynsundersøgelsen fokuserede på institutionernes:

1. Administration af øverste leders løn i form af overholdelsen af regler om lønindplacering af rektorerne efter den statslige overenskomst, chefløntillæg, resultatlønskontrakter og engangsvederlag.
2. Administration af udgifter til repræsentation og tjenesterejser, herunder kørsel i egen bil.

Metode

Styrelsen har på baggrund af en screening af de almene gymnasiers regnskaber og indberettede lønudbetalinger udvalgt 15 institutioner til undersøgelsen af gymnasiernes administration med den øverste leders løn og 15 institutioner til undersøgelsen af gymnasiernes administration af udgifter til tjenesterejser og repræsentation.

Screeningsmaterialet omfattede:

- Institutionernes lønindberetninger til ISOLA (statens informationssystem om løn- og ansættelsesvilkår)
- Institutionernes regnskabsførte udgifter i 2014 på SKS-kontiene 22.10 (rejser og befording), 22.20 (repræsentation), 22.40 (øvrige driftsaktiviteter), 22.70 (køb af tjenesteydelser) og 22.80 (køb af varer til forbrug i øvrigt) hentet fra gymnasiernes formålsregnskab for 2014.

De udvalgte gymnasier er blevet bedt om at indsende dokumentation og øvrigt relevant materiale til brug for undersøgelsen af institutioners administration af øverste leders løn

og/eller udgifter til tjenesterejser og repræsentation.

Resultatet af det tematiske tilsyn

Det tematiske tilsyn med de almene gymnasiers administration af øverste leders løn samt tjenesterejser og repræsentation har afdækket, at der er behov for øget vejledning til gymnasierne i forbindelse med lønrammeindplacering af rektorer ansat efter rektoroverenskomsten for 2008.

Herudover har tilsynet vist:

- At nogle gymnasier med rektorer ansat efter rektoroverenskomsten for 2008 fejlagtigt har registreret chefløntillæg som udligningstillæg, funktionstillæg eller kvalifikationstillæg i stedet, samt at enkelte gymnasier udbetaler uhjemlede tillæg til rektor.
- At flere gymnasier ikke efterlever de retningslinjer for indgåelse af resultatkontrakter og tildeling af engangsvederlag, som fremgår af ministeriets brev af 27. juni 2013 om bemyndigelse til at indgå resultatkontrakter med institutionens øverste leder og øvrige leder, samt retningslinjer herfor.
- At enkelte gymnasier ikke efterlever satsreguleringscirkulærets bestemmelser om hoteldispositionsbeløb, at enkelte gymnasier har udfærdiget generelle kørselsbemyndigelser eller et meget højt antal kørselsbemyndigelser, samt at nogle af bemyndigelserne er meget gamle.
- At flere gymnasier ikke har retningslinjer for intern og ekstern repræsentation, og at flere gymnasier afholder udgifter til typer af repræsentation, som ligger udenfor gymnasiernes formål.

- At nogle gymnasier ikke konterer befodringsudgifter og repræsentationsudgifter korrekt i henhold til statens konto-plan, og at der er flere gymnasier, som ikke efterlever gældende dokumentationskrav for bilag på repræsentationsudgifter.

Styrelsen vil orientere samtlige gymnasier og lederforeningen Danske Gymnasier om undersøgelsens resultat og regelgrundlaget for undersøgelsen. Herudover vil styrelsen følge op overfor relevante institutioner.

10.3 Opfølgning på Rigsrevisionens undersøgelser

I 2016 har styrelsen, som nævnt i Tilsynsplanen 2016/17, fulgt op på Rigsrevisionens undersøgelse af:

- Aflønning og repræsentation på erhvervsskolerne, jævnfør beretning til statsrevisorerne om revisionen af statsregnskabet for 2014 (beretning nr. 23/2014).
- Administrations- og lønudgifter på voksenuddannelsescentrene, jf. Rigsrevisionens beretning til statsrevisorerne om (beretning 13/2015).

Opfølgningen er sket i forhold til de områder, som Rigsrevisionen har haft kritiske eller væsentlige bemærkninger til i forbindelse med deres foretagne undersøgelser.

Derudover har styrelsen valgt at følge op på den del af Rigsrevisionens beretning til statsrevisorerne om revisionen af statsregnskabet for 2012, hvori SOSU-skolernes stigende egenkapital omtales.

Aflønning og repræsentation på erhvervsskolerne

Rigsrevisionen rettede i deres årlige revision af statsregnskabet for 2014 en kritik af erhvervsskolernes forvaltning af de statslige midler.

Rigsrevisionen fokuserede blandt andet på, hvordan skolerne forvaltede ledelsens løn- og ansættelsesvilkår samt om omkostninger til tjenesterejser, repræsentation og kørsel afholdes efter gældende love og regler.

Styrelsen forpligtede sig i tilsynsplanen for 2016/17 til at bede de pågældende skoler om at redegøre for, hvorledes de ville rette op på de forhold, som havde givet anledning til kritik fra Rigsrevisionen.

Styrelsen har indhentet redegørelser for syv ud af 25 erhvervsskoler.

Redegørelserne blev indhentet på baggrund af en vurdering af rigsrevisionens kritiske bemærkninger og ud fra en vurdering af væsentlighed og risiko.

Det generelle billede er, at institutionerne har taget Rigsrevisionens kritik til efterretning og arbejder på at rette op på de enkelte punkter. Skolerne har taget godt imod de vejledninger, der blev sendt ud med ministeriets hyrdebrev medio marts 2016 om gaver, repræsentation og personaleforplejning.

Flere skoler har tilkendegivet, at man efterfølgende har implementeret anbefalingerne i vejledningerne i egne forretningsgange.

Administrations- og lønudgifter på voksenuddannelsescentrene

Som opfølgning på Rigsrevisionens beretning til Statsrevisorerne om voksenuddannelsescentrenes administrations- og lønudgifter har styrelsen undersøgt, om voksenuddannelsescentrene har ændret administrativ praksis, og om de manglende retningslinjer med videre efterfølgende er indarbejdet i centrenes praksis.

Styrelsen valgte seks VUC'ere, der blev bedt om at fremsende bestyrelsens redegørelse for, hvilke

initiativer de havde igangsat for at bringe de af Rigsrevisionen kritiserede forhold i orden.

Institutionerne blev udvalgt ud fra en vurdering af Rigsrevisionens kritikpunkter og en vurdering af væsentlighed og risiko.

Styrelsen kan på baggrund af VUC'ernes tilbagemeldinger konkludere, at institutionerne har taget initiativ til at bringe forholdene i orden.

I forlængelse heraf har styrelsen meddelt de seks VUC'ere, at tilsynet er afsluttet fra styrelsens side, og at alle voksenuddannelsescentre i 2017 vil modtage en vejledning om brug af sponserater, en vejledning om kørsel i egen bil samt en konteringsinstruks, der skal gøre det lettere for institutionerne at kontere korrekt i overensstemmelse med statens kontoplan og Undervisningsministeriets formålskontoplan.

Fastsættelse af egenkapitalens størrelse for SOSU-skolerne

Rigsrevisionen har i en beretning fra november 2013 til Statsrevisorerne om revisionen af statsregnskabet for 2012 anbefalet, at der fastsættes et mål for størrelsen af egenkapitalen for SOSU-skolerne.

På den baggrund har styrelsen foretaget en undersøgelse af størrelsen og sammensætningen af egenkapitalen for både SOSU-skolerne og de øvrige regulerede institutioner på Undervisningsministeriets område.

Styrelsen konkluderede i tilknytning til undersøgelsen, at styrelsen ikke finder, at egenkapitalens størrelse isoleret set er en relevant selvstændig styringsparameter, og at det efter styrelsens opfattelse ikke er hensigtsmæssigt og styringsmæssigt relevant generelt at anmode institutionernes bestyrelser om at fastsætte specifikke mål for størrelsen af egenkapitalen

som et selvstændigt styringsinstrument i økonomistyringen.

Styrelsen konkluderede endvidere, at styring af størrelsen og sammensætningen af en reguleret institutions egenkapital bør ske ved, at institutionen har tæt fokus på optimering af generelle økonomistyringsmæssige værktøjer, herunder aktivitetsstyring, kapacitetsstyring og finansiel styring.

Styrelsen vil umiddelbart efter regnskabsaflæggelsen 2016 i foråret 2017 undersøge de enkelte SOSU-skolers egenkapital nærmere og i den forbindelse kontakte de enkelte skoler, som bør have fokus på den strategiske styring af egenkapitalens størrelse og sammensætning.

10.4 Enkeltsagstilsyn

Formålet med enkeltsagstilsynet er at sikre relevant opfølgning over for institutioner, der vurderes at udgøre en særlig risiko enten økonomisk eller i forhold til overholdelse af love og regler.

Enkeltsagstilsynet skal desuden afdække behovet for eventuelt at sætte institutionen under skærpet tilsyn.

Metode

Enkeltsagstilsynet iværksættes, hvis det i forbindelse med det risikobaserede tilsyn vurderes, at institutionen udgør en særlig tilsynsmæssig risiko, eller hvis styrelsen får konkrete eksterne henvendelser om økonomiske eller administrative udfordringer.

Institutioner, der er sat under skærpet tilsyn, indgår som en del af enkeltsagstilsynet.

I de tilfælde, hvor det risikobaserede tilsyn eller konkrete eksterne henvendelser giver anledning til at iværksætte et enkeltsagstilsyn, går styrelsen i en målrettet dialog med institutionen og even-

tuelt institutionens revisor med henblik på at afdække sagens forhold.

Styrelsen kan i den forbindelse iværksætte både anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg på institutionen.

Vurderer styrelsen, at institutionens situation er af tilstrækkelig alvorlig karakter, sættes institutionen under skærpet tilsyn.

Procedurer for skærpet tilsyn

For institutioner, der er sat under skærpet tilsyn, har styrelsen blandt andet fastsat krav til institutionerne om periodisk rapportering.

Rapporteringen danner grundlag for styrelsens vurdering af, om det skærpede tilsyn skal oprettholdes.

Institutioner med likviditetslån eller afdragsordning vil altid være underlagt skærpet tilsyn, indtil lånet er indfriet/afdrag er betalt.

Resultater på det regulerede område

I 2016 har syv institutioner været underlagt enkeltsagstilsyn. Heraf har fem været underlagt skærpet tilsyn, og to institutioner har været underlagt øvrigt enkeltsagstilsyn, jævnfør tabel 10.4.1.

Tabellen viser antal institutioner underlagt enkeltsagstilsyn primo og ultimo 2016, påbegyndte og afsluttede tilsyn samt det samlede antal institutioner, der har været underlagt skærpet tilsyn i 2016.

Som det ses, er fire institutioner ved udgangen af 2016 underlagt enkeltsagstilsyn. Tre institutioner er underlagt skærpet tilsyn, fordi de har fået bevilget likviditetslån fra Undervisningsministeriet.

Én institution er under skærpet tilsyn på grund af økonomiske udfordringer, men hvor institutionen ikke har modtaget likviditetslån.

Tabel 10.4.1: Enkeltsagstilsyn fordelt på de regulerede institutioner

	Status primo 2016	Tilsyn påbegyndt	Tilsyn afsluttet	Status ultimo 2016	I alt skærpet tilsyn 2016
Enkeltsagstilsyn	6	1	3	4	7
- Heraf skærpet tilsyn	5	0	1	4	5
- Heraf øvrige enkeltsagstilsyn	1	1	2	0	2

Note: Institutioner under skærpet tilsyn underlægges en enkeltsagsbehandling af regnskabsmaterialet m.v. som følge af den årlige screening af institutionerne. Vurderingen af, om institutioner sættes under skærpet tilsyn, sker løbende over året.

Der kan derfor være forskel på antallet af institutioner, der er underlagt enkeltsagsbehandling af regnskabsmateriale m.v., og antallet af institutioner, der i løbet af året er under skærpet tilsyn.

Institutioner under skærpet tilsyn

For alle fem institutioner, der har været underlagt skærpet tilsyn i 2016, gælder, at de som følge af alvorlige økonomiske udfordringer har fået bevilget likviditetslån fra Undervisningsministeriet.

Likviditetslånene er bevilget i perioden 2008-2014. Det sidste lån er bevilget i december 2014. Lån kan i henhold til § 20.86.05 på Finansloven bevilges til institutioner, som er i en særligt vanskelig økonomisk situation.

Det første år er afdragsfrit, og lån afdrages normalt over fire år.

To institutioner har i 2016 tilbagebetalt deres likviditetslån. Én af disse institutioner er ikke længere underlagt skærpet tilsyn, mens én anden institution fortsat er underlagt skærpet tilsyn på grund af økonomiske udfordringer.

Ultimo 2016 er fire institutioner underlagt skærpet tilsyn på det regulerede område.

Styrelsen har i forhold til de regulerede institutioner under skærpet tilsyn i 2016 stillet krav om løbende rapportering om gennemførte initiativer samt om udviklingen i institutionens økonomi, jævnfør styrelsens procedurer for behandling af regulerede institutioner under skærpet tilsyn.

Øvrige enkeltsagstilsyn

Styrelsen har endvidere i 2015 haft iværksat enkeltsagstilsyn af to institutioners indtægtsdækkede virksomhed. Tilsynene blev iværksat på baggrund af eksterne henvendelser om mulig ulovlig konkurrenceforvridende aktivitet.

I begge sager har styrelsen truffet afgørelse om, at der ikke er tale om ulovlig konkurrenceforvridende aktivitet, og at de indtægtsdækkede aktiviteter ikke har været udført i strid med reglerne i Finansministeriet Budgetvejledning eller Undervisningsministeriets vejledning om udførelse af aktiviteter som indtægtsdækket virksomhed.

Resultater på det frie område

I 2016 har 27 skoler været underlagt enkeltsagstilsyn. Heraf har 21 skoler været underlagt skærpet tilsyn, og seks skoler har været underlagt øvrige enkeltsagstilsyn.

Tabel 10.4.2. på næste side viser antal skoler underlagt enkeltsagstilsyn primo og ultimo 2016, påbegyndte og afsluttede tilsyn samt samlet antal

skoler, der har været underlagt skærpet tilsyn i 2016.

Skoler under skærpet tilsyn

11 af de 21 skoler, der har været underlagt skærpet tilsyn i 2016, har indgået en afdragsordning med styrelsen. Syv skoler har i 2016 været underlagt skærpet tilsyn på grund af risiko for lukning, og tre skoler har været underlagt skærpet tilsyn på grund af alvorlige administrative udfordringer.

Af de tre skoler med alvorlige administrative udfordringer, omhandler én tilsynssag en samdriftsaftale mellem flere forskellige institutionstyper, som styrelsen ikke finder ligger indenfor lovens rammer. Derfor har styrelsen bedt skolen om at bringe aftalen til ophør.

Skolen har i december 2016 fremlagt et nyt forslag til en model for samdriften, som styrelsen umiddelbart ser positivt på.

En anden tilsynssag er iværksat som følge af, at skolens revisor afgang en afkræftende konklusion i revisionspåtegningen på skolens årsrapport for 2015.

Skolens revisor kunne således ikke konkludere, at skolens driftsresultat, aktiver og passiver udviste et retvisende billede af de faktiske forhold. Desuden kunne skolens revisor ikke konkludere, at skolens drift var sket uden overtrædelse af gældende love og regler.

Styrelsen foretog på den baggrund et anmeldt tilsynsbesøg på skolen og konstaterede, at skolen har såvel økonomiske som administrative udfordringer, som kræver tæt opfølgning fra styrelsens side. Denne opfølgning pågår fortsat. En tredje tilsynssag, der er påbegyndt i 2015, skyldes, at styrelsen konstaterede, at der har været uregelmæssigheder i skolens administration, som har krævet genopretning, som endnu ikke er helt afsluttet.

Styrelsen har i 2016 deltaget i en række møder med skolens bestyrelse, og styrelsen har i den forbindelse konstateret, at der er sket en væsentlig forbedring af de administrative forretningsgange med videre i skolens administration. Det er på nuværende tidspunkt styrelsens for-

ventning, at enkeltsagstilsynet vil kunne afsluttes i løbet af første halvår 2017.

I 2016 var der i alt otte skoler, hvor det skærpede tilsyn blev afsluttet. Det skyldes, at skolerne ikke længere er alvorligt økonomisk udfordrede.

Tabel 10.4.2: Enkeltsagstilsyn fordelt på de frie skoler

	Status primo 2016	Tilsyn påbegyndt	Tilsyn afsluttet	Status ultimo 2016	I alt skærpet tilsyn 2016
Enkeltsagstilsyn	18	9	13	14	27
- Heraf skærpet tilsyn	13	8	8	13	21
- Heraf øvrige enkeltsagstilsyn	5	1	5	1	6

Note: Institutioner under skærpet tilsyn underlægges en enkeltsagsbehandling af regnskabsmaterialet m.v. som følge af den årlige screening af institutionerne. Vurderingen af, om institutioner sættes under skærpet tilsyn, sker løbende over året.

Der kan derfor være forskel på antallet af institutioner, der er underlagt enkeltsagsbehandling af regnskabsmateriale m.v., og antallet af institutioner, der i løbet af året er under skærpet tilsyn.

Årsagen hertil er, at skolens afdragsordning er afsluttet, at der ikke længere er risiko for lukning af skolen, eller at skolen er lukket. Det fremgår af tabellen, at der ultimo 2016 er 13 skoler under skærpet tilsyn, heraf har seks skoler indgået en afdragsordning med styrelsen.

Styrelsen har i 2016 ført en målrettet dialog med de frie skoler, der har været underlagt skærpet tilsyn, om hvilke initiativer der skal gennemføres for at rette op på de forhold, der har givet anledning til det skærpede tilsyn.

Desuden har styrelsen afhængig af karakteren af skolernes udfordringer stillet krav om løbende afrapportering af gennemførte initiativer samt udviklingen i de økonomiske nøgletal, jævnfør styrelsens procedurer for behandling af frie skoler under skærpet tilsyn.

Øvrige enkeltsagstilsyn

Udover skolerne under skærpet tilsyn fremgår det af tabellen, at seks skoler har været underlagt øvrige enkeltsagstilsyn i 2016, hvoraf fem tilsyn er afsluttet i løbet af året. Et enkeltsagstilsyn er påbegyndt i 2016.

Det enkeltsagstilsyn der er påbegyndt i 2016 vedrører usikkerhed om, hvorvidt en skoles kollegiedrift ligger indenfor lovens rammer for aktiviteter uden for loven.

Styrelsen har derfor anmodet skolen om en uddybende redegørelse for driften af kollegiet. Denne vil danne grundlag for styrelsens afgørelse i sagen.

Der er således ultimo 2016 et igangværende enkeltsagstilsyn.

10.5 Enkeltstående økonomiske tilsynsopgaver

Styrelsen varetager en række enkeltstående økonomiske tilsynsopgaver i form af gennemgang af årsrapport og revisionsprotokollat for modtagere af tilskud fra Sydslesvigudvalget, Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag (AUB) samt Nationalt Center for læring i Natur, Teknik og Sundhed (ASTRA).

Formålet med gennemgangen er at påse, at bevilgede tilskud anvendes inden for formålet, at der tages skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af statslige midler, og at regler og retningslinjer overholdes.

Resultat af tilsynet

Modtagere af tilskud fra Sydslesvigudvalget

Styrelsen har i 2016 gennemgået årsregnskaber og revisionsprotokollater samt projektregnskaber for 11 sydslesvigske foreninger og organisationer, der i 2015 modtog tilskud fra ministeriet.

Foreningerne og organisationerne fik i alt vedrørende regnskabsåret 2015 bevilget 456,5 mio. kr. i drifts-, bygge-, anlægs- og projekttilskud, jævnfør finanslovens § 20.84.01.

I henhold til § 19 i Sydslesvigloven har styrelsen i 2016 afgivet en opfølgingsrapport til Sydslesvigudvalget med resultaterne af ovennævnte gennemgang af regnskabsmateriale med videre.

Styrelsen har i opfølgingsrapporten til Sydslesvigudvalget blandt andet anført, at det er styrelsens vurdering, at foreningerne i al væsentlighed har opfyldt kravene i bekendtgørelse nr. 1720 af 21. december 2010 om regnskab, revision af og indberetning af oplysninger fra foreninger og organisationer, der modtager tilskud fra Sydslesvigudvalget.

Desuden har styrelsen noteret, at alle foreningernes og organisationernes revisorer har tilken-

degivet, at regnskaberne giver et retvisende billede af de økonomiske forhold i foreningerne og organisationerne, samt at foreningernes og organisationernes dispositioner er i overensstemmelse med de overordnede formål med bevillingerne, og at bevillingerne er blevet forvaltet på en økonomisk hensigtsmæssig måde.

Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag (AUB)

Styrelsen har gennemgået AUB's årsrapport og tilhørende interne og eksterne revisionsprotokollater.

Styrelsen har ikke haft væsentlige bemærkninger til gennemgangen, men er opmærksom på, at AUB's revisor har afgivet supplerende oplysninger om AUB's likviditet og egenkapital, herunder at

Undervisningsministeriet har afgivet en statsgaranti på op til 5 mia. kr. for en kredit, som AUB optager i et pengeinstitut til at dække likviditetsunderskud i AUB-ordningen.

Ifølge ledelsesberetningen forventes en forbedring af både likviditeten og egenkapitalen for 2016 og 2017.

Nationalt center for læring i natur, teknik og sundhed (ASTRA)

Styrelsen har gennemgået ASTRA-centerets årsrapport og tilhørende eksterne revisionsprotokollat.

Både Rigsrevisionen og styrelsen har på baggrund af centerets aflagte årsregnskab med tilhørende revisionsprotokollat for 2015 haft en række bemærkninger til regnskabsvæsenets tilrettelæggelse på ASTRA-centeret.

Styrelsen har på baggrund af en redegørelse fra centeret vurderet, at centeret på tilfredsstillende vis arbejder med de udestående administrative udfordringer, som centeret har.

10.6 Særlige drifts- og projektilskud

Formålet med styrelsens tilsyn med særlige drifts- og projektilskud er at påse, at tilskud til forsøgs- og udviklingsprojekter, herunder tilskud fra udlodningsmidler og driftslignende tilskud, anvendes inden for formålet, at der tages skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af statslige midler, og at regler og retningslinjer overholdes.

Tilsynet tager udgangspunkt i tilskudsmodtagernes projektrapporter, regnskaber, ledelsespåtegninger/ ledelseserklæringer og eventuelt tilhørende revisionsprotokollater.

Tilsynet har i 2016 omfattet omkring 440 afsluttede tilskudsprojekter på forsøgs- og udviklingsområdet.

Resultat af tilsynet

Styrelsen har ikke haft væsentlige bemærkninger til gennemgangen af det indsendte materiale. Gennemgangen har således vist, at der via erklæringer eller revisioner er redegjort for, at der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af statslige midler, og at regler og retningslinjer er overholdt.

10.7 Vejledning af institutioner og skoler

Styrelsen udarbejder en årlig opsamling til institutionerne om særlige forhold, som institutionerne skal være opmærksomme på i forbindelse med regnskabsaflæggelsen.

Ligeledes samles der op på forhold, som styrelsen har bemærket i forbindelse med gennemgang af

regnskaber, hvilket kan give anledning til en præcisering af reglerne.

Styrelsen udarbejder tilskudsinstrukser, hvori der fastsættes vilkår for beregning og udbetaling af tilskud fra Undervisningsministeriet og hvori, der vejledes om korrekt opgørelse og indberetning af aktivitet med mere.

Instrukserne opdateres løbende i takt med eventuelle behov for præciseringer, eller hvis der sker justeringer af regelgrundlaget.

På det regulerede område opdaterer styrelsen løbende retningslinjer for korrekt kontering på formåls- og SKS-konti.

Styrelsen har i december 2016 udarbejdet en ny konteringsinstruks med tilhørende retningslinjer for, hvordan institutionerne skal kontere på henholdsvis formåls- og SKS-konti.

Instruksen har virkning for kontering fra den 1. januar 2017.

Der ikke er tale om nye regler for kontering i forhold til de nuværende. Instruksen med tilhørende vejledninger er alene udarbejdet med henblik på at præcisere og uddybe de eksisterende retningslinjer med det formål fremadrettet at understøtte en mere ensartet kontering på de regulerede institutioner på ministeriets område.

Desuden udarbejder styrelsen årligt en et paradigme for udarbejdelse af årsrapporten med tilhørende vejledning om udarbejdelse af årsrapport og målrapportering.

Tilsyn med støtteordninger

11 Tilsyn med støtteordninger

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet fører tilsyn med administration og kvalitet af de støtteordninger, der tildeles elever og studerende med særlige behov efter reglerne i de forskellige ordninger.

Det drejer sig om specialpædagogisk støtte (SPS) på ungdoms- og videregående uddannelser, som styrelsen administrerer på vegne af Uddannelses- og Forskningsministeriet, tilskud til inklusion samt specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand på frie grundskoler, efterskoler og frie fagskoler.

11.1 Specialpædagogisk støtte (SPS)

Specialpædagogisk støtte (SPS) skal sikre, at elever og studerende med en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse kan gennemføre uddannelsen i lighed med andre elever og studerende, uanset hvilken funktionsnedsættelse der er tale om. SPS tildeles på baggrund af en faglig vurdering af den enkeltes behov og er afhængig af den konkrete funktionsnedsættelse og de regler, der gælder på de forskellige uddannelsesområder.

Gennem SPS-ordningen kan elever og studerende, der opfylder de generelle betingelser, få eksempelvis tilskud til hjælpemidler og instruktion i brugen af disse hjælpemidler, studie-støttetimer, særligt tilrettelagte studiematerialer, tegnsprogstolk og skrivetolk samt personlig assistance og sekretærhjælp.

Styrelsen administrerer de specialpædagogiske støtteordninger på ungdomsuddannelser og videregående uddannelser samt arbejdsmarkedsuddannelser. Styrelsen fører tilsyn med, hvordan institutionerne administrerer SPS-ordningen lokalt.

Tilsynet omhandler et administrativt spor, der drejer sig om institutionernes håndtering af blandt andet ansøgninger og refusioner, og et mere indholdsmæssigt spor, der drejer sig om, hvorvidt den specialpædagogiske støtte, der iværksættes på institutionerne, har det fornødne faglige niveau og kvalitet.

Tematisk tilsyn med instruktion i brug af it-startpakke til ordblinde

Formålet med tilsynet af instruktionsindsatsen er at sikre, at elever med læse- og skrivevanskeligheder modtager instruktion i anvendelsen af den bevilligede it-startpakke, der indeholder kompenserende software – talesyntese med mere.

Metode

Instruktion i anvendelsen af den kompenserende software gives blandt andet af læsevejledere på uddannelsen.

Styrelsen har gennem fokusgruppeinterview med en række læsevejledere ført en målrettet dialog om muligheder og barrierer for instruktionsindsatsen til elever med læse- og skrivevanskeligheder på ungdomsuddannelserne.

I forlængelse af denne dialog er en række uddannelsesinstitutioner udvalgt til tilsyn på baggrund af et kriterium om mange bevilligede timer til instruktion samtidig med lav grad af ansøgt refusion: altså at de tildelte timer til instruktion ikke er blevet anvendt.

På tilsynsbesøg har styrelsen blandt andet haft en dialog angående praksis for instruktion på den pågældende institution.

Resultater

Styrelsen vurderer på baggrund af dialogen med læsevejledere og de efterfølgende tilsynsbesøg,

at der er behov for kvalitetsudvikling af instruktionsindsatsen.

Der er blandt andet behov for en mere fleksibel tilrettelæggelse af instruktionsindsatsen, så den ikke udelukkende baseres på elevens fremmøde.

En mere fleksibel tilrettelæggelse kan fx ske i form af anvendelse af videovejledninger, som en del af den bevilgede instruktion, hvorved eleven kan få hjælp til anvendelsen af den kompenserende software uanset tid og sted.

Derudover vil styrelsen overveje at give institutionerne mulighed for at tilbyde gruppeinstruktioner og andre tiltag, der kan bidrage til at gøre elevernes brug af de it-kompenserende hjælpemidler til en integreret del af uddannelsen.

Tematisk tilsyn med kvaliteten af døvetolkning
Styrelsen vil med tilsynet sikre, at kvaliteten i den leverede tolkning er tilfredsstillende, herunder at den lever op til de opstillede krav i udbudsmaterialet.

Metode

Styrelsen har udvalgt tre ud af i alt 28 tolkeleverandører. Der er i udvælgelsen blevet lagt vægt på at føre tilsyn med en stor, en mindre og en ny leverandør.

Der er gennemført syv tilsynsbesøg, hvor der er udvalgt tolkeydelser foretaget på både ungdomsuddannelser og videregående uddannelser samt både i forbindelse med individuelle og gruppetolkninger.

Det faglige fokus i tilsynet er lagt på anvendelsen af fagtegn, beskrivelse af undervisningssituationen samt bruger og tolkens interaktion i undervisningssituationen. Tilsynet er gennemført med tegnsprogs konsulenter fra Professionshøjskolen UCC, der har udarbejdet særskilt tilsynsrapport for hvert tilsynsbesøg.

Resultater

Det gennemførte tilsyn har ikke givet anledning til kritiske bemærkninger i forhold til tolkenes anvendelse af fagtegn, ligesom der generelt er blevet afdækket en god interaktion mellem tolk og bruger.

Tematisk tilsyn med forløbsbeskrivelser på videregående uddannelser

Styrelsen har fra sommeren 2016 indført krav om, at institutionerne udarbejder forløbsbeskrivelser inden for området psykiske funktionsnedsættelser.

En forløbsbeskrivelse skal indeholde en beskrivelse af, hvordan de tildelte timer er anvendt, en evaluering af elevens/den studerendes udbytte af støtteforløbet samt en vurdering af det fortsatte behov for støtte. Kravet om forløbsbeskrivelser skyldes, at institutionerne ikke skal genansøge hvert semester, men automatisk får bevilget den støtteramme, der blev godkendt ved den første ansøgning.

Tilsynet med forløbsbeskrivelser har til formål at sikre, at institutionerne opfylder kravet om udarbejdelse af forløbsbeskrivelser.

Metode

Tilsynet har taget sit afsæt i en kvantitativ screening, hvor alle institutioner på de korte videregående og mellemlange videregående uddannelser er screenet.

Genstand for screeningen er de bevillinger i forårssemesteret 2016, som institutionerne har fået udbetalt refusion for.

Resultater

På de korte videregående uddannelser er igangsat relativt få støtteforløb til studerende med psykiske funktionsnedsættelser i alt 36 bevillinger, og der kan konstateres stor forskel på antallet af forløbsbeskrivelser på de respektive

uddannelsesinstitutioner. Støtten til de psykiske funktionsnedsættelser er mest udbredt på mellemlange videregående uddannelser, og på dette område er der givet i alt 386 bevillinger.

Af disse fremgår der i alt 267 forløbsbeskrivelser, hvilket svarer til, at 69 procent af alle bevillinger opfylder kravet om forløbsbeskrivelser.

Styrelsen har således kunnet konstatere, at der er behov for en styrket vejledningsindsats. Alle uddannelsesinstitutioner er i forlængelse af den kvantitative screening blandt andet blevet gjort opmærksom på gældende sagsgange. Endvidere vil en række uddannelsesinstitutioners forløbsbeskrivelser blive udvalgt til en kvalitativ screening.

Det efterfølgende kvalitetstilsyn har til formål at undersøge indholdssiden i institutionernes forløbsbeskrivelser, herunder hvorvidt institutionerne lever op til kravene for indhold i forløbsbeskrivelserne.

Den kvalitative screening gennemføres i foråret 2016. Der forventes dialog dels med uddannelsesinstitutioner, der har udarbejdet utilstrækkelige forløbsbeskrivelser, og dels med institutioner der udarbejder forløbsbeskrivelser, der kan inspirere til god praksis og virke som eksempler for andre.

Tematisk tilsyn med uddannelsesinstitutionernes godkendelse af fakturaer

Formålet med tilsynet er at undersøge institutionernes håndtering af varemottagelse på it-området, herunder deres kontrol af de konkrete leverancer, kontrol af fakturaer og deres refusionspraksis, og at undersøge, hvilke procedurer institutionerne har opstillet for arbejdet, og hvor effektiv en kontrol der gennemføres forud for ansøgning om refusion gennem den specialpædagogiske støtteordning.

Metode

Styrelsen har indkaldt beskrivelser af praksis for varemottagelse og fakturagodkendelse med mere fra syn uddannelsessteder fordelt på ungdomsuddannelser og videregående uddannelser.

Institutionerne har redegjort for deres praksis og nedskrevet deres procedurer for varemottagelse af it-hjælpemidler ved anskaffelse og reparation, modtagelse og betaling af faktura samt indsigelse over for leverandøren i de tilfælde, hvor der er uoverensstemmelse mellem leverance og faktura.

Resultater

Tilsynet har tegnet et generelt billede af, at flertallet af institutioner arbejder ud fra de gældende regler, og at reglerne er velintegreret i praksis. Enkelte uddannelsesinstitutioner har fremsendt redegørelser for deres administrative praksis, som på forskellig måde forekom upræcise i forhold til de retningslinjer, som institutionerne forventes at følge. Her har styrelsen indskærpet reglerne.

Styrelsen har i to tilfælde vurderet, at redegørelserne afspejlede en administrativ adfærd, som kompromitterer kæden af kontrolmekanismer fra bestilling til refusion.

Styrelsen har således fundet, at to af de udvalgte institutioner ikke overholdt gældende regler. Styrelsen har derfor indledt en dialog med disse institutioner. Styrelsen har sendt sine bemærkninger i høring hos de berørte institutioner og har modtaget institutionernes bemærkninger hertil.

11.2 Inklusionstilskud, specialundervisningstilskud og anden specialpædagogisk bistand

Styrelsen administrerer tilskud til inklusion samt tilskud til specialundervisning og anden special-

pædagogisk bistand på frie grundskoler, efterskoler og frie fagskoler.

Hovedparten af tilskuddene anvendes til at ansætte lærere og pædagoger, der varetager specialundervisningen på skolerne.

En mindre del af tilskuddene anvendes til hjælpemidler til eksempelvis svagsynede elever, hørehæmmede elever eller elever med læse- eller skrivevanskeligheder.

Styrelsen bevilger også tilskud til personlig assistance til elever, der har behov for praktisk hjælp i forbindelse med undervisningen.

Derud over fører styrelsen tilsyn med, at tilskuddene anvendes efter de gældende regler, fx at elever, der er søgt tilskud til specialundervisning til, også modtager specialundervisning.

Tematisk tilsyn med opfyldelse af betingelser for inklusionstilskud

Efterskoler og frie fagskoler, med undtagelse af skoler med et samlet særligt undervisningstilbud, har siden skoleåret 2013/14 været omfattet af en inklusionstilskudsordning.

Ordningen indebærer, at skolerne modtager et tilskud til inklusion af elever, der har behov for supplerende støtte eller anden faglig undervisning under ni timer ugentligt.

Det primære fokus med tilsynet er at undersøge, om de enkelte skoler opfylder tilskuds-betingelserne. Det sekundære formål med tilsynet er at få et indblik i de udarbejdede inklusionsplaner og i støttebehovet hos de elever, der indberettes som inklusionselever.

Metode

Skolerne er udvalgt, så der er forskel i antallet af inklusionselever. Der er ved stikprøve udvalgt ti efterskoler, der henholdsvis har:

- Absolut mange inklusionselever.
- Absolut få inklusionselever.
- Relativt mange inklusionselever, sammenlignet med skolens samlede aktivitet.
- Relativt få inklusionselever, sammenlignet med skolens samlede aktivitet.

Dertil er der udtrukket to skoler blandt de otte frie fagskoler, der har indberettet inklusionselever i 2014/15.

Skolerne har blandt andet indsendt dokumentation for de elever, der er indgået i aktivitetsindberetningen vedrørende inklusion for skoleåret 2014/15.

Det giver mulighed for at sammenholde den indsendte dokumentation med den faktiske indberetning af årselver, der skete det efterfølgende skoleår med henblik på at få et beregningsgrundlag for udbetaling af inklusionstilskud i 2016.

Resultater af tilsynet

Tilsynet har omfattet et antal indberetninger, der er udgangspunktet for udbetaling af inklusionstilskud i 2016 svarende til 6.579.600 kr.

Styrelsen har gennemgået det af skolerne tilsendte materiale og vurderer, at ni ud af ti skoler i skoleåret 2014/2015 lever op til betingelserne for at modtage inklusionstilskud i 2016.

Tilsynet har medført, at styrelsen har rejst krav om tilbagebetaling på godt 35.000 kr. fra en enkelt skole, der ikke levede op til betingelserne for at modtage inklusionstilskud til alle de indberettede elever.

Det indblik, styrelsen gennem tilsynet har fået i inklusionsplaner, procedurer og støttebehov, giver ikke anledning til konkrete tiltag fra styrelsens side.

Øvrige områder

12 Vedtægter

Styrelsen godkender vedtægter for nyoprettede skoler og godkender også vedtægtsændringer, når en skole sammenlægges med en anden, spaltes, overgår til kombineret institution eller ændrer skoleform. Øvrige vedtægtsændringer skal ikke godkendes af styrelsen).

Skolernes bestyrelser er ansvarlige for, at vedtægterne opfylder lovgivningens krav, herunder stemmer overens med sådanne standardvedtægter for den pågældende skoleform, som ministeriet måtte have fastsat ved bekendtgørelse.

Tilsynet med vedtægter omfatter:

- Tilsyn med, om lovgivningens krav til vedtægternes offentliggørelse er opfyldt.
- Tilsyn med, om lovgivningens krav til vedtægternes indhold er opfyldt.

Metode

Tilsynet med, om lovgivningens krav til vedtægternes indhold og/eller offentliggørelse er opfyldt, gennemføres

- som ad stikprøvetilsyn i form af gennemgang af en række skolers hjemmesider og
- som ad hoc-tilsyn i tilfælde, hvor styrelsen på baggrund af konkrete henvendelser eller på anden måde bliver opmærksom på, at en skoles vedtægter muligvis ikke opfylder lovgivningens krav til vedtægternes indhold og/eller offentliggørelse.

Resultater af tilsynet

Styrelsen har i 2016 koncentreret sin tilsynsindsats om, hvorvidt skolerne lever op til lovgivningens krav til vedtægternes offentliggørelse, herunder dateringskravene i tilknytning til offentliggørelsen.

Efter dateringskravene er det en forudsætning for, at en skoles eller institutions vedtægter er gyldige, at disse er offentliggjort på hjemmesiden sammen med:

- Datoerne for bestyrelsens vedtagelse eller bestyrelsens og generalforsamlingens vedtagelse i fællesskab.
- Datoen for offentliggørelse af vedtægten på hjemmesiden.
- Datoen for Undervisningsministeriets godkendelse i det tilfælde, hvor en sådan godkendelse er påkrævet ifølge loven.

Konkret har styrelsens hjemmesidegennemgang undersøgt dette forhold for 172 skoler – tilfældigt udvalgt og jævnt fordelt geografisk og efter institutionstype – svarende til 12 procent af de 1420 skoler, hvis vedtægter henhører under styrelsens kompetence.

Det gennemførte tilsyn har vist, at 87 procent af de gennemgåede skoler og institutioner ikke fuldt ud opfylder lovgivningens krav til vedtægters offentliggørelse.

Særlig hyppigt forekommer det, at skolen ikke kan oplyse en dato for ministeriets godkendelse af vedtægterne, ligesom flere skoler tager fejl af, hvilken version af skolens vedtægter ministeriets seneste godkendelse vedrører.

For så vidt angår spørgsmålet om vedtægternes indhold har styrelsen koncentreret sin indsats om udviklingen af en vedtægtsskabelon for de frie grundskoler, som skal gøres elektronisk tilgængelig. Dette arbejde, som er foregået med tæt inddragelse af Danmarks Privatskoleforening og Dansk Friskoleforening, forventes afsluttet primo 2017.

13 Resultatkontrakter

De selvejende institutioner har mulighed for at indgå resultatkontrakter for institutionernes øverste ledere på institutioner for erhvervsrettet uddannelser, almene og private gymnasier samt voksenuddannelsescentre.

Undervisningsministeriet fastsætter retningslinjer for institutionernes brug af resultatkontrakter. Det fremgår heraf, at resultatkontrakten med den øverste leder har til formål at fungere som styringsredskab for bestyrelse, understøtte dialog mellem bestyrelse og ledelse, samt skabe synlighed og gennemsækelighed omkring institutionens mål og resultater.

Styrelsen fører tilsyn med institutionernes brug af resultatkontrakter for den øverste leder. Formålet med tilsynet er at bidrage til at sikre kvaliteten af institutionernes brug af resultatkontrakter, så formålet med ordningen realiseres i videst muligt omfang.

Metode

I 2016 har Styrelsen valgt at fokusere tilsynet på institutioner for erhvervsrettede uddannelsers brug af resultatkontrakter for skoleåret 2015-2016 eller kalenderåret 2015. AMU-centrene er ikke medtaget i tilsynet.

Tilsynet med resultatkontrakter er opdelt i to analysefaser.

Den første fase består i en screening af institutionernes resultatkontrakter ud fra en række objektive kriterier, mens den anden fase består i en indholdsmæssig analyse af en stikprøve af resultatkontrakter udvalgt på baggrund af screeningen.

På baggrund af Rigsrevisionens anbefalinger fra 2015 er screeningen udvidet med en ekstra indikator, hvor resultatkontraktens detaljeringsgrad sammenholdes med udbetalings størrelse.

I screeningfasen sker udvælgelsen af institutioner til stikprøveundersøgelsen ud fra følgende kriterier:

- Uoverensstemmelse mellem kontraktens økonomiske ramme og institutionens års-elevgrundlag.
Om udbetalingen af resultatløøn overstiger 25 procent af lederens samlede faste løn, grundløøn plus varige tillæg.
- Resultatkontraktens detaljeringsgrad, herunder forkert opdeling af basis- og ekstraramme, sammenholdt med udbetalings størrelse.
- Høje udbetalingsprocenter.
- Manglende overholdelse af kravet om offentliggørelse på institutionernes hjemmesider.
- Bemærkninger fra revisor for så vidt angår resultatkontrakter.

I anden analysefase bliver de institutioner der udvælges til stikprøve, bedt om at indsende deres respektive resultatkontrakter for øverste leder samt en øvrig leder.

Herudover bedes institutionerne om anden dokumentation for brugen heraf, herunder dokumentation for bestyrelsens evaluering af kontrakten.

Materialet gennemgås herefter af styrelsen ud fra følgende kontrolmål:

- Upræcise eller mangelfulde formuleringer af mål og evalueringskriterier.
- Manglende opfyldelse af kriterier for brug af ekstrarammen.
- Mangelfuld dokumentation for bestyrelsens evaluering af målopfyldelse.
- Manglende grundlag for høj udbetalingsgrad.

Resultat af screeningen (fase 1)

Som det fremgår af tabel 13.1 på næste side har alle institutioner overholdt retningslinjerne for

resultatkontraktens økonomiske ramme isoleret set i forhold til institutionens årselever.

Det er dog to institutioner, svarende til knap tre procent, der har overskredet retningslinjen om, at den udbetalte resultatløns maksimalt må udgøre 25 procent af lederens samlede faste løn.

Herudover viste screeningen, at mange resultatkontrakter har en lav detaljeringsgrad, og at 11 procent af institutionerne havde vægtet basis- og

ekstrarammen forkert, idet de typisk havde øget basisrammen og mindsket ekstrarammen, dog uden at overskride den samlede økonomiske ramme.

Hertil kommer, at 14 procent af institutionerne har lagt ekstrarammen sammen med basisrammen, og dermed ikke skelnet mellem basisrammen og ekstrarammen i udformningen af resultatkontrakten.

Tabel 13.1.: Overensstemmelse mellem kontraktens økonomiske ramme og institutionens årselevgrundlag

	2015 218 institutioner	2016 72 institutioner
Resultatkontrakten er i overensstemmelse med årselevgrundlaget	88 %	100 %
Resultatkontrakten er ikke udformet korrekt	12 %	24 %
Basis- eller ekstrarammen udregnet forkert	4 %	11 %
Ekstraramme og basisramme ikke opgjort hver for sig	8 %	14 %

Note: Tilsynet omfatter 72 ud af 80 institutioner, idet otte institutioner ikke havde indgået resultatkontrakter. De otte institutioner indgår ikke i procentfordelingen i tabellen.

I screeningen er der også fokuseret på høje udbetalingsprocenter, da det af ministeriets retningslinjer fremgår, at en udbetalingsgrad på 100 procent kun forventes i ganske særlige tilfælde, samt at der for institutioner med høje udbetalingsprocenter forventes progression i følgende års målfastsættelse.

Som det fremgår af tabel 13.2 på næste side, er udbetalingsprocenterne i de undersøgte resultatkontrakter generelt meget høje, idet der hos mere end to tredjedele af institutionerne er udbetalt mere end 90 procent i resultatløns.

Den gennemsnitlige udbetalingsgrad er på 91 procent, og otte procent af institutionerne har en

maksimal udbetalingsgrad på både basis- og ekstrarammen.

De høje udbetalingsprocenter svarer til resultaterne fra styrelsens tidligere screeninger af alle de regulerede institutioners resultatkontrakter jævnfør styrelsens tilsynsberetning for i 2014.

Af hensyn til inddragelse af medarbejdere og offentlighed omkring brugen af resultatkontrakter, er det ifølge ministeriets retningslinjer et krav, at institutionerne på deres hjemmeside offentliggør henholdsvis kontraktens indsatsområder, bestyrelsens vurdering af målopfyldelsen af de enkelte mål, samt den endelige udmøntning af resultatkontrakten udtrykt i procent.

Styrelsens screening fandt følgende:

- 10 procent havde ikke offentliggjort gældende resultatkontrakt for skoleår 2015-16 eller kalenderår 2015.
- 27 procent havde ikke offentliggjort evaluering af målopfyldelse for foregående års resultatkontrakt.

Institutionens revisor skal påse, at ministeriets

retningslinjer for brugen af resultatkontrakter overholdes.

Kun for så vidt angår 5 procent af institutionerne, har revisor haft bemærkninger i forhold til institutionens brug af resultatkontrakter.

Kun i det ene af de to tilfælde, hvor resultatlønnen udgjorde mere end 25 procent af øverste leders samlede, faste løn, blev det påtalt af revisor.

Tabel 13.2.: Udbetalingsprocent

Udbetalingsprocent	2015 218 institutioner	2016 72 institutioner
100 %.	7 %	8 %
95-99,9 %.	21 %	28 %
90-94,9 %.	28 %	34 %
80-89,9 %.	27 %	23 %
45-79,9 %.	17 %	6 %

Resultat af stikprøveundersøgelsen af udvalgte institutioners resultatkontrakter (fase 2)

På baggrund af screening beskrevet ovenfor har styrelsen ud fra en vurdering med udgangspunkt i de seks screeningsindikatorer i tilsynets første fase udvalgt 35 resultatkontrakter til øverste leder og en øvrig leder fordelt på 18 institutioner til nærmere analyse.

Disse institutioner omfatter to SOSU-skoler, to

landbrugsskoler og 14 erhvervsskoler.

Institutionerne vil i foråret 2017 enkeltvis få en tilbagemelding fra styrelsen med anbefalinger til bestyrelsens videre brug af resultatkontrakter.

Flere oplysninger om tilsynet med resultatkontrakter kan læses på ministeriets hjemmeside: <http://www.uvm.dk/institutioner-og-drift/bestyrelse-og-ledelse/ledelse-og-ledelsesopgaver/tilsyn-med-resultatkontrakter>

14 A-kassernes administration af VEU-godtgørelse

Styrelsen fører tilsyn med a-kassernes administration af VEU-godtgørelse, der ydes ved deltagelse i erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse.

Formålet med tilsynet er at sikre kvaliteten af a-kassernes administration, herunder at a-kasserne forebygger fejludbetalinger af VEU-godtgørelse.

Metode

Styrelsens tilsyn med a-kassernes administration af VEU-godtgørelse har i 2016 overordnet bestået af to elementer:

1. Gennemgang af årsregnskaber og opfølgning på revisors rapportering om revisionen af a-kassernes administration af VEU-godtgørelse.
2. Tilsyn på baggrund af screening af a-kassernes oplysninger om administration som er samlet i en ny VEU-database.

Opfølgning på gennemgang af årsregnskaber og revisors rapportering

Styrelsen har på baggrund af revisors rapportering om resultaterne af revisionen vurderet, om a-kasserne har administreret VEU-godtgørelsen på et betryggende grundlag og i overensstemmelse med reglerne.

Gennemgang af og opfølgning på revisionen af a-kassernes administration af VEU-godtgørelse for 2015 er afsluttet. Alle 25 a-kasser har modtaget tilbagemelding fra styrelsen om gennemgangen af revisionen.

I de tilfælde hvor revisor har påpeget væsentlige fejl og mangler hos den enkelte a-kasse, har styrelsen indledt en opfølgning med den pågældende a-kasse med henblik på at afklare,

hvilke problemstillinger der var tale om, og hvilke behov der var for forbedringer.

Generelt har gennemgangen givet indtryk af, at udbetalingen af VEU-godtgørelse og tilskud til befordring ifølge revisorernes rapportering sker på et betryggende grundlag og i overensstemmelse med reglerne.

Desuden er der ikke i nogle af a-kassernes årsregnskaber afgivet en revisionspåtegning med forbehold eller supplerende oplysning. På baggrund af styrelsens gennemgang af årsregnskaberne og revisionsprotokollaterne for 2015 har seks a-kasser modtaget en tilbagemelding fra styrelsen med bemærkninger, mens 19 a-kasser har modtaget en tilbagemelding uden bemærkninger.

Styrelsens bemærkninger har i al væsentlighed omhandlet uhensigtsmæssige forhold eller udfordringer, som revisor i revisionsprotokollatet har henledt ledelsens opmærksomhed på. Styrelsens bemærkninger har fx vedrørt fejludbetalinger, som er blevet identificeret ved stikprøver, udfordringer i a-kassernes it-systemer og mindre differencer på regnskabsposter.

Herudover har styrelsen overfor en række a-kasser påtalt mindre væsentlige forhold, fx mangelfulde/fejlagtige statistiske oplysninger eller mindre væsentlige regnskabsmæssige differencer.

Af de a-kasser, som har modtaget bemærkninger om et eller flere forhold, er i alt fire a-kasser blevet bedt om at indsende yderligere redegørelse til styrelsen.

Det har blandt andet drejet sig om redegørelser for, hvordan den pågældende a-kasse vil følge op på revisors anbefalinger om at forbedre

Tabel 14.1.: Resultat af styrelsens opfølgning på a-kassernes årsregnskaber og revisionsprotokollater for 2015

Antal a-kasser	25
Tilbage melding uden bemærkninger	19
Tilbage melding med bemærkninger	6
- Bemærkninger om fejludbetalt VEU-godtgørelser og/ eller befordringstilskud	2
- Bemærkninger om forretningsgange eller it-relaterede uhensigtsmæssigheder	1
- Bemærkninger vedr. regnskabsmæssige differencer	2
- Bemærkninger vedr. forretningsgange	1
- Bemærkninger vedr. mangelfulde/fejlagte statistiske oplysninger	3
I alt	25
Indhentning af yderligere redegørelse eller bemærkninger fra a-kassen	4

arbejds gange med henblik på at minimere risikoen for fejl.

Tabel 14.1 viser en oversigt over, hvilke typer af tilbage meldinger a-kasserne har fået fra styrelsen på baggrund af gangen af revisors rapportering. Bemærk, at samme a-kasse kan have modtaget bemærkninger om flere forhold.

Resultater af screeninger i ny VEU-database

I 2016 har styrelsen foretaget tilsyn med a-kassernes administration af VEU-godtgørelse baseret på screeninger i en ny VEU-database.

Databasen indeholder relevante analysedata fra EfterUddannelse.dk, og understøtter nu og fremadrettet styrelsens tilsynsopgave ved at samle information om a-kasserne på ét sted.

Årets tilsynsindsats vedrørende kalenderåret 2015 har været baseret på fem fokusområder, der er blevet anvendt til at vurdere a-kassernes kvalitet i deres administration af VEU-godtgørelse.

De fem fokusområder var:

- A-kassernes sagsbehandlingstid på ansøgninger om VEU-godtgørelse.
- A-kassernes udbetaling af maksimal VEU-godtgørelse på baggrund af kursisters tilstedeværelses- og fraværstimer.
- A-kassernes håndhævelse af ansøgers ansøgningsfrist ved anmodning om godtgørelse.
- A-kassernes udbetalinger til arbejdsgivere.
- Kontrol af a-kassernes administration af reglen om maksimal godtgørelse for 370 timer til i samme kalenderår.

Styrelsens tilsynsindsats i 2016 på baggrund af screeninger i ny VEU-database er afsluttet. Styrelsen har ført tilsyn med 24 ud af 25 a-kassers administration i kalenderåret 2015.

En enkelt a-kasse er fritaget for indberetninger til EfterUddannelse.dk for kalenderåret 2015.

Alle a-kasser omfattet af tilsynet er blevet hørt om tilsynets resultater og har modtaget en afsluttende tilbagemelding fra styrelsen.

Styrelsens tilsyn har givet et generelt indtryk af, at a-kassernes har en tilfredsstillende kvalitet i deres administration af VEU-godtgørelse.

Styrelsens bemærkninger til a-kassernes administration har i al væsentlighed omhandlet a-kassernes udbetaling af VEU-godtgørelse, der viser manglende information i VEU-databasen. Styrelsen følger op på datakvaliteten i VEU-databasen.

Styrelsen har haft bemærkninger til 23 a-kasser vedrørende deres indberettede udbetalinger af godtgørelse og yderligere 19 bemærkninger vedrørende deres kontrol af tilstedeværelses- og fraværstimer.

Endvidere har styrelsen haft bemærkninger til ni a-kasser i forhold til deres håndhævelse af an-

søgers ansøgningsfrist ved ansøgning om VEU-godtgørelse. Bemærkningerne omhandler hovedsageligt a-kassernes anvendelse af dispensation ved fravigelse af ansøgningsfristen.

Foruden ovenstående forhold, har styrelsens tilsyn i mindre omfang givet anledning til bemærkninger til a-kasser om rettidig sagsbehandling af ansøgninger, udbetalinger til arbejdsgivere og a-kassernes håndhævelse af reglen om maksimal udbetaling for 370 timers kursus indenfor samme kalenderår.

Det samlede resultat af styrelsens tilsyn på baggrund af ny VEU-database fremgår af tabel 14.2.

Flere oplysninger om tilsynet med a-kassernes administration af VEU-godtgørelse på ministeriets hjemmeside:

<http://www.uvm.dk/vejledning-og-stoettemuligheder/veu-godtgoerelse/tilsyn-med-a-kassernes-administration-af-veu-godtgoerelse>

Tabel 14.2: Resultat af styrelsens tilsyn med a-kassernes administration af VEU-godtgørelse på baggrund af ny VEU-database for kalenderåret 2015

Antal a-kasser	24
- Bemærkninger vedr. manglende rettidig behandling af ansøgninger	2
- Bemærkninger vedr. udbetalte godtgørelsestimer	23
- Bemærkninger vedr. kontrol af tilstedeværelsestimer og fravær	19
- Bemærkninger vedr. håndhævelse af ansøgningsfristen	9
- Bemærkninger vedr. udbetaling til arbejdsgivere	2
- Bemærkninger vedr. kontrol af skærpede bestemmelser (370-timers reglen)	2
I alt	24
Indhentning af yderligere redegørelse eller bemærkninger fra a-kassen	0

Tværgående tilsyn

15 Hjemmesidetilsyn med de frie skoler

Som omtalt i Tilsynsberetning 2015 har styrelsen gennemført et tværgående hjemmesidetilsyn med de regulerede institutioner for at sikre, at de oplysninger, skolerne efter reglerne er forpligtet til at gøre tilgængelige på deres hjemmesider, også er at finde på hjemmesiderne.

Styrelsen har i 2016 fulgt op på tilsynet med de regulerede institutioner ved at udarbejde en vejledning til de frie grundskoler, efterskolerne og de frie fagskoler om krav til offentliggørelse af oplysninger på skolernes hjemmesider.

Styrelsen vil i 2017 gennemføre en tilsynsindsats med kvalitetssikring af de frie skolers hjemmesider.

Bilag 1: Styrelsens tilsynsområder

Uddannelsesområder

- Almen voksenuddannelse (avu)
- Arbejdsmarkedsuddannelser (AMU)
- Erhvervsuddannelse
- Forberedende voksenuddannelse (FVU)
- Grundlæggende voksenuddannelse (GVU)
- Grundskole
- Gymnasiale uddannelser (stx, hhx, htx, hf)
- Kombineret ungdomsuddannelse
- Ordblindeundervisning for voksne

Skoler og institutioner

- Folkeskoler
- Frie grundskoler
- Frie kostskoler
- Institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse
- Institutioner for erhvervsrettet uddannelse

- Private gymnasieskoler, studenterkurser og kurser til højere forberedelseseksamen
- Produktionskoler
- Private AMU-udbydere
- Regionale og landsdækkende undervisningstilbud

Øvrige områder

- Administrative fællesskaber
- Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag
- A-kassers udbetaling af VEU-godtgørelse
- Modtagere af tilskud fra Sydslesvigudvalget
- Modtagere af tilskud fra puljemidler
- Nationalt Center for læring i Natur, Teknik og Sundhed (ASTRA)
- Specialpædagogisk støtte (SPS)
- Vedtægter
- Tværgående tilsynsindsatser